

~~XII~~

~~Dec~~

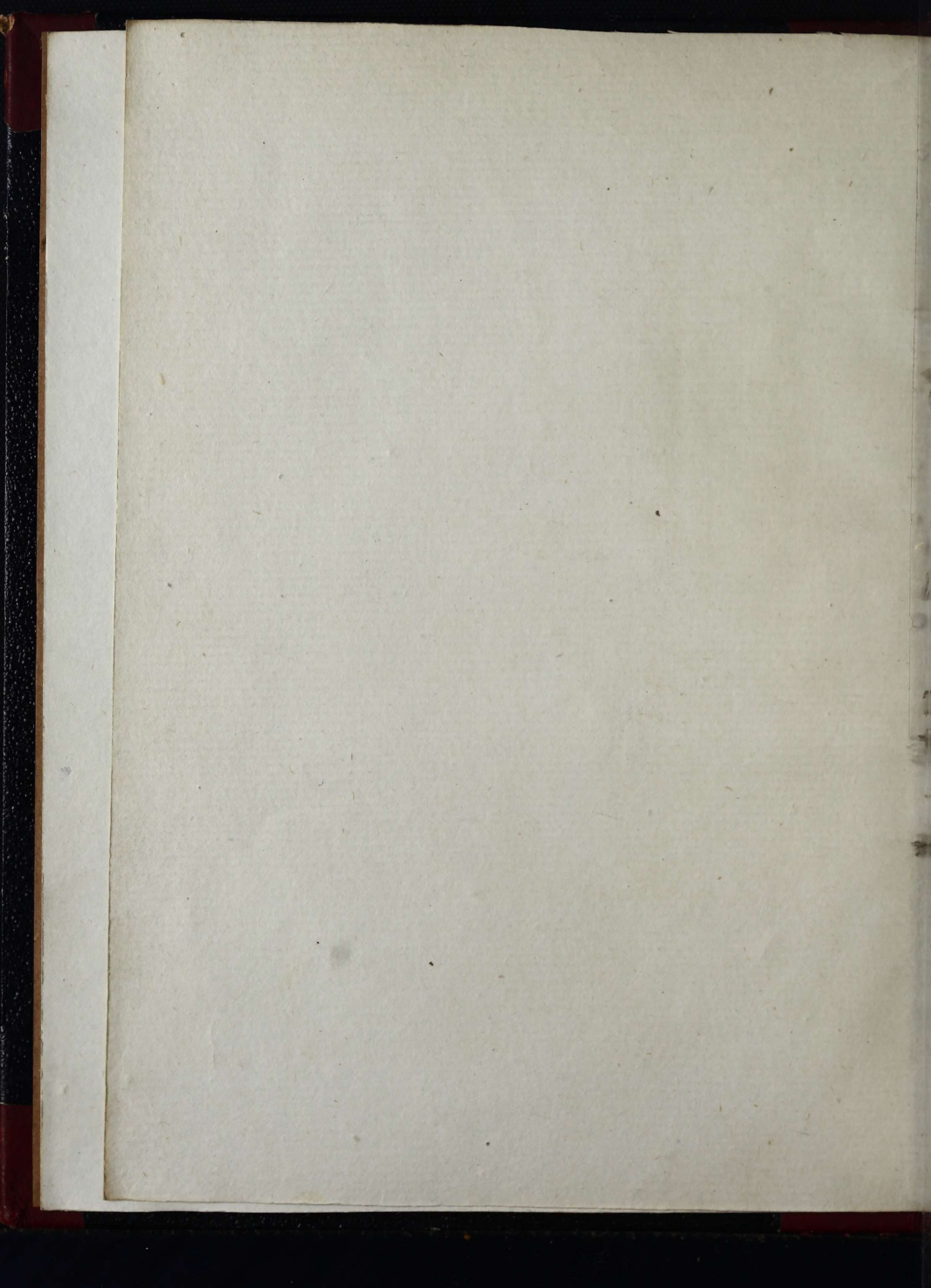
~~809 m~~

Port K.I.

827.

1. field. (Teljes.)

827.

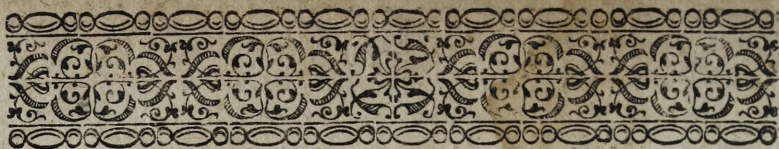
0
27
LUGOSI
9539
41
LELKI LEGELTETES,
az az: RMK I. 827
A' DAVID KIRALY
XXIII
SOLTARANAK
rövid magyarázattya,
mellyet foglalt-bé tizen-két
Prédikációkban

A' JESUS CHRISTUSNAK ALÁZATOS SZOLGÁJA,
KERESZTURI P A L.

V A R A D O N,

Nyomtatta SZENCI KERTESZ ABRAHAM,
M. D. C. XXXVIII. 176.
176.

L O R A N T F I
S U S A N N A N A K,

Erdély Országának méltóságos

FEJEDELEM ASZSZONYANAK;

és az Isten Anyaszentegyházának ke-
gyes dajkájának;

és Jesus Christustól kegyelem és békeség.

Kegyelmes Aszszonyom, mivel Dávid Király-
nak ez idővősséggel tellyes Soltárát, Nagyságod
méltóságos tekinteti előtt kezdettem és vé-
geztem vala el; ítélém illendőnek, ha ~~mit~~
Nágd kegyes fülökkel buzgófégoosan halga-
tott, kegyelmes szemeivel nézvén buzgófégoos kegyelség-
gel olvasgathatna-is. Im hol azért Kegyelmes Aszszonyom,
Nagyságod Fejedelmi méltóságos neve alá rejtezett, hogy
igy ábrázatlan színéc el-fedezvén a' tekintetre kívánatosb-
lehetne. Nagyságodat azonban a' Dávid Király lelki pasz-
torának édesdeden fedezgető szárnyai alá ajánlom, kinek
pásztori veltszeje, hogy amaz lelkeknek hizakodo meze-
jén, az halhatatlan életre Nagyságodnak legyen örökké va-
lo vezére, buzgófégoos alázatosággal kívánom.

NAGYSÁGODNAK alázatos szolgája

KERESZTVRI PAL.

AZ

A Z
XXIII. S O L T A R N A K
M A G Y A R A Z A T T Y A.

Melly XII. Prédikációkban foglaltatik.

I. P R E D I K A C I O.

Textus: *Az Ur az én pásztorom.*

Zekben az igékben az Istennek Lelke hat dolgot ad
előnkben.

1. A' mi bűneink miatt olyanok vagyunk mi ez
földön, *mint a' pásztor nélkül való el-széledett juhok.* Ezech. 40.

2. E' meg-veszett világ rakva a' mi lelkeink után
lefsk edő lelki farkasokkal, kik nagy dühöséggel szá- Aét. 20. 29.
jokat ellenünk tátották.

3. Mihelt az Isten az ő őriző szemeit bé-hunnya, a' mi lelki ellensé- Joh. 10. 12.
g-zonnal el-ragadgyák a' mi lelkeinket.

4. Valakit az Isten az ő őriző szárnyai alá nem fogad, azt a' Sátán Matht. 12.
magának lako barlangjává foglallya és őrizi. v. 45.

5. Az Isten az ő oltalmazásában nem nézi a' mi meg-romlott termé- Deut. 7. v.
fzetünket, hanem tsak az ő Atyai hozzánk való szerelmét. 7. 8.

6. Féltlen mindenember, mert az Isten tsak azokat őrizi, a' kiken
ő ingyen való kegyelméből meg-könyörül. Rom. 9. 15.

Az igékben három dolgok vadnak.

I. A' pásztorlág.

II. Kitsoda az a' pásztor? Az Isten az a' pásztor, mert azt mond-
gya: *Az Ur az én pásztorom:*

III. Ki pásztora? A' Dávidé: mert azt mondgya a' Dávid: *Az
Ur az én pásztorom.*

Az igaz pásztornak tisztí ez:

1. Hogy meg-ismérje az ő juhait. Joh. 10. 14.
2. Hogy kies helyeken legeltesse a' juhokat. Psal. 23. 2.
3. Hogy az el-tévelyedett juhokat fel-keresse. Luc. 4. 5.

Ezech. 34. 4. Hogy a' kik meg-ferüttek, bé-kőffe; és a' kik betegek közzúlók,
v. 16. meg-erősítse.

Joh. 10. 15. 5. Az ő életét-is lé téfzi a' juhokért.

1. Sám. 13. 14. A' Dávid Király, az Istennek szíve szerént való embere volt; Izrael-

1. Sam. 16. nek Királya; és az Isten törvényének őrizője: Még-is azt mondgya hogy,

v. 13. az Ur az én pásztorom.

1. Reg. 14. 8. A' honnan ilyen tanúság adatik előttünkben.

T A N U S A G.

*Nints oly szent, és oly méltóságban levő ember, a' ki az Isten pásztorsága
nélkül nem szükségködne.* Ihon a' Dávid Király a' példa.

I. Oka. Mert mi mindnyájan el-tévelyedtünk a' mi bűneink miatt,
mint a' juhok, és kiki az ő vezedelmenek útára indult, a' honnan ha

1. Sám. 13. 6. az Isten az ő őriző pásztorságával meg nem térít, el-veszünk.

II. Oka. Mert soha tsak egy ember-is a' bűnnek száraz helyeiről, a'
Apoc. 7. 17. vizeknek élő forrásra nem érkezik, valakinek az Isten nem vezérlő
pásztor.

III. Oka. Mert a' bűnért való halálos félelem úgy meg-rémíti az
embert, hogy ha az Isten a' rémülést meg nem szünteti, örökké való
Apoc. 7. 17. sírás és keserűség gyótri mind ez életben s' mind a' más életben.

IV. Oka. Mert tsak egy ember-is nintsén a' kit a' lelki szomorúság
nem gyótorne, és ama' lelki átok nem nyomna, mind a' dig valámig
1. Sám. 44. 3. az Isten az ő lelkét reá nem tölti, és az ő áldásával meg nem látogattya.

V. Oka. Mert valakiknek ő nem pásztor, azok három nagy kárt
vallanak: Mert légyen bár a' te lelkedben ilyen áldás:

1. A' meg-elevenítő mag első-bé a' te szívedben.

II. Bátor szívedben maradjon-is az fok ideig.

III. Bátor valami gyűmölsét-is érezzed a'nak, az az, légyen lelked-
nek öröme rajta, a' melly igen jó: mert a' kinek szívében esik az Isten-
nek igéje, annak szívében az Istennek kegyelme esik; a' kiben a' meg-
elevenítő mag marad, abban az Isten kegyelme marad; és a' kiben azon
való öröm vagyon, abban a' mennyei öröm el-kezdetik. Bár tsak ezt

Gen. 4. 13. nyerhette volna meg Cain, az Isten előtt nem lőtt volna olyan nagy ret-

Joh. 23. 39. tegéfe; Bár tsak ezt nyerhette volna meg a' tolvaj, a' kettézt-fán nem
káromkodik vala a' Christus ellen. De ha a' Christus pásztorod nem lé-
szen, semmi hasznod ezekben nem lesz.

I. Mert

1. Mert ha szintén szivedben gyökeret vér a' mag-is, de a' fejsze mindenkor rajta áll, azt sem tudod melly orában *ki-vágja az Isten onnat.* Matt. 3. 10.
 2. Mert bár fok napokig maradgyon-is a' szivedben, de végre ugyan el-jő a' Sátán, és *ki-ragadja szivedből azt a' magot.* 3. Mert akár melly Matth. 13.
 öröm indullyon-is azon a' te szivedben, de mihelt valami kis próbára jút v. 19.
 igyed, azonnal meg-botránkozol. Itéledé hogy *Ananiásban* valami kis Matth. 13.
 gyökere az igének nem vólt? de mivel a' Christus pásztora nem vólt, v. 21.
 magával edgyütt hirtelen ki-vágattaték és meg-hala. Hiszedé hogy *Ju-Act. 5. 5.*
dásban nem vólt vólna az a' mag, főt hogy *óróme-is* a' több tanítvá-
 nyokkal nem vólt vólna? De mivel a' Christus néki pásztora nem vala,
 meg-botránkozék, és a' Sátán ki-ragadá az ő szivéből. Illyen kára kö-
 vetkezik azért, valakinek a' Christus pásztora nem lészen.

H A S Z N A.

Meg-lásátok, hogy a' ti lelkereteknek pásztort a' Christust tőletek el ne idegenítsétek. Azt kell azért meg-tudnod, mivel idegenitk-el az emberek az Istent, hogy nékiek pástorok ne légyen.

I. Mikor érzed benned, hogy az Isten az ő lelke által valami jóra való szándékot nemz a' te szivedben; azonban te a' testnek való kedvezés az ellen az Isten munkája ellen küzdöl, akkor az Istent az ő pástorfágával tőled el-idegenited: mert erről tilt az Istennek lelke: *A' testet ne táplállyarok az ő kívánságában.* A' jó indulattal pedig küzdöl három-képpen: Rom. 13. 14.

I. Mikor ez a' mennyei pásttor az ő lelke által, a' te lelkedet idvőséges jora indittyá, te azonban akarván kedvezni testi indulatidnak, más felebarátodnak kárára igyekezel; A' minémű dolog felől panaszkodik az Isten az Esaiásnál.

Esa. 58. 4.

II. Mikor az Isten az ő pástorfágával olly lelki mezőre vezérel, a' hol mindenekkel szép lelki bekefégben élly: te azonban a' testi indulatod kővetvén, a' te felebarátoddal versenyesz és háborgasz. Illyenkor is küzdöl a' jóra való indulattal. Rom. 12. 8. Esa. 58. 4.

III. Mikor az Isten a' bűnnek helyéről akarván tégedet meg-téríteni, lelki bőtőlést indit szivedben; te azonban el-megy a' mellől, és azt tse-lekeded a' mi tenéked tetszik. Esa. 58. 3.

No szabjuk reánk ezeket; Mikor az Isten valami szent szándékot nemz a' ti sziveitekben, vallyon ollyankor ti, más felebarátotoknak ká-

rára nem igyekezteké? Mikor az Isten úgy akar vezérteni, hogy a' lelki békeségre vigyen benneteket, vallyon olyankor egy-más ellen nem versengetteteké? Mikor bűneitekért az Isten szívetekben meg-keferrített, vallyon olyankor nem tselekedtéteké azokat, a' mellyek néktek tetfzettenek? Ha tselekedtétek, küzdöttetek a' jóra való indulattal, és az Istennek az ő pásztorfágát el-űztétek róletek. Mit reménlhettek? A' ti szíveteknek gyökerére tétetett a' fejsze, nem tudgyátok melly órában ki-vág az Isten; ei-jó a' Sátán és a' jóra való indulatot ki-ragadgya szívetekből; ei-jó a' próbának ideje, meg-botránkoztok és minden örömtőlők siralomra fordul.

De itt azt mondod: nem lehet soha hogy ez gyarló testben valami testi gyarlófág ne elegyüllyön; Oka penig ez:

Joh. 4.
Rom. 7.

I. Mert az Isten tiszta Szent Lélek, és azt kívánja, hogy mi őtet lélekkel és valósággal szolgállyuk: mi penig testiek vagyunk, azért nem szolgálhattuk az Istent úgy a' mint ő felsége kívánja.

I. Theff. 5.
v. 23.
Matth. 15.
v. 19.

II. Mert az Isten azt kívánja hogy mi testünkben lelkünkben vétek nélkül szolgállyunk; mi bennünk penig a' gyarlófág miatt ujjobb ujjobb testi gondolatok származnak, mellyek miatt ez halando életben az Istent ártatlanfágban nem szolgálhattuk.

Luc. 24.

Matth. 13.
v. 22.

III. Mert mikor szűbéli keferedésemnek idején az Isten igéjének halgatásában vagyok, érzem hogy az Istennek Lelke csudálatos szép indulatokat nemz szívemben; de alig lépek ki az Urnak házából, azonnal olly világi elmélkedések őtlenek elmémbe, meg-fojtyák én bennem a' szent idvőséges indulatokat; és így nem lehet hogy valami testi gyarlófág belénk ne elegyüllyön.

Gen. 18.

Ugy vagyon keresztyének: mert ha szintén ollyan vólnál-is mint a' Sára afiszony, még-is meg-eshetik az, hogy mikor ugyan szívedben akarnád az Istent venni-is, még akkor-is csak egy kis illetlen mosolyodásoddal-is vétkezel az Isten ellen. De ez talám innét vagyon bennetek.

Jud. 16.
v. 17. 18.

I. Mert mikor a' jóra való indulattal küzdöl a' testnek kívánságival, könnyen engecz a' testi indulatoknak, sőt édesítéd testednek kívánsághoz a' te lelkedet-is; melly ha úgy vagyon, nem mentheted meg magadat: még a' Sámson-is ezzel veszté-el belőle a' léleknek erejét.

I. Cor. 5. 7.

II. Mert mikor küzdöl a' jóra való indulattal, talám a' te testednek előbbi gonosz indulati éppen vadnak benned, csak egyget-is azokból le nem vet-

nem vetkeztél; Ha így vagy, nem mentheted magadat.

III. Mert mikor érzed, hogy a' Szent Lélek indit benned valami buzgóságot, talám akkor is valami Isten ellen való rút vétekben elegyíted magadat, és így az egész természetet éppen meg-motskolod. Ha így vagy, nem mentheted magadat. Gal. 5. 9.

IV. Mert talám mikor küzdöl is a' gonosz indulatokkal, csak kevés ideig küzdöl, azután meg-fűnöl, és így hatalmat veszten rajtad a' testnek Rom. 12. 21. gonosz indulattya.

V. Mert talám ti a' ti szent igyekezetetek idején nem vesztitek észetekben azt, hogy a' testi küzdésben sok ellenségek vadnak tinétek: 1. A' meg-romlott természet. 2. A' bűnnek mérge. 3. E' világi gyönyörű-Eph. 6. 12. ség. 4. A' Sátán. És így a' te benned lévő kis jóra való indulatot meg-győzők és el-oltják; Ha ezekre nem vigyász, nem mentheted magadat.

Gondold-meg csak; néha ugyan jól kezded a' test ellen való küzdést, azonban talály csak egy vétekben gyönyörködő barátodra, hozzá adod Gal. 5. 7. magadat, és a' mit jól kezdettél vala, felben szakasztod.

Néha iffiuságnak idejét ugyan ditsiretesen viseled a' test ellen való küzdésben, azonban valami olly testnek gyönyörűségére találsz, melly igen-leczik a' testnek; és így el-felelkezvén előbbi szent indulatodról annak kedvéért, a' testnek kezdsz hizelkedni mint Sámson. Jud. 16.

Néha ugyan fegyhetetlen életet élsz; azonban a' Szent Lélek valami világi áldást-is ígér tenéked, mellyet te romlott természeted miatt nem hihecz-el, és így hihetlenségben ejtvén magadat, rád vonod az Istennek ítéletit; miképpen jára ama' szent életű Zachariás Pap-is. Ha Luc. 1. 20. effélék miatt elegyítesz a' jóra való indulathoz vétkes tselekedeteket, nem mentheted magadat a' gyarló természettel. Azért méltó hogy itt erősféget vegyetek magatoknak: mert ha azok ellen magadat meg nem erősfited illyen károkat vallasz:

1. Soha addig ennek a' lelki páfztornak kedvében nem lehecz. 2. A' Rom. 8. 3. bűn tégedet meg-tsal, el-ejt, és meg-ól. 3. Soha addig a' bűnnek és a' Rom. 7. 11. halálnak törvényétől meg nem szabadulhatsz. 4. Soha amaz ó juhok-Rom. 8. 2. káit vezérő lélek a' ti szívetekben bé nem száll. Mellyeket valamig az-Ezech. 36. Isten bennetek lát, mindeniteknek azt mondgya: Nem vadrok az én v. 26. juhaim között való. Méltó azért, hogy illyen állapototokban erőf-Joh. 10. 26. séget vegyetek magatoknak. Ezeket tselekedgyétek azért.

I. Soha

I. Soha addig ne nyugodjál, valamig az Isten páfztorfágának izit nem érzed. Ez pedig áll hat dologban: 1. Lászlád ha lelked a' Sátánnak vádolása ellen talál olly bizonyítást, hogy noha te bűnös vagy, de hit által ugy meg-békéllet te veled az Isten, hogy halálos-képpen te reád többé nem haragszik. 2. Ha vagyóné benned olly indulat az ő beszédehez, hogy minden emberi biztatásokat el-hagyván azt mondod: Kihez mennyünk Uram, hiszem te nálad örök életnek beszédi vadnak. 3. Akar feddését akar vigasztalo beszédét halván az Istennek, nem zárodé-bé füleidet annak hallására, hanem örömmel meg-hallod. 4. Valamit az Isten beszédéből hallasz, azt nem csak hallod, hanem szivedben el-is rejted s' oltalmazod. 5. Ha vagyón olly bizodalom benned, hogy vagy áld ő felsege vagy ostoroz, de soha az ő páfztorfágától el nem szakatsz. 6. Ha ugy meg-tanulod az Isten-páfztorfágának édeségét, hogy másokat-is hízl reá: Jertek-el és kostollyátok-meg-melly jó az Ur. Ha ezeket tselekeded, meg-érzed az Isten páfztorfágának édeségét, és meg-erősited magadat.

II. Mikor érzed, hogy a' jó indulatok ellen benned küzdenek a' testi gonosz indulatok, azon légy, hogy ha szintén a' testnek minden indulatit meg nem győzhedd-is, még-is avagy tsak elméddel ragaszkodjál az Istennek törvényéhez, és elméleddel szolgálj az Istennek. *Elméddel pedig így szolgálhadd az Isten.*

1. Mikor a' gyarlóság arra viszen, hogy a' testnek gyönyörűségének engedj, ne gyönyörködtesd magad abban, hanem inkább mind magadat s' mind pedig tselekedetet gyűlöllyed.

2. Mikor a' Sátánnak kísértetiből valami vétekben esel, mindgyárt lelkedben bánkodjál rajta; és azon légy, hogy valami Istenes szentéletet kezdj tselekedni, ha szintén végre nem viheted-is: mert tsak a' szent igyekezet-is kedves az Isten előtt.

3. Ha tsak leg kisebb vétket érzel-is benned, leg alább annak bocsánattyáért hetízer könyörödj az Istennek, mind Dávid. Így elmédben szolgálod az Isten.

III. Mikor érzed hogy a' testnek indulati el akarnak nyomni, egész minden tagaidat éppenséggel áldozatul add az Istennek, mint egy áldozatra rendeltetet bárányt. *Ezt pedig így vihedd végre.*

1. Gondolkodjál szüntelen arról, hogy a' te bűneidnek, a' pokolnak kö-

nak kötelei, és az halálnak törei környül-vőttenek tégedet. 2. A' te Pf. 18. 5. 6. ajakidnak tulkait, az az, a' szüntelen való imádkozást mint valami ál- Hebr. 13. 15. dozatot vidd a' te Istenednek eleiben. 3. Azon légy, hogy valakik kö- 1. Pet. 1. 15. zött forgolodol, mindenkor beszéded s' tselekedeted legyen szent és ártatlan. 4. Annyira meg-keferegedgyél szivedben, hogy mintha ugyan Pf. 51. 19. meg-tőredezett volna a' te szived. Ha ezeket tselekeded, áldozatul add magadat az Istennek.

IV. Mikor szent igyekezetednek idején, tsak valami kitsint talál sz-is véteni Isten ellen a' Sárával edgyütt, három dolgot tselekedgyél. Mint a' Sára három dolgot tselekedék. 1. Az ajtónál áll vala, és úgy halgattya Gen. 18. vala mint beszélének az Istennek Angyali. 2. Serényen forgolodik hogy eledelt készitene, mellyel az Istennek Angyalinak kedveskednék. 3. Mikor hallá az Angyalnak szavát, hogy ötet bűnéről meg-feddé, fél vala. Te-is tselekedd ezt:

I. Mikor a' jóra való indulatot vétkekkel elegyited, emelkedgyél-fel szivedben a' menyországnak kapujára, és lélekben értekezzél mit be-szél az irgalmasságnak Istene a' te bűnös életed felől.

II. Mikor igy elegyited vétkekkel a' jó indulatot, gondold-meg hogy a' te lelkednek pásztorá az Ur Jesus Christus a' te szivednek hajlékában vagy, azért készíts nagy lelki ferénységgel néki a' mivel kedvet talál sz. Mitsoda az? A' bűnért való töredelmes szívét, a' te lelkednek gerjede-zését, a' földig való alázatosságot, a' buzgó szüntelen imádkozást, és a' te bűneiden való siránczó szemeiket. Ezekkel kedvet talál sz ő előtte.

III. Mikor látod hogy ottan ottan elegyited vétkekkel a' jóra való indulatot, fély a' te teremtmő Istened előtt, reszkecs mint szerelmes Atyád előtt, és magadat még-is rejtse az ő szentféges szárnyai alá. Ha eze-ket tselekeded, meg-ládd hogy gyarlófogodnak idején-is ez a' te lelke-dnek pásztorá meg-beszéli a' te lelkednek, melly könyörül az Isten a' meg-térő bűnösökön, meg-ládd hogy a' te szivednek töredelmességét kedves áldozatul vészi tenéked; meg-ládd hogy a' te félelmednek ide-jén-is soha áldás nélkül tőled el nem távozik: Hanem inkább bé-vi-szen téged amaz ő örökké-való aklában, védelmez tégedet amaz ő pásztori veszejével, és pásztorá lévén a' te lelkednek, a' maga székiben ültet ama' sok számú szentekkel; A' holott vég nélkül él sz és uralko-dol mind örökkön örökké, Amen.

II. P R E D I K A C I O.

Textus, v. 1. *Azért semmiben meg nem fogytakozom.*

Deut. 28.

Ez. 34. 10. 11.

EZ igékben két dolgok vadnak: 1. A' reménység, mikor azt mondgya: *Nem fogytakozom-meg.* 2. A' reménységnek nagy volta, mikor azt mondgya: *Semmiben meg nem fogytakozom.* A' hol summa szerént azt akarja mondani: Hogy az istentelenek mindenkor szűkölködnek; de ő reá úgy vigyáz az Ur Isten, hogy valami néki kíváncsítatik, semmiben soha meg nem szűkül, a' mint máltt-is azt jelenti. Innen ilyen tanuság jó-ki.

T A N U S A G.

Valakinek az Isten őriző pásztora, az soha semmi nélkül nem szűkölködik.

Itt azt kell meg-tudni, mi-nélkül szűkölködgyék a' bűnös ember. 1. Szűkölködünk olly erő nélkül, hogy a' melly átkot magunkra vonánk, az alól fel-menekednénk. 2. Hogy a' melly békeféget el-vesztünk az Isten-nél, azt meg-nyerhetnők ílmét. 3. Hogy a' melly bünt magunkra vontunk, azt ki-tisztitanokbelölünk. 4. Hogy a' bűn helyett mennyei jokkal épülhetnénk-fel. 5. Hogy lelki eledelünk lehetne. 6. Hogy úgy meg-erősödnénk, hogy soha az őrdögnek ereje minket az Isten-től el ne szakaszthatna. 7. Hogy a' halálnak rajtunk hatalma ne lehetne. 8. Hogy holtunk után remélhetnénk valami olly helyt, mellyben örökké békefégyben lehetnénk. Ezekben mindenjó meg vagyon; de a' kinek az Isten őriző pásztora, ezek mind készen vadnak annak.

1. Mert a' Christus maga azokért átokká lótt, és a' törvénynek rettenetes átka alól minket meg-szabadított. 2. Mert ő el-vótte az Atyának haragját mi rolunk, és örökké való békeféget szerzett nekünk. Gal. 3. 13. 2. Cor. 5. 1. Joh. 1. 7. 3. Mert a' Christus az ő maga vérével minden bűneinket ki-tisztított. Rom. 6. 14. ta, úgy pedig hogy már mi rajtunk semmi uralkodása a' bűnnek nincsen. Rom. 5. 5. 4. Mert ő azoknak a' kiknek pásztora, a' bűn helyet adgya az ő Szent Lelkét, mellyet szívekbén bé-önt, adgya magát és magával együtt valamit tud az ember kívánni; ad minden bőséféget és értelmet. Eph. 1. 8. Matt. 4. 4. 5. Adgya azoknak ételül és italul az ő meg-elevenítő belzédét; Sőt ételül a' maga testét, és italul a' maga vérét; melly után soha senki meg nem éhezik, és soha meg nem szomjuhozik. 6. El-rontya az őrdögnek erejét, úgy pedig hogy soha azokat a' kiknek ő pásztora semmi ereje a'

je a' pokolnak az ő kezéből ki nem ragadhattya. 7. Meg sem halnak azok, hanem az halálból tsak által mennek az örök életre. 8. Ha szin-
 tén ez a' földi házok e' világgal edgyütt tűz miatt mind meg-ég-is, az ^{2. Cor. 5. 8.}
 egekben fok hajlékokat készített azoknak, a' hová őket viszi, és lakoznak ^{Joh. 14. 2.}
 vég nélkül való örömben. Immár gondold-meg mi nélkül szűkölköd-
 nék az, a' kinek az Isten mind ezeket meg-adgya? Igaz hát, hogy vala-
 kinek a' Christus őriző pásztora, soha semmi nélkül nem szűkölködik. ^{1. Thef. 4. v. 17.}

H A S Z N A.

Feddendők itt némellyek, a' kiknek el-hittem én hogy ugyan valóba
 pásztora az Isten, és mind ezeket a' jókat közlötte vélek, de el-felelkez-
 nek rola, hogy az Isten nékik pásztorok, s' mind ezeket az ő pásztori
 kegyelmességit magokrol el-fordittyák fokideig.

Ezt pedig így:

I. Vadnak olyak, a' kik el-hízik hogy nékik őriző pásztorok a'
 Christus, s' még-is mikor valami dolgot akarnak végre vinni, emberi
 erőben vetik bizodalmokat; mint, magok okoskodásában, avagy jo-
 akaróinak segítégekben. Ezek el-felelkeznek a' Christus pásztorsá-
 gáról, és az átokra viszsa viszik magokat: mert *átkezzott a' ki emberben* Jer. 17. 5.
bizik.

II. Vadnak a' kik a' Christusnak pásztorsága alatt hamissat szolnak
 felebaráttok ellen, hamissan kívánniak romlását, s' hamissan olál-
 kodnak utánna. Ezek is el-felelkeznek a' Christusnak pásztorságáról,
 és az előbbi haragra ingerlik az igaz Istent: mert ez ilyenek ellen
 ugyan *fűgg az Istennek haragja az égből.*

Rom. 1. 18.

III. Vadnak a' kiket a' Christus szomorú halálával bűnökből meg-
 tisztított, meg-elevenített, ísmét azokra viszsa térnek, és az által ma-
 gokat ísmét meg-ölik. ^{2. Pet. 2. v. 22.}

Rom. 7. 11.

IV. Vadnak a' kiket a' Christus az ő pásztorsága alatt az ő Szent
 Léleknek fok ajándékival fel-épített, azonban tselekedetek a' Szent ^{Eph. 4. 30.}
 Léleknek munkái ellen vadnak, és így a' Szent Lélek Istent benne meg-
^{Esa. 63. 10.} *szomoritván, ellenségekké tészik magoknak a' Szent Lélek Istent.*

V. Vadnak a' kiket a' Christus az ő pásztori beszédével ottan ottan
 legettet, ottan ottan el-int a' gonoszrol, ottan ottan édesíti a' mennyei
 eledelhez; de ők ottan ottan el-halgattyák azt, nem fogadgyák az ő
 szép intó beszédét, és így az ő lelkeknek eledelét magoknak kárhozat-

tyokra fordították : mert halván az ő szép intő beszédét, nem menthe-
 Joh. 15. 22. tik magokat, mikor az Isten ítéletben szál vélek.

VI. Vadnak a' kik, ha csak elméjekben lehet-is, az ő felebaráttyok-
 nak, az ő szüléjeknek, az ő Fejedelmeknek gonoszt kívánnak, melly
 a' Sátánnak munkája; és így a' melly Sátánnak erejét a' pásztor Christus
 Joh. 8. 38. benne el-rontotta vólt fel-építik, melly miatt a' Sátánhoz kötven ma-
 Matth. 9. 4. gokat el-felelkeznek a' Christusnak pásztorfágáról.

VII. Vadnak a' kik szemeknek egy tekintetivel más embernek háza-
 népére éktelenül tekintenek, más embernek márhájára kíváno szemek-
 Jer. 9. kel tekintenek, melly által az halálnak fulákját magok lelkére szemek-
 v. 21. 22. ken vízfíza hozzák, és így az életből magok szánt-szándékkal halált
 2. Sam. 11. szereznek.

VIII. Vadnak a' kik magoknak e' földön házakat szereznek, de
 Jer. 22. hamissan, másoknak bősízfúfágával, másoknak ingyen való fáratsá-
 v. 13. 14. gos munkájával; mellyekkel e' földi hajlékokat meg-vefztegetven, ki-
 rekesztik magokat amaz örökké való mennyei hajlékból; és így el-fe-
 letkeznek a' Christusnak pásztorfágáról.

No mostan nintseneké olyak, a' kik emberi erőben vetik bizodal-
 mokat? nintseneké a' kik hamissan olálkodnak mások után? a' kik a'
 Szent Lelket benne meg-szomorították? a' kik az Istennek szép inté-
 sét el-mulatták? A' kik Fejedelmeknek szivekben gonoszt kívánnak?
 A' kik szemeknek nézésével tilalmas dolgokra néznek? Es a' kik házak-
 nak építésével az örökké való hajlékokból magokat ki-rekesztik?
 Vadnak : Oh bizonyára felerte sokan vadnak mind a' gozdagok s' mind
 a' ízegények között! Vadnak hát ma-is sokan a' kik el-felelkeznek ar-
 rol, hogy nékiek pásztorok az Isten.

Nem mindgyárt felelkeznek-el ember az Istennek pásztorfágáról ha
 valamit talál vétetni Isten ellen.

Feledékenység az, mihelt csak egy kitsinyben el-mégy-is a' te Iste-
 nednek akarattya mellől.

Ha akkor-is szolgál az Istennek mikor valamiben vétkezni talál.

Azt kérdelem tőled; mikor sok dolgokban szolgál az Istennek, azon-
 ban egy dologban vétés ő ellene, abban a' vétékben kinek szolgál? Az
 Istennek nem, hát a' Sátánnak kedveskedel abban. A' honnat nézd-meg
 magadat ilyen állapotodban ki vagy.

I. Két felé szolgál, azért kettős bűvű ember vagy, és az Isten tégedet álhatatlannak hív minden te utaidban.

Jac. 1. 7. 8.

II. Két felé sántikál, a' menyország felé, s' a' pokol felé. Azt mondgya pedig az Istennek Lelke: *Mit sántikáltok két felé? Ha a' Bál az igaz.* Reg. 18. Isten, *szolgálatok önéki: ha pedig a' Jehova az igaz Isten, szolgálatok néki.* V. 21.

III. Mikor jót tselekedel két három dologban, azonban vétkezel tsak egy dologban, kinek kedveskedel? Réb férént az Istennek, réb férént a' Sátánnak. Gondold-meg immár, ha a' mi az Istené a' val kedveskedel a' Sátánnak: vallyon igaz vagyé a' te Istenedhez? Nem: El-feletkeztél hát a' te Istenednek páfztorfágáról: mert; *senki nem szolgálhat két Urat.* Matth. 6. V. 24.

De még-is gondolkodgyál tovább:

I. Mikor tsak valmit vétél az Isten ellen; júté ešedben, hogy ez a' te páfztorod azért a' vétkeért *meg-éméšztő tűz* te ellened? Nem jút: Heb. 12. 29. El-feletkeztél hát akkor a' te páfztorodról.

II. Mikor tsak egyšer bujálkodo űemekkel tekintéš valakire, júté ešedben hogy az Isten azért a' tekintetedért, *erőš bošzű-álló Isten, ki har-* Exod. 20. 5. *mad és negyed izeglen azt a' te vétkeért meg-bünteti?* Nem jút: El-feletkeztél hát akkor a' te páfztorodról.

III. Mikor az Isten az ő űzentűégének képét az ő lelke által ugyan bé-rašbollya a' te lelkedben, azonban te földi mulando dolognak képét véšed-bé a' te űivedben, mellyel gyönyörkódtetéd magadat; júté ešedben hogy az Isten az égre és a' földre eskűšik, hogy tégedet azért el-Deut. 4. *vešt?* Nem jút: El-feletkeztél hát a' te páfztorodról. V. 23.

Kitsoda hát a' ki az Istennek páfztorfága alatt meg-maradhat?

Nem tudom én: mert ha te egy halálos métellyel meg-mételyešedett juhodat ki-veted a' nyáj közzűl, az Isten-is, ha egy vétekkal meg-1. Sam. 15. *rutitod magad, ki-vét téged az ő űeregéből.* Ha te a' Sátánnal táršolko- V. 23. *do emberrel nem örömešt járš; Az Isten-is mikor láttya hogy a' Sátán-* 1. Sam. 28. *nal táršolkodol, bünt tselekedvén, nem jár te veled.* Ha te romlára V. 6. *hajlott házadban nem lakol, az Isten-is mikor láttya hogy a' bűnre ha-* 1. Sam. 28. *nyatlottál, nem lakik te benned.* V. 15.

Hát mit kell tselekednűnk? Tselekedgyétek ezeket:

I. Mikor az Istenről el-feletkezel, s' azonban valami modon ešedben jút, hogy az Isten pástora az ő hűveinek, azoanal tégy fogadášt az Istennek,

Istennek, hogy ha ő felféje veled léfszen, nem felelkezel-el az ő felféje pásztorfágáról, hanem inkább lelki óltárt építesz a' te sívedben, hogy azon szüntelen tíftelessé és magafztallyad az ő nevét. Így tselekedék a' Jácob. Ezért penig: 1. Mikor Istennek fogadást téfesz, a' te lelked is méreti ottan ottan serkenget tégedet, hogy meg-emlekezzél mit fogadtál a' te Istenednek. 2. Mert így az Istent te is magadhoz kötelezed, hogy valahol járál, nem hágy-el, hanem oltalmaz őriz tégedet. 3. Mert így te külön rekested magadat e' világnak bűnös fiaitól, és az Isten-is azok között külön válsz tégedet magának az örök életre. 4. Mert így magadat éppen az Istennek benteled, és így az Isten-is tégedet tefszedben lelkedben meg-szentel.

II. Ha fíntén valami kevés ideig el-felelkezel-is a' te pásztorodról, réá vigyázz igen hogy ha az Isten tégedet meg-int arról vagy a' predikáció közben, vagy valami szent embernek befelgetése által, vagy titkon való fűbéli gondolat által, azonnal térj-meg a' te fogadás tételedre, és a' te sívedben való oltárodrol emlekezzél meg; így tselekedék a' Jácob.

III. Mikor Isten efszedben jutattya, hogy az ő pásztorfágáról el ne felelkezzél, azonnal egész házad népét vizsgál-meg, és intsd őket imedolgoakra: 1. A' kinek elméjében valami Isten ellen való tífteletet látsz, intsd hogy tegye-le azt. 2. A' kiket látsz hogy tífatalanul élnek, hadd-meg hogy tífsta életre forduljanak. 3. A' kiket látsz, hogy befsédek, járások, magok viselése Isten ellen vagyon, hadd-meg hogy változtsák nyelveket, változtsák járásokat, változtsák magok viselését az Istennek kedve serént. 4. Magadnak és egész házadnépének minden fogyatkozását ugyan ott temesd-el a' földön, hogy soha többé magadat és házadnépét azok a' vétkek meg ne rutítsák. Így tselekedék Jácob.

Gen. 35.
v. 2. 4.

Miért tselekedd ezeket?

I. Mert ez után az Isten vétkeidnek idején az ő Szent Lelkének általa meg-int a' bűnről és nem hágy a' vétkekben. 2. Az Isten meg-tífstít tégedet és a' bent életre való igyekezetre fel-serkent. 3. Mert az Isten-is ha fíntén el-fordult te tőled, de ilyen állapotodban hozzád fordul, és az ő oltalmazó szárnya alá vészen. 4. Ha te így el-temeted magad a' te házad-népének vétkeit, az Isten-is el-temeti a' te bűneidet, és a' te bűneidről soha örökké meg nem emlekezik. Így léfszen hogy a' te pásztorodról el nem

2. Sam. 12.
v. 9. 10. 11.
Tit. 2. 14.
Jer. 3. 22.

Ezech. 38.
v. 16.

el nem felelkezel, az Isten-is nem felelkezik te rolad el, hanem páfztorod lében tenéked végig, és jövendőben amaz örökké-való nyugodalomban bé-visen, a' holott vég nélkül örvendés a' fent Angyalokkal egygyütt, Amen.

P. 23. III. P R E D I K A C I O.

Text: v. 2. Gyönyörűséges és fűves helyeken legeltet engemet.

E Zekben az igékben három dolgok vadnak:

1. A' legeltetés, mikor azt mondgya: *Legeltet engemet.*
2. A' hely, mikor azt mondgya: *Fűves helyeken.*
3. Azt jelenti, *Másodás fűves helyeken, mellyről az mondgya hogy: Gyönyörűséges fűves helyeken.*

Summa ferént tsak azt jelenti a' Dávid, hogy: ugy táplállya Isten őtet s' ugy őrizi, hogy valamellyek az ő lélkének leg nagyobb gyönyörűs égére lehetnének, mind azokat bőségesen és kellett-korán ő néki ki b'olgáltatya. A' honnan eza' tanuság.

T A N U S A G.

Valakiket az Isten legeltet, azok minden féle háborúk ellen bátorsággal nyugatnak.

Ihona' példa a' Dávid Király-a' ki maga felől azt mondgya. *1. Ró. 12. Mit az Isten...*

I. Oka: Mert valamitől azoknak félni kellene, azokat mind el- *2. Ró. 12. Mit az Isten...* hárittya Isten.

Másodák azok a' mitől félni kellene? Négy dolgok azok: 1. Ró. 12. Mit az Isten...

1. Attól félhetnénk mi, hogy az Isten árvájul hagyna minket, miképpen a' Jeremiás-is sírván panáskodik vala: *Árvákká maradtunk* Lam. 5. 3.

volt mi. 2. Attól félhetnénk, hogy ha a' Sátán minket meg kezd ki-
sírteni, meg-gyöz minket; miképpen könyörgünk-is: *Ne vigy minket* Matth. 6.

a' kísértetben. 3. Attól félhetnénk, hogy ha a' minden féle nyomorúság v. 13.
reánk érkezik, meg-eméztetünk, nem lévén a' ki meg-vigasztaljon,

mint a' Dávid panáskodik vala: *Keresek vala a' ki engemet meg vigaszt-* Pf. 69. 21.
taljon, nem találék. 4. Attól félhetnénk, hogy ha színtén el-kezde-

nók-is mi a' szent életet, soha mi azt végre nem vihetnők, mint szent
Pál szól: *Meg vagyok bennem az akarat, de én azt el nem végezhetem.* Rom. 7. 15.

Mind az négy, félelmet szerezhet minékünk; De ugy vigyáz Isten
az ó

az ó hiveire mind ezekben, hogy mind ezektől-is bátorfágon mar-
radnak.

Árvájul soha nem maratsz.

- Joh. 4. 13. 1. Mert azt mondgya Christus Urunk az ó hiveinek: *Nem hagylak titeket árvájul. Ismét el-jövök ti hozzátok;* A' hol azt jelenti, hogy **Δ** ha bñtén néha láttatik-is el távozni tőlök, de azonnal meg-tér hozzá-jok, nem maradnak árvaságra. 11. Mikor a' Sátán meg-kísírt, nem Luc. 22. 32. gyóz-meg, mert ez a' pástor könyörög ti érettetek, hogy a' ti hitetek, meg ne fogyatkozzék. 111. A' sok féle somoruság meg nem gyózi az ó hiveit; mert amaz vigasztalo Szent Lélek Istent el-küldi az ó hivek-
ben, melly őket vigasztallja, és örökké vélek marad. 1v. Ha az idő-vösségnek munkáját el-kezdik az ó hivei, félben nem marad: mert Phil. 1. 6. az Isten az a' ki el-kezdí bennük, és ó maga végre viszi. Ha azért tinétek pástorotok az Isten: el-jó hozzátok az Istennek Fia, nem hágy árvájul, imátkozik érettetek a' kísírtetnek idején, vigasztal Szent Lelkének általa a' somoruságok között, és ha el-kezd az idővösségnek munkáját, az Isten ó maga el-végezi bennetek a' Jésus Christusnak el-jöve-teleig. Igaz hát hogy ugy élteti Isten az ó kedves fiait és leányit, hogy minden veszedelmek ellen bátorfágon meg-maradhatnak.

H A S Z N A.

Négy rendbéli emberek vigasztaltatnak itt.

1. Azok, a' kik azt mondgyák: hogy ha az Isten árvájul nem hágy, mi az oka hát hogy gyakorta el-távozik tőlünk? 11. Azok, a' kik azt mondgyák: Ha a' Christus könyörög érettünk, miért hogy ennyi ki-sírtetekben forgunk? 111. Azok, a' kik azt mondgyák: Ha bennünk vagyon a' vigasztalo Szent Lélek, miért hát hogy ennyi somo-ruságot kell el-szenvednünk? 1v. Azok, a' kik azt mondgyák: Ha az Isten el-végezi bennünk az örök életet, miért hát hogy ottan ottan el-távozzunk az örök életnek ősvényétől?

7. I. Mi az oka tehát hogy az Isten oly gyakran el-távozik tőlünk, ha árvájul nem akar hagyni?

1. Igy vigasztald magadat: Gondold-meg azt, valakivel valaha az a' hűféges pástor véle volt, ha színtén valamikor el-távozott-is tőle, de soha vég-képpen el nem hadta, hanem kelleri-korán ismét hozzá-tért és meg-látogatta. Az Abrahámot el-hagyá egy kevelésé, mikor az ó
kedves

kedves feleségét-is a' Sárát tőle el-vőék, de csak az ő ellenfégéhez ment vala, és az ő ellenfégének azt mondá: *Meg kell halnod*, hogy el-vőtted az Abrahámnak feleségét, és azonnal vissza adá ártatlanágban. Dávidot el-hagyá az Isten, úgy hogy fok időkig az ő nagy bűnéről poenitentiát nem tartta; De mikor magában meg-rémüle, el-érkezek hozzá az a' hűféges páfzor, és azt mondá: *El-vőtte az Ur a' te bűnöd*, nem halsz meg. A' szent Pált el-hagyá az Isten, úgy hogy meg-fognák, meg-kööröznek, és Romában az itéletre küldenék; de el-jöve kelletikorán az Istennek Angyala, és éjjel azt mondá neki: *Íme az Isten aján-dékon adta tenéked mind azokat a' kik te veled hajóháznak.*

Abimelech

Gen. 20. 3.

1. Sam. 12.

v. 17.

Act. 27. 24.

No el-hagyotte mostan téged az Isten? Várj, tsak a' te ellenségedhez ment, azt fenýiti meg, hogy te-neked ne ártson; Sok ideje hogy bűnődről poenitentiát nem tartottál? majd el-érkezik az Isten, s meg-jelenti hogy nem halsz meg; Ellenséged köreli rajrad? ihon ez éjjel ta-lam meg-jelenik az Urnak Angyala, ki azt mondgya tenéked: Nefely.

Applicatio

Detalam nehéz a' természetnek, hogy olly fokáig el-hágy az Isten?

Ne légyen nehéz: Mert azt gondold meg, hogy ha az Istennek így tetszik, tetszik neked is. A' Dáviddal tsak azt mond: *Ha én az Ur előtt ked-vet talalok, meg-mutattya még nékem az ő frigy ládját és az ő sátorát.* Ne nézz te a' te természetednek akarattyára, hanem nézz a' te ferel-mes-Istenednek akarattyára: és ha egy kevelsél el-hágy is, tsak azt mondgyad te: *Légyen az Urnak akarattya.* Ne gondoly a' természetnek ter-hével, hanem tsak azt mond inkább: Hadd terheltefsék ez a' bűnös test, hadd vífellye az ő gonofságának terhét; el-hittem én, hogy el-jó amaz én hűféges páfzorom, és engemet az én nagy terhem alól meg-könnye-bit és fel-emel.

2. Sam. 15.

v. 32.

Matt. 6. 10.

Matt. 11. 28.

17. A' ki azt mondod: Ha könyörög értünk a' Christus, mi az oka hát hogy ennyi fók kiseretekben forgunk? Itt így vigasztald magadat.

2. Cor. 4. 9.

1. A' kiseretekről naponkén nyomattatol, de azért lám tellyeséggel el-nem nyomattatol. 11. A' kiseretekben kételkedel, de lám ugyan nem esel kétségben. Kitől vagy ez? mert a' Christus az ő éretted való imátságával erőssíti benned a' te lelkedet.

2. Cor. 4. 8.

Hát én miért nem érzem ha úgy vagyon?

Nem érzed? Erzed hisem azt, hogy még tellyeséggel a' kiseretek-től el nem nyomattattál, se penig kétségben nem estél? Hát mit pana-fozkodol?

C

Hogy

Hogy pedig bintén úgy nem érzed a' mint te kívánnád, éttől vagy on:

1. Mert mikor kifizetetekben vagy, még akkor-is terheled lelkedet a' bűnnek tselekedetivel. 2. Mert ez előtt-is szokor veled volt a' kifizetetekben, de mostan háládatlan s' feledékeny vagy az Istennek veled való fok jóréteményéről. 3. Mert te-is fokaknak mutattad jó-akarodat s' barátságodat, de a' kifizeteteknek idején, nem mutatod-meg hozzájuk való jó akarodat, hogy ugyan kedvek szerént meg-érezhetnék. Mellyekre nézve az Isten-is nem tselekefi mindenkor, hogy ugyan kedved szerént meg-érezhetnéd az ő könyörületességének erejét. De itt-is jódra igyekezik az Isten, mert azt akarja:

Lam. 3. 16. 1. Hogy a' kifizetnek idején ismérd-meg bűnös vóltodat. 2. Hogy Apoc. 2. 17. harczoly a' kifizetetekkel. 3. Hogy erőtlen vóltodat meg-ismérvén, Psa. 119. 31. tsak egyedül ő hozzá ragaszkodgyál. 4. Inteni akar, hogy te-is mások-
1. Joh. 3. hoz való jó-akarodat úgy visellyed, hogy valóságosan meg-érezzék.
v. 17. 18. *III.* A' kik pedig azt mondgyátok, hogy el-hízzitek hogy az Isten meg-vigasztal, de azonban a' keferűség miatt tsak meg nem eméستettek.

Gondolgyátok-meg ez három dolgot:

I. Gondold-meg azt, bátor az Isten reád olyan keferűséget bótásf-son-is, hogy tellyelsséggel semmi vigasztalást ne érezz-is magadban, úgy
Matth. 26. hogy keferűségben azt mondgyad: *Szomorú az én lelkem mind halál-
v. 38. liglan:* De még akkor-is nem hágy Isten vigasztalás nélkül, három-képpen:

1. Ollyankor-is olly indulatot ad Isten beléd, hogy nagy bátran azt
Matth. 26. mondod: *Nem úgy légyen én szent Atyám a' mint én akarom, hanem a' mint
v. 39. te akarod.* 2. Olly kedvet ad bivedben a' keferűségnek el-viselésére, hogy a' testnek ellenkezése ellen-is azt mondod: *Avagy ne igyamé-meg a-
ma' keferűségnek pohárát, melyet én reám mért az én mennyei szent*
Joh. 13. 11. *Atyám?* miképpen szól vala Christus Urunk-is szent Péternek. 3. Még halálos szomorúságnak oráján-is olly reménységgel ruház-fel Isten,
Luc. 23. 46. hogy nagy tellyes bizodalommal azt mondod: *Atyám a' te kezeidben ajánlom az én lelkemet;* mellynél mi lehet nagyobb vigasztalás.

II. Másodszor gondold-meg azt, olly háborut bótásthat Isten elmédben, hogy még mikor barátid látnak-is, keferű sirással meg-síratnak. Minta a' Jobot sirattyák vala amaz ő kedves baráti. De még illyen állapotban-is nem hágy vigasztalás-nélkül: mert azt tselekefi:

1. El-hiteti veled az ő lelke által, hogy a' te életed kedves az Isten előtt; mint a' Jobbal azt el-hiteté, ki azt mondgya: Imé az égben vagyok az én bizonyfágom, és az én dolgainak tudója imé a' magóságban vagyok. 2. Ugy meg-bátorít az Isten a' háborufágok ellen, hogy ha a' te lelked ugyan meg-rémül-is, ha az halál előtted áll-is, és ha a' koporsót kétfén látod-is, nem ijettz-meg, mint a' Jobból vala: *Az én lelkem meg-romlott, az én napjaim meg-rövidültenek és a' koporsók készen vannak énném.* de azért nem rémüle-meg a' Job; Így te-is. 3. Ugy hozzá édesít Isten tégedet a' háborufágok által, hogy mentől több háboruidat érzed, annál inkább reménlel az a' te Istenedben. Mint Jobon nevededvén a' sok háborúk, azt mondgya vala: *Uram ha meg-ölsz-is engemet, ugyan csak te benned bizon.* Job. 13. 15.

III. Harmadfor gondold-meg azt, olly fűbéli fájdalmat borsáthat az Isten reád, hogy a' te irigyd borszontnak tégedet fűbéli fájdalommal, úgy hogy csak sír sír, és még az ételtől-is meg-fogod magadat; miképpé jára az Anna asszony. De még akkor-is nem hágy téged vigasztalás nélkül. 1. Sam. 1. 7.

1. Mert az Isten olly békefészes tűró szenvedő lelket ad beléd, hogy tsendesen várakozol, míg az Istent meg-látogat. 2. Ugy fel-indít Isten téged Szent Lelke által a' könyörgésre, hogy az Istennek házában ugyan ki-öntöd a' te lelkedet az Ur előtt; miképpen tselekedék az Anna asszony. 1. Sam. 1. 15. nyah. 3. Olly hathatóságot ad a' lélek a' te imátkozásodnak, hogy a' mit a' te fájdalmidnak idején kérsz az Ur Istenről, meg-adgya tenéked. Így jára az Anna asszony; A' mellyeknél mitsoda nagyobb vigasztalást kívánhatnál a' te Istenedtől? 1. Sam. 1. 27.

IV. A' kik pedig azt mondgyátok hogy; miért hát hogy ottan ottan el-tévelyedünk az Isten törvényétől, ha ő felféje el-akarja végezni bennünk az örök életet?

Gondolkodgyatok arról, hogy ha az Istennek kedves fiai és leányi vadtok, még mikor vétkeztek-is, akkor-is meg-mutattya, hogy el-végezi benneteket az örök életet. Mert ilyen négy dolgot tselekefzik Isten veletek: 1. Meg-ismérteti veletek hogy vétkeztetek a' ti Istenetek ellen; mint Jeremiás: *Ismerjék Uram a' mi istentelenségünket.* A' mellyet vajki sok bűnösökkel nem közlött az Ur Isten. 2. Bűneiden sívedet úgy meg-keferíti, hogy köny-hullatással siratod-meg a' te bűneidet. A' miképpen sir vala a' Jeremiás Propheta; az ő népének leányának romlásán. 3. Imát Jer. 14. 17. közált

kozást indit a' te fivedben, hogy imátkozzáál azon hogy ne vessen-el
 Jer. 14. 21. Isten tégedet a' te búneidért. Mint Jeremiás imátkozik vala: *Ne vess-el
 minket a' te nevedért.* 4. El-hiteti veled az ő lelkének általa, hogy ő meg-
 szánt tégedet, és a' te búneidet meg-borsátotta tenéked. Miképpen jára
 Pál. 3. 9. a' Dávid, ki azt mondá az Isten előtt: *Te meg-borsátottad az én bűneimnek
 hamiságát.* Mit kívánhatnál ezeknél nagyobbat bűnös ember? Azt
 ítélték hogy árvájul hagyott az Isten? Elmélikedgyetek kérlek a' nagy
 Abrahámról, a' Dávid Királyról, és a' Szent Pálról; kiker noha egy ke-
 vesé el-hagyott az Ur Isten, de nem hadta őket árvájul, hanem fűksé-
 geknek idején őket kegyelmelen meg-látogatta.

No kiseretekben forgotoké? Ismérjétek-meg bűnös voltotokat,
 vesétek-ki csak a' vérkeket belőletek, s' emlekezzetek-meg az Istennek
 veletek való sok jó téteményéről, meg-láttatok hogy a' Christus kő-
 nyörgésének ereje el-érkezik, és minden fele kiseretekből ki-ment tik-
 teket. Szomorúság fogta-e el a' ti fíveiteket? várjatok csak, majd úgy
 meg-vigasztal az Ur Isten, hogy a' ti somorúságtoknak pohárát nagy lel-
 ki örömmel meg-íssátok, és a' ti lelkeiteket az Atyának bátorsággal
 ajánlyatok. Szibéli fájdalmost fenvetszé? jó reménségben légy, el-jó az
 Isten meg-könnyebbiti, fájdalmodat el-véfi, és meg-mutattya hogy
 minden vesédelmekről bátorfágban lehetf, Amen.

IV. PREDIKACIO.

Pl. 23. Textus, v. 2. *Es kies vizek mellett viszen engemet.*
Exford. ex Joh. 4. 6. 7. 8. 9. 10

Jud. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10
Jalilambal
Samariának
 Az Isten ötet kedves és minden ártalom nélkül vezeti, kedve szerént va-
 ló jokkal meg-áldgya. Mert;

Joh. 10. 13. 1. Szent Lélek által vezeti. 2. Lelki vizeket ad innya, a' Szent Lélek-
Joh. 7. 38. nek örök életre való ajándékit. 3. Ugy vezeti, hogy semmi ártalmas do-
Matt. 16. 18 log nékie nem árt. A' honnan ilyen tanúság jó-ki.

A majom il szala a fakolat
 A N U S A G.

Joh. 1. 12. Az Isten a' kité az ő pásztorsága alatt vezet, a' mennyei jokkal kedve szerént
Joh. 1. 12. meg-élelti.

Joh. 1. 12. I. Oka.
Joh. 1. 12. a' jöke egy Samariák.
Ap. 1. 12.

I. Oka:

Mert úgy vezérli a' bűnös embert az Isten, hogy valamiket az örök életre kíván az ember, mindeneiket meg-ád. Mitsodák azok a' mellyeket a' meg-tért bűnös az örök életre kívánna?

1. Azt kívánnád te, hogy az Isten tenéked mind örökké kegyelmes Istened lenne. 2. Azt kívánnád, hogy ha fíntén gyarłoságból vétekez-
is, az ő irgalmaságát el nem venné tőled. 3. Azt kívánnád, hogy ha az Isten haragra fel-gerjedne-is ellened, de vég-képpen ne tartaná haragját rajtad. Ezeket pedig az Isten meg-adgya mind azoknak, valakiket az örök életnek javaihoz édesít. Hogy ő kegyelmes Istenek legyen örökké, maga igéri a' kegyelmes Isten, mikor azt mondgya: *Ha színtén ezek a' hegyek helyekből ki-mennének-is, és a' halmok el-mozdulnának-is, de az én kegyelmem soha el nem távozik te tőled.* Hogy mikor vétekeznek-is gyarłoságból, s' még-is az ő irgalmaságát rajtok tartya, az Isten mondgya maga a' Salamonnal együtt. Ha vétekezendik én ellenem meg-sanyargatom őtet, de az én irgalmaságomat el nem rejtem ő tőle. Hogy az ő haragjában-is vég-képpen el ne hadgya, ő maga mondgya: *Az én haragomban egy szem-pillantásig rejtem-el előtted az én orcámat, de örökké-való irgalmasággal vészlek hozzád tégedet.* Láttátok azért, hogy az Isten az ő kedvesinek meg-adgya mind azokat, valamit a' meg-térő bűnösök az örök életre kívánnak. Az Isten pedig azt tselekeszi azért:

1. Mert valakinek egyfízer azt a' kegyelmet adgya, hogy örökké kegyelmes Istene legyen, soha ő Felsége azt meg nem bánnya. 2. Mert ezek az ő kedves fiaí leányi, ha színtén vétekeznek-is, és a' vétekeket meg-foka-sították-is erőtlenségek miatt, de az ő irgalmasága feljül haladgya az ő erőtlenségekből esett vétekeket. Meg-kosztolta azt a' szent Pál, ki azt mondgya: *Káromkodo voltam én és üldözö, de az Urnak kegyelme feljebb bõ-vőködött a' Christus Jესussal való hittel és szeretettel.* 3. Mert az Isten olly természetű, hogy valakit egyfízer valoba oltalmaz, bárnya alá vésen, soha el nem hadgya. Maga mondá a' Josuének: *Soha el nem hadlak tégedet.*

II. Oka:

Mert az Isten az ő kedves fiainak hiteket-is fokta nevelni és erőssíte-ni, mint amaz aszszonyi-állatnak: *Bizzál leányom a' te hited téged meg-
tartott.* Miképpen?

1. Ugy hogy, bátor hited legyen tenéked olly gyenge, hogy azt itél-lyed

*Mikor a' dol-
gok azok mel-
let az az meg-
bűnt a' bűnös
a' bűnös a' bűnös*

2. Cor. 6. 17.

Psal. 109. 77.

Hab. 3. 2.

2.

Esa. 54. 10.

2.

2. Sam. 7. 2.

V. 14. 15.

Esa. 54. 8.

Rom. 11. 29.

Rom. 5. 20.

1. Tim. 1. 13.

Jos. 1. 5.

Matt. 9. 22.

lyed hogy a' veszedelemnek habjai között el-fülyledgy, de az Isten az ő szentséges karját ki-nyujtja, és azt a' te gyenge hitedet meg-erősíti, mint bent Pétert kézen ragadá és meg-erősíté.

Matth. 14.
v. 30. 31.

11. Légyen bátor olly gyenge hited, hogy alig tudd mit kellefsék néked idvességed felől itélni; de az Isten tsak veletlen ugy meg-melegíti szivedet lekedet, hogy ugyan gerjedesz a' te belső részeidben, mint a-
Luc. 24. 32. *Emánban* maz két tanítványnak szívet ugy fel-gyújtá az a' páfstor Christus, hogy ugyan égnek vala az ő szivekben.

111. Légyen bár néked olly gyenge hited, hogy a' több istentelenek között látván halván az Istennek tsuda tselekedetit, tsak fély és reszkefs; de az Isten ugy meg-erősít hitedben, hogy azoktul el-fzakadván az erős Istenben tellyes reménségedet helyheszteted mint a' Ráháb. Immár gondold-meg mi lehetne ennél nagyobb mennyei jó, mint mikor azt itélnéd hogy a' veszedelmes habokban el-merülsz, s' az Isten az ő karjait ki-nyujtván téged meg-erősít. Mikor bizontalan hitedet olly égővé téfszi mint a' tűz; mikor rettegésednek idején a' rettegőknek seregeből ki-vi-fzen, és az ő lelki bátorsággal tellyes népe közzé helyhesztet! Az Isten penig azt tselekeszi azokkal a' kik ő néki kedves fiai és leányi. Igaz hát a' tanuság, hogy az Isten azokat kik a' bűn miatt el-lankattanak meg-erősíti és meg-ujtja.

H A S Z N A.

Azt kell itt meg-visgálnod, ha te az örök életnek javaival részesültél? mikor penig azt meg akarod tudni, ^{ket} egy dolgot kerels-fel magadban.

1. Az idvességnek valami kitsiny örömét érzéd benned? miképpen
Pfal. 11. 14. fohajtja vala ezt a' Dávid: *Add-meg ennékem a' te idvezítésednek örömét.* Ez penig három dolgot foglal-bé: 1. Mikor ugy teszik ugyan meg-nyugodtál sívedben, hogy te az Istennek ama' kis serege közzül valo vagy.
Luc. 12. 32. mellynek azt mondgya a' páfstor Christus: *Ne fély oh kis sereg.* 2. Mikor érzed rajtad a' bűnnek erejét, érzed a' Sátánnak rajtad valo nagy ostromlását, s' még-is ugy gondolkodol magad felől, hogy az Isten a' te bűneidnek erejét s' a' Sátánnak rajtad valo ostromlását tsak azért tartja, hogy
2. Cor. 11. 7. az Istennek veled valo sok jó-téreményében el ne hinnéd magadat, és fel ne fuvalkodnál. 3. Mikor az Isten előt valo imádkozásodban örülsz, de azonban fels és retteg az Istennek hatalmas kezei alatt, mint ezeket inti
Pfal. 2. 17. a' Dávid: *Szolgállyatok az Urnak félelemben, és örülljetekek néki rettegésben.*

Ha c' há.

Ha e' három dolgot magadban fel-találod, nagy jele hogy az Isten kedves fia és leánya vagy: mert gondold-meg ki adta a' te siveidben azt a' nyugodalmat, hogy te a' Christushnak ama' kis serege közzül valo vagy? nem egyéb hanem az Isten, a' ki érezteti veled, hogy az ő szerelmes Fiának vére hullá által hozzád meg-engesteltetett, és a' te el-múlt vétkeidet tené-
ked meg-botsátotta. Rom. 3. 24.

Gondold-meg kitsoda az, a' ki a' te lelki ellenfégednek el-tágulásán ved-
led azt tselekedte, hogy fel ne fuvalkodnál? Ez a' te Istened, ki felől azt
mondgyák vala az Istennek kedves fiai és leányi: Ez az Isten kit vártunk,
örüllünk és örvendezzünk az ő szabadításában. Gondold-meg kitsoda az a'
ki azt tselekedte veled, hogy mikor az Isten előtt állás, szolgálván felső és
örüls: Ez az Isten, a' ki a' bűn ellen meg-emésztő tűz, a' meg-térő bűnő-
sökhöz penig olyan könyörülő, mint az édes anya az ő fiain, s' meg-
könyörül. Efa. 49. 15.

Szabjuk reánk; Itéledé hogy te a' Christushnak ama' kis serege közzül va-
lo vagy, kinek azt mondá Christus Urunk: Ne fély oh kis sereg? Ha itéled,
tehát meg-érztetted te az örök életnek javait. Vallyon a' Sátánnak ostro-
mi ellen meg-sabadulván, nem fuvalkodtál-e fel az Istennek veled valo
kegyelmével? Ha nem fuvalkodtál, meg-érztetted a' mennyei jokat. Val-
lyon az Isten előtt szolgálván félelemmel örülsé az ő tekinteti előtt? Ha
ugy vagyon, meg-érezttette veled a' mennyei jokat. Luc. 12. 32.

II. Másodszor azt keresd-fel magadban, ha a' te lelked-isméretinek va-
gyoné lelki tsendése; mert az Isten azt igéri az ő fiainak leányinak,
hogy a' békeséget úgy terjésti ő reájok mint a' folyo-vizet. Ezt penig
hogy magadban fel-találd, két dolgot keres-fel magadban: Efa. 60. 12.

1. Ha erőszak-tétel benned nem találtatiké? 2. Hamissan tselekedett
dolog nintsené kezeidben? Mert ha erőszak vagyon benned, nem lehet
tsendés lelked-isméreti, felső hogy az Isten olyat támaszt ellened, a' ki te
rajrad-is erőszakot téfen. Ha hamisság találtatik kezeidben, nem lehet
tsendés lelked-isméreti, mert felső hogy a' te hamisságodért azt sem tu-
dod mely orában meg-ól az Isten. Job. 16. 17.
Psal. 7. 4. 6.
Hab. 2. 8.
Ezech. 18.
v. 17. 18.

De te azt gondolod, kitsoda a' kiben valami erőszak nem talátnék?
E s' a' kinek kezeiben hamisság nem volna? Crökagré

Vaj vagyon. Hald-meg mit mond a' Jób Pátriárcha; Oh te föld bátor
az én vér-ontásomat el ne fedezzed, és az én könyörgésemnek bátor semmi helye
Job. 16. 17.
ne lés

ne legyen, ha az én kezemben erőszak találtatott. A' Dávid Király pedig azt mondgya: En Uram Istenem ha hamisság vagyon az én kezemben, bátor az el-lenség üldözze az én életemet, meg-fogjon, a földre tapodgya az én életemet, és az én ditsőségemet porrá tegye. Hallodé hogy voltanak, a' kinek kezek-ben erőszak és hamisság nem volt?

De azt gondolod: Regen éltek azok, de most hol vagyon a' mi időnk-ben, a' kinek kezében valami erőszak-tétel és hamisság nem volna?

Bezegimmár hathatósfabban gondolkodol; de én-is azt kérдем tő-led: Hol ma a' ki felől azt mondhatnád valóságossan, hogy ezt az em-bert meg-elégítette mennyei jokkal az Isten? Mert nézd-e! a' felső rend-től fogva a' leg alsó rendig, nagy-része erőszakokkal élnek, nagy részre ha-missággal rakva kezek. Erőszakot tésznek pedig kettő ellen: 1. Fele-baráttok ellen. 2. A' magok lelkek-isméreti ellen.

I. A' te felebarátodon erőszakot tévesz három képpen: 1. Mikor csak kártya, koczka és egyéb játékban, annak tudtára a' mi azé volna magad-nak tulajdonitod, itélvén azt hogy nem mér ellened hatalmat tseleked-ni: Erőszak ez. 11. Mikor valakitől árton vétesz valamit, de amaz lát-ván kárát, annak árát sohajtsálla vési el, erőszakot tőttel azon az igye-fogyotton. 111. Ha csak egygyetlen-egy szóval gonoffsal illeted-is azt, a' kinek soha arra való érdeme nem volt, erőszakot tőttel rajta. Mit vár-hatnak ezek? 1. Azt hogy a' mi övék volna-is, el-vési az Isten ő tőlők és adgya az ő felebaráttoknak. 2. A' melly pénzt felebarátodnak so-hajtsállaal gyújtóttel, az ártatlanok között el-öbrya az Isten. 3. A' melly Job 27 12. Matt 12 37. Sőt az ártatlan ellen mondottál, az ítélet napján elő-állattya Isten az ítéletre ellened.

II. Lelked-isméretin erőszakot tévesz így: 1. Mikor tudod nyilván hogy Rom. 2. 5. valakinek igaz igye vagyon, még-is okofsággal, sok elmélkedéssel el-akarod hitetni vele hogy nintsen igaz igye, mint Jezabel Nábót ellen. 11. Mikor leked-isméreti meg-győz hogy vétkeztél valamiben, s' még-is néfűns meg annak tselekedetitől, mint Saul Dávid ellen. 111. Mikor tudod hogy vétkeztél valamiben, s' még-is mentegeted magadat, mint ha nem vétkeztél volna. Mit várhat ezekért? Ezt: 1. Az Isten annak igyét, a' kit okossan el-nyomtal magára vési, és ő perel veled. 2. Az Isten magad leked-isméretit rád támasztja, melly előtt el nem mehetsz, ha-nem meg-kell vallanod, hogy nem igazán tselekedtél. 3. Magad sán-fzán-

szándékból gyűjtés magadnak haragot a' haragnak napjára. No kitso-Rom. 1. 6.
da közzületek, a' kinek erőszak és hamisság kezeiben nem találatná-
nak? Nem tudom én: Es így nem tudom én kitsodak a' kik érzének
az örökéletnek édeséget. No hát mit tselekedgyünk, hogy az erőszak-
tul magatokat meg-mentsétek? *Harmat.*

I. Még csak akarmi kis játékban-is egymást soha ne igyekezzétek Pfal. 32. 8.
meg-tsálni. II. Mikor valamit vásárlotok sohajtság nélkül mindennek Rom. 13. 7.
igaz árrát adgyátok-meg. III. A' ki nem érdemli soha gonos' soval azt Rom. 12. 17.
ne illessétek, sőt a' gonosz soért-is jó sot adgyatok.

Hogy lelketeket az erőszak tétel alól fel-mentsétek, ezeket tsele-
kedgyétek. *It is harmat.*

T. Tudván valakinek igaz igyét, soha semmi úton azt el-nyomni ne
igyekezzétek, hanem inkább az igaz igyben meg-fogyatkoztakat segítsé- Jer. 22. 3.
tek. TI. Mikor lelked-isméreti meg-győz hogy valamiben vétkeztél,
bűnyél-meg azonnal attól, és bánkodgyál sived szerént azon a' vétke- Act. 2. 37.
den. TII. Ha lelked-isméreti meg-győz a' bűnről, ne mentegsd vétke-
det, hanem inkább vald-meg a' Dáviddal: *Vétkeztem az Ur ellen.* Ha eze- 2.Sam. 12.
ket tselekeditek, ha ez ideig rakva volt volna-is kezetek hamissággal
és erőszakkal, fel-menekedtek alola, az Istennek kedves fiai és leányi
léstek; és így az Isten az ő kegyes vezérlésével a' ti lelkeiteket meg-éle-
ti és meg-ujtítya, és az után az örök ditsóségre el-kefit benneteket.
Mellyre segillyen ő felsége mindnyájunkat, Amen.

V. PREDIKACIO.

Textus. v. 3. *Az én lelkemet meg-téríti.*

EZekben az igékben két dolgok vadnak: 1. A' meg-térítés, mi-
kor azt mondgya: *Meg-téríti.* 2. Azt mondgya-meg, kit térít-
meg; Arról azt mondgya hogy: *Az én lelkemet.*

Némellyek így mondgyák: *Az én lelkemet meg-nyugottya, meg-
vidámíttya:* de az értelme mind egy: mert mikor Isten az embernek lel-
két meg-téríti, meg-nyugottya s' meg-vidámíttya akkor. Mivel az I-
stennnek törvénye meg-téríti az embernek lelkét, és azon Istennek törvénye Pfal. 19. 8.
meg-vidámíttya a' szívét. Hogy ne vidámitaná pedig, holott az előtt az Pfal. 19. 9.
Istennnek ellensége volt, most már az Istennek baráttya; az előtt holt volt Matt. 12. 30.
a' lelki dolgokban, most már a' Christussal együtt meg-elevenedett; az Joh. 15. 14.

Eph. 1. előtt átkozott volt, most már áldott; az előtt a' Sátán munkálkodott
 Gal. 3. 10. benne, most már az Isten munkálkodik benne. Mi lehet ennél nagyobb
 Eph. 1. 3. öröm? Azért mikora' Dávid Király azt mondgya, hogy az ő lelkét az
 Eph. 2. 2. Isten meg-téríti, akkor azt mondgya, hogy: A' bűnnek halálából ötet
 Phil. 2. 13. meg-elevenítvén meg-örvendeztette. A' honnan ilyen tanuság jó-ki:

T A N U S A G.

A' bűnben meg-hólt ember az Isten pásztorsága alatt meg-elevenedik a' szent
 ártatlan életre.

Q. Itt azt kell meg-látni, mitsoda a' bűnben meg-hólt ember? Az illyé:

1. Cor. 2. 14. 1. Az olyan ember a' mennyei dolgot meg nem foghattya, sőt nem-
 Gen. 6. 7. is értheti. 2. A' fele embernek szívének minden gondolkodása gonof
 Job. 11. 20. gyermekségétől fogva. 3. Az olyan embernek reménsége az ő halálá-
 I. <sup>Meg-
nyei do-
gát nem
érti.</sup> val együtt el-vész. Mellyeknél mi lehet fíralmassabb dolog? mert va-
 laki a' mennyei dolgokat nem érti, arra három dolog következik:

Ach. 14. 16. 1. Azt az Isten magának hadta, hogy éllyen a' maga akarattya ferént.
 Esa. 66. 3. 2. Anna' lelke az utálatóságban gyönyörködik. 3. Azt tudgyák ezek
 Prov. 16. 25. hogy ők jó úton járnak, de életeknek végén meg-láttják hogy a' ha-
 lálnak után jártanak.

<sup>hogy a' bűn-
gondolkodás-
gyönyör-
ködik.</sup> 11. Valakiknek pedig síveknek minden gondolkodása gonof, azokra is
 Prov. 17. 20. három dolog következik: 1. Utálatosokká lésnek az Istennek tekinte-
 ti előtt. 2. Azoknak az ő balgatag sívek örökké való sötétséggel só-
 Rom. 1. 21. tetedik-meg. 3. Ezek ha síületnek-is átkozottak lésnek, ha meg-ha-
 Eccl. 41. 11. nak-is átkozottak lésnek.

<sup>Kent a' bűn-
gondolkodás-
gyönyör-
ködik.</sup> 11. A' kiknek pedig reménségek halálokkal egygyütt el-vész, azokra is
 Ezech. 33. három dolog következik: 1. Azoknak minden álnoksági, bűnei raj-
 v. 10. tok lévén e'lekben vészik, hogy azok miatt kell nekik el-veszni. 2. Azok
 Ezech. 8. 12 még jó idején kétségben esvén, azokhoz ragaszkodnak a' kik nem Iste-
 Job. 17. 21 nek. 3. Azoknak sílókben mindenkor a' félelemnek sugása nagyon,
 hogy bekefégnék idején jó reájok a' pufúto.

Honnan vadnak ezek mind ezeken?

Jac. 1. 13. 1. Innen vadnak, mert amaz halálos méreg a' gonof kívánság ottan
 Jac. 1. 14. ottan kifírti őket. 2. Mert addig kifírti hogy hozzá édesíti lelkeket a' ha-
 lalos bűnhöz azt meg-tsalván. 3. Mert mielt hozzá édesíti, mind-
 Jac. 1. 15. gyárt nevedetni kezd bűnnek a' Sátánnak ábrázattya, formája. 4. Mi-
 Jac. 1. 15. kor o'stán a' Sátánnak ábrázattját elméjekben be-vórték bűnt sílnek,
 és a' bűn

és a' bűn halált. 5. Mert az ő bűnök mindenütt vélek jár, vélek ül, vélek aluszik, és vélek kél-fel.

Mia az oka hogy némellyeknek útokban csak romlás és nyomorgatás vagyon? Ez, mert az ő bűnök vélek járnak. Miért hogy némellyek az a'ftalnál ülnek s' ollyakat folnak, ollyakat tselekefnek, mellyek az ő lelkeknek halálos tör az itéletre? Ezért mert a' bűn mindenütt vélek ül. Miért hogy némellyek olly álmokat álmodoznak ágyokban, mellyek miatt retteg és busul az ő lelkek? Ezért mert az ő bűnök vélek egygyütt fekszik. Miért hogy némellyek ágyokból felkelvén, azonnal a' várafoknak ucsájit futtyák, az ucsáknak segeletin lefeszkednek, avagy ahoz nyulnak, együnkigyunk mert hólnap meg-halunk? Ezért, mert ő vélek az ő bűnök egygyütt kél-fel az ő ágyokból. Láttátok immár mitsodás a' bűnben meg-hólt ember. A' honnat meg-érthetitek, melly boldogság az, mikor Isten valakit a' bűnnek halálából meg-elevenit a' fent ártatlan életre.

H A S Z N A.

Itt némelly emberek feddendők, a' kik nem-is gondolkodnak arról, ha az Isten őket a' bűnnek halálából meg-elevenítette avagy nem. Ez illyen emberek nem vésik e'ekben magokat, de mikor a' veszedelemnek ideje reájok érkezik, meg-győzetnek a' kisértetektől.

Ezek jőnek ezekre: 1. A' háborunak ki-menetele kételkedéssel győtri szívét mint a' Saul. 2. Ez illyen mikor a' háboruban jóval vigasztalja magát, hirtelenséggel romlás és keserű idő következik reá, mint a' Sifera annyára. 3. Ez illyen ember mikor a' háborunak idején óltalmat keres, oda fut a' hol finte az ő halála vagyon, mint a' Sifera. 4. Ez illyen emberek csak bintén halálok oráján-is ha elebb nem, kétségben esnek mint Judás. Mellyeknél mi lehet az emberi elmének nehezebb. Mert mikor a' háborunak idején várod a' te lelkednek nyugodalmát s' nem jó, három veszedelmes dolog jár eszedben: 1. Hogy talám te gonosbul vétkezéél a' te füléidnél, kiket sokszor meg-segitett az Isten; mint Jer. 16. 12. a' Jeremiás áll vala a' népnek. 2. Hogy talám az Isten el-végezte magában, hogy rajrad soha meg ne könyörüllyön, mivel csak azokon könyörül a' kin akar. 3. Hogy talám az Isten el-vetett vég-képpen előle mint a' Saul.

Mikor pedig jót vár a' háborunak idején s' gonos jó reád, ezekben

Dan. 9. 6. *elöl: 1. Latván a' gonoőnak tsak jeleit-is, reőketőz a' félelmek miatt, mint Boldisár Király. 2. A' testi gyarlóság el-kezdí veled hitetnihoý haőfontalan az Istent őzolgálni, hanem azt őugallya elmédben, hogy jobb-vólna az éőgae királyné Afőonyának őolgálni. 3. El-hagyván az Istent a' Sátántól kezdő tanátsot kérdeni, mint a' Saul. Illyen dolgok kővetkeznek azokra a' kik nem őisgállýák-meg, ha ők a' bűnnek halálában vadnaké, vagy nintsenek.*

Vadnaké inkább olly emberek? Vadnak. Ezek: 1. Mikor az Isten törvént tétet valamelly vétkes emberre, és azt kőzőnséges helyen a' népnek láttára meg-őleti mint régen, ha ki az Istennek azt az ítéletit láttýa, s' tudgya hogy ő benne őintén ollyan vétek vagy on, s' még-is nem őűnik-meg a' vétektől, ez eggyik a' ki nem őisgállýa-meg magát. 2. Az Isten néha menyűtő-kővel, mennyei tűzzel ől-meg az égből, mint Lev. 10. 2. az Aron őiait. Ha ki ollyat lát, s' vétkes életében őemmit nem jobbul, az eggyik a' ki nem őisgállýa-meg magát. 3. Az Isten a' buja természetűnek Apoc. 18. 7. azt mondgya: mennél nagyubb győnyőrósséggel őlt, annál nagyubb kinnal őráőál és keferűsséggel őizessetek-meg neki. Ha ki buja természetű azt halván nem őánya-meg el-mult életét, az eggyik a' ki meg nem őisgállýa magát. 4. Az Istennek őia látván némelly őűzeket hogy Matth. 25. 5. az ő bűnőkben el-aludtanak, el-őjőve őőfélkor bé-zárlá az ajtót, és az ő lelki lakodalmából ki-rekeőőő őket. A' kik a' bűnben el-alutttanak, s' nem őelnek hogy talám az Istennek őia el-őő őőfélkor, és őket az őrókké való őrómből ki-rekeőőő, ezek a' kik nem őisgállýák-meg magokat. 5. Az Isten azt mondgya az aranyat őetét titkos helyre reőtegető őőővényeknek, hogy azoknak őőőőő őőőőő őőőőő őellenek az ítéletben. Jac. 5. 3. Ha kik azok kőzzől azt hallyák s' még-is őe házájoknak őe nemzetségeknek javára, őe a' őűkőőőőő őegitségekre abból őő nem akar-nak venni; azok a' kik nem őisgállýák-meg magokat, ha a' bűnnek halálában vadnaké vagy ki-vőtte ősten őket.

1. Cor. 2. 14. Innen vagy on már ezeken: 1. Hogy nem őértik a' mennyei dolgokat. 2. Gen. 6. 5. Az ő őűveknek őondolkoőő őonőőő őűmek őegéőőől őogva. 3. Hogy az ő Job. 11. 20. őeméőőő őalálókkal eggyűtt el-űőő.

De azt mondgya az illyen: Mit kővász őgyebet? Lám meg-vallom az Jer. 14. 7. ősten őőőő hogy bűnőő vagyok, miképpen őőőőő őe Jeremias régen. 1. Sam. 15. Jo az-is, de nem őőő: mert meg-gondol őt, hogy a' Saul meg-vallá az ő

az ő vétkét, de azért el-kárhozott. A' Judás meg-vallá az ő vétkét, de Matth. 27.
 azért el-vefe. A' Cain meg-vallá az ő vétkét, de azért kétségben esék: Gen. 4. 13.
 Azért ha meg-vallod hogy vétkeftél-is, affelől el-kárhozhatol mint a'
 Saul, Judás és Cain.

De azt mondod : nem félek attol , mert mikor én bűnősnék vallom
 magamat, imátkozom-is az Istennek.

Jobb már ez, de nem elég, mert imátkozék a' Saul az ő bűneiért, de
 ugyan el-vefze; imátkozék a' Simon Mágus, de ugyan el-kárhozék.

De azt mondod : én ugyan poenitentiának jeleit-is mutatok.

1. Sáf. 15. 30.

Act. 8. 24.

Legjobb ez, de még sem elég, mert Acháb nagy jelét mutatá a' poeni-
 tentiának, de azért el-kárhozék. Esau sirva bánkodik vala az áldásnak
 el-vételeért, de ugyan el-kárhozék.

1. Reg. 21.

v. 27.

Gen. 27. 38.

Mit keli hat tselekedni ezen kívól?

Minek-előtte bűneidet meg-vallanád és imátkoznál, azt kell meg-
 vizsgálnod , ha a' bűnnek halálából meg-elevenítetté az Isten tégedet.
 Ezt pedig meg-ismérheted egy dologbul ; Ha az erő, melyet néked a'
 te szüleidnek vétkes agyéki adtanak születésed idején , benned vagyon
 még-is, a'vagy meg-változott az az erő benned; mert a' kik meg-eleve-
 nedtenek a' bűnnek halálából , el-változtatták azok erejeket. A' kik az
 Urban biznak meg-változtatták erejeket.

Esa. 40. 31.

Mitsoda erőt hozott ember az ő születésével e' világra? Tsak hét dol-
 got számlállok elő : 1. Ezt, hogy mikor a' bűnben meg-holt ember ágyá-
 ban nyugszik-is, istentelenségről, hamisságról gondolkodik. 2. A' test-
 nek javára valo gonofságot olly kívánsággal kívánnya, hogy nyughat-
 latlanná téfí miglen meg nem ferzi, mint az Ammonit. 3. Mikor vala-
 kit lát effele hogy mások után lefeskedik, mindgyárt társul kés adni ma-
 gát, mint Jonadáb az Absolonhoz. 4. Miga' bűnben vagy, minden elmé-
 det tsak arra fordítod, miképpen gyűjthetsz, nyerhetsz e' világi jokat ked-
 ved ferént. 5. Miga' bűnnek halálában vagy, valamit a' közönféges jo-
 ra, felebarátodnak búkségére adhatnál-is, el-rejted, esküvéssel-is meg-
 tartod, mint az Ananiás. 6. Miga' bűnnek halálában vagy, akar mint sa-
 nyargasson Isten, ugyan nem jobbul, hanem inkább bosszonkodik, sőt
 káromkodol-is. 7. Miga' bűnnek halálában vagy, akarmi kitsiny gonof
 hirt hally-is, akar mi kitsiny proba érjen-is, fel, retteg, mint ha mind-
 gyárt rád jöne a' vesedelem. Illyen erő vagyon a' bűnben meg-holt em-
 berben.

Psal. 36. 1.

2. Sam. 13.

2. Sam. 13.

v. 3. 4. 5.

Prov. 1. 18.

Act. 5. 2.

Apoc. 16. 11.

Job. 18.

v. 20. 25.

De a' kitez a' pástor abbol meg-elevenített, annak ez az ő ereje meg-változott. Míképpen? Így: 1. Mikor az ő hálo-házában vagy on, nem a' hamiságról gondolkodik, hanem az Istennek nagyfájos tselekedetiről, az ő irgalmasságról, miket tselekedett eleitől fogva ő véle. 2. A' minémű nagy feretettel ferette a' testnek gonos kívánságit, immár tel-Rom. 7. 15. lyes erejéből azon vagy on hogy azt meg-gyűlöllje. 3. Az előtt az olálkodókkal, a' bűnőfőkkel ferette jární, már még tanátsokat-is kerűli, és Pál. 1. 1. fékekben-is űlni nem akar. 4. Az előtt a' világiaknak nyerefégében gyönyörködött, de már arra vagy on fő gondgya, hogy az ő ferelmes Phil. 3. 8. Christusat meg-nyerhesse. 5. Az előtt tsak mindeneket maga kedvéért 1. Cor. 9. 19. gyűjtögetett, de már mindeneket kés meg-tselekedni, tsak hogy az ő felebarátit is nyerhesse-meg az Istennek. 6. Az előtt akar mint sanyargatta-is az Isten, nem használt; de már mikor az Isten sanyargattya, azt Pál. 119. 71. mondgya: *Jo Ur am ennékem hogy meg-aláztál engemet, hogy tanulnám a' te parantsolatidat.* 7. Az előtt akar mi kitsiny tsórdülestől meg-ijedett, de Pál. 13. 1. már akar mitsoda proba légyen-is, azt mondgya: *Az Ur ennékem őriző pástorom, azért semmiben meg nem fogyatkozom.* Nézzétek melly nagy változás lőttezeknek erejekben! Ha ilyen változást érzed a' te erődben, a' te pástorod meg-elevenített tégedet a' sent ártatlan életre.

Mikor azért immár így meg-érzed, hogy az Isten a' bűnnek halálából meg-elevenített, kezdgy hozzája, vald-meg bűneidet, imátkozzá bűneidnek meg-botsánattyáért, mutás valami lelki gyásnak jeleit, tarts pœnitentiát; meg-ládd hogy ha bűneidről vallást tétesz, soha örök halálal azokért meg nem halz; ha bűneidnek botsánattyáért imátkozol; meg-botsáttya az Ur Isten a' te bűneidet; ha könyhullatásoddal jelented Luc. 18. 13. a' te pœnitentia tartásodat, meg-tekint az Ur Isten, meg-szán a' könyörű Apoc. 7. 17. lő pástor, könyhullatásodat el-törli, és ama' végheterlen örömben bé-víszén, a' hol örökké uralkodol a' te lelki pástoroddal, és a' szent Angyalokkal egygyűtt, Amen.

V I . P R E D I K A C I O .

Text: *Y. 3. Es visel engemet az igazságnak ösvényén az ő nevéért.*

NEgy dolgok vadnak ezekben az igékben: 1. A' vezérlés, igazgatás, mikor azt mondgya: *Es vezérel.* 2. Azt mondgya-meg, kit; azt mondgya hogy, *engemet.* 3. Azt mondgya-meg, hol viseli; arról azt mondgya hogy, *az igazságnak ösvényén.* 4. Azt mondgya-meg, miért? arról azt mondgya hogy, *az ő nevéért.* Az holott summa berent azt mondgya hogy: Az Isten olly kegyes pástora az ő hiveinek, hogy valami jót akar az ő hiveivel tselekedni, tsak bintén a' maga nevéért tselekebi. A' honnan illyen tanúság jó-ki:

T A N U S Á G .

A' kiket Isten a' szent ártatlan életre von, igazgat, azt tsak szintén a' maga ingyen való jó kedvéből tselekefzi.

Ihon a' példa a' Dávid, ki azt mondgya, hogy őtet az Isten igazságnak ösvényén vezérli. Azért az ő példájából meg-tetfik, hogy az Isten a' kiket akar, a' maga nevéért a' bent ártatlan életnek után igazgat.

De itt mindgyárt azt mondod: Nintsen e' világon olly ember, a' ki a' bent ártatlan életnek után járna.

1. Ugy vagy on hogy nintsen olly, a' ki bünös nem volna, mert még a' Dávid-is bünben fogantatott az ő anyjának méhében. 2. Az Adámban *Pfal. 31. mindnyájan vétkeztünk,* még a' tsetsemók-is. 3. Nintsen olly igaz soha a' ki *Rom. 5. nem vétkeznék.* *Eccl. 9. 3.*

De vadnak ollyak: 1. A' kiket az Isten még bületéseknek előtte-is feret, mint a' *Jacobot.* 2. A' kiket az Isten még az ő annyoknak méhében *Rom. 9. 13.* meg-bentel, mint a' *Jeremiást* és a' *Keresztelő János.* 3. A' kik fegyheret- *Jer. 1. 5.* lenül jártanak az Istennek előtte, mint a' *Zachariás* és *Ersebet.* 4. A' ki *Luc. 1. 40.* az Istennek five berent való embere volt, mint a' Dávid. 5. A' kinek Isten *Luc. 1. 6.* önnön magára meg- esküött, hogy az ő magvában áldatnak meg minden né- *Gen. 22. 16.* pek, nemzetsegek. Ezek a' bent ártatlan életnek után jártanak.

I. Oka ez: Mert ez illyen emberek még imátkozásokat-is egyedül tsak az Istennek irgalomságában helyheztették, mint a' Danielből vala: *Dan. 9. 13.* Mostan halgassd-meg mi Istenünk a' te fogádnak könyörgését, mert nem a' mi igazságunknak bizodalmasában vettyük elődbé a' mi imádságinkat,

kat, hanem a' te nagy irgalmaságodban való bizodalomban..

Miért tselekedik azt hogy csak az ő irgalmaságában helyhesterik az ő imádságokat? Mert ez ilyen emberek el-hisik: 1. Hogy őket a' bűnnek foksága meg-terhelte, melly alól fel nem menkedhetnek, hanem ha *Matt. 11. 28* Isten ingyen való irgalmaságából őket meg-könnyebbiti. 2. El-hisik, *Rom. 7. 21* hogy ők a' bűn miatt olly nyavalyásokká lóttanak, hogy egyedül csak az Istennek kegyelme szabadítja meg őket. 3. El-hisik magokat olly erő-teleneknek lenni, hogy ha az Isten ő nékiek erőt nem ad, soha semmi idvességes dolgot nem tselekedhetnek. 4. El-hiszik hogy ha az Istennek irgalmasága őket nem tartotta volna, régen veszedelemre jutottak volna. Eleg ez az Isten előtt való ártatlan fent életnek után járni. *Lam. 3. 22.*

II. Oka ez: Mert ez illeyn emberek sok dolgokban magokat az Istennek igaz ítéletire merik bizni, mint Dávid: *Psal. 7. 9.* *Ítély-meg engemet Isten az én igazságom szerént.* A' mellyben nem azt jelentik, hogy soha semmit nem vétettek volna, hanem azt jelentik: 1. Hogy mikor valakinek csak palástjának allyát el-találták-is venni tirkon, az ő szívek azonnal meg-kefereedett azon a' tselekedeten. 2. Azt jelentik, hogy ők olly szentül éltenek az emberek között, hogy örömezt az embereknek ítéletekre merik bizni magokat, hogy őket igazán nem vádolhatják, *1. Sam. 12.* mint a' *Samuel.* 3. Azt jelentik, hogy nem hogy bűnre való alkalmatos-fágot adtak volna valakinek, de éjél és nappal nem szűntenek meg az embereket inteni a' bűnről, mint a' szent Pál. 4. Azt jelentik, hogy ők úgy éltenek az emberek között, hogy *Heb. 24. 16.* *bortrányozás nélkül való lelki ismételgetet viseltének mind az Isten s mind az emberek előtt.* Eleg ez az Isten előtt való ártatlanságnak után járni.

III. Oka ez: Mert ez ilyen emberek meg-ismérvén vértes életeket, kések egy órában a' bűnről igaz poenitentiát tartani, és az ő Istenekhez meg-térni; nézvén a' Christusnak ama' mondására: *Térjete meg, mert* *Mat. 4. 17.* *el-közelgetett a' mennyeknek országa.* A' kik nem azt akarják jelenteni, hogy már tellyességgel bűn nélkül lennének, hanem azt jelentik, hogy: 1. Ha valakitől valaha valamit el-vóttanak, meg-fánták bánták azt a' tselekedeteket, és kések négy annyit érette adni, csak magoknak és házoknak nyerheffenek idvőséget. 2. Azt jelentik, hogy meg-ismérték kárhozatos életeket, azért az Urnak sine eleiben állván, nagy töredel- *Luk. 18. 13.* mes sível kerik bűnők botsánattyát: *Isten légy irgalmas ennékem bűnösnek.* 3. Azt

3. Azt jelentik, hogy egyben az Istennek irgalmasságát meg-köszölvén lelkekben, a' Christushnak háta megé állanak, és könyhullatással moso- Luc 7. 38. gattyák az ő lábait. Elég ez az Isten előtt való szent ártatlan életnek út-tanjárni. El-hittem én penig hogy ma-is vadnak az Istennek pástorsá-ga alatt ilyen szent ártatlan életű emberek, ugy-mint a' kik az ő imát-kozásokat tsak az Istennek irgalmasságában helyhezgetik, a' kik fok dol-gokban az Istennek ítéletire merik magokat bizni, és a' kik vétkes éle-tekert meg-ismérvén sietnek köny-hullatással való poenitentiát tartani az ő évelekről.

Oka penig hogy ez légyen el-hísem: 1. Mert azt itéledé hogy mikor az Isten az ő igéjét itt hirdetteti, hogy egy sem volna a' kinek fivében az ige bé-esnek? Ne itéld azt; mert soha az Isten igéje haszon nélkül meg Esa. 55. 10. nem tér az Istenhez, ha bintén fok fivékben nem talál-is helyet, de talál olly fivert, a' hol meg-áll, és száz annyi gyümölsőt terem az Istennek ked-Matt. 13. 23. ve szerént. 2. Mert azt itéletek hogy az Isten mostan egynek-is köz-zületek bé-zárlott fivét meg nem nyitná? Ne itéld azt, nála vagy on Act. 16. a' fivéknek kultsa, meg-nyittya a' kinek akarja meg-nyitni, és senki bé nem Apoc. 3. 7. zárja. 3. Azt itéledé hogy ma-is a' Szent Lélek nem munkálkodnék a' bűnösöknek fivékben? Ne itéllyétek azt; mert a' lélek munkálkodik 2. Cor. 3. a' hol akarja, ostopattya ő ma-is az ő kegyelmét a' kinek mint akarja. 1. Cor. 12. Vadnak azért ma-is a' kiket ez a' pástor bent ártatlan életre vezérel, de tsak az ő jó kedvéből a' maga nevéért. Igaz hát a' tanuság.

H A S Z N A.

Oktatástokra szolgál ez tinéktek, kiket Isten az ő nevéért a' bent élet-re el-kezdett igazgatni: Ugy éllyetek, hogy az ő pástori kegyelmével rajtatok végig meg-maradgyon.

A' mellyre én tinéktek ilyen utakat mutatok: 1. Ha az Isten már rajta-tok meg-könyörült, ingyen az ő nevéért a' bűn botsánattal meg-áldott, soha elmétekből azt az Istennek kegyelmét le ne tegyétek, hanem alá-zatos somoru fivel elmélkedgyetek az ő nagy irgalmasságáról; mint bent Pál azt mondgya: *Káromkodo voltam de meg-könyörült én rajtam.* Azí Tim. 1. 17. után-is elméjében volt néki ez; mert ő büntelen azt mondotta: *Az Isten-nek kegyelmében vagyok a' mi vagyok.* Te-is bűneidnek botsánattyáról el-1. Cor. 15. 10 mélkedvén örökké azt mond: *Az Istennek irgalmasságából vagyok a' mi vagyok.* 2. Ha egyben meg-érzetted az ő legeltetésének édeségét,

a' te lelked ugyan somjuhozza azt az órát, mikor az imátkozásra lelkedben ő eleiben állasz, mint a' Dávid: *Somjuhozik az én lelkem az Ur Istenhez, vallyon mikor jelennyem-meg ő előtted?* Így tselekedgyél te-is. 3. Ha egy-
 Pfal. 42.3. *fer az Isten a' te búneidnek s' a' Sátánnak ereje alol fel-mentett, meg-emlekezzél arrol, hogy mikor tsak valami kis vétkekkel el-vested-is azt a' te lelkednek páfitorát, meg-emlekekvén régi irgalmárol, ne búnyyél-meg*
 Joh. 20.15. *firánkozó femekkel keresni őtet a' Magdalénával valamig őtet fel nem találod; az az, mihelt vétkezel, azonnal somoru fível imátkozáso-dat botsáfd ő felsége eleiben, miglen ismét hozzád tér kegyelemre.*

Meg-könyörült pedig az Isten rajtatok, nem tagadhattyátok, tsak gondollyátok ezeket:

i. Volt olly a' ki egyfer haragutt-meg az ő atyafiára, az Isten örök-
 Gen. 4.6. *kön örökké el-vertette femei elől, mint Cain. Te pedig hánykor hara-gudtál-meg életedben a' te atyadfiaira, ihon még-is nem vét-el ő felsége előle..*

ii. Voltak ollyak a' kik Isten nélkül búlettetenek, Isten nélkül élte-
 Eph. 2.12. *nek, és soha magát nékiek kegyelmével nem mutatta, hanem az ő úro-*
 Acl. 14. *kon járn s' halni őket meg-engedte. Te-is Isten nélkül búlettettél ter-*
 Rom. 8.15. *mésfeted ferént, Isten nélkül élél undok vétkeidben, ihon még-is hoz-*
 Heb. 8.10. *zá vótt, édes Atyád és édes Istened lótt tenéked, naponként az ártatlan életre legeltet.*

iii. Volt olly a' ki fok izben valo intéfere meg nem térvén az ő bú-
 Joh. 12.40. *neiből, meg-keményíté az Isten fívét, hogy soha meg ne térhetne. Men-nyi fok intéfere nem tértetek ti meg a' ti Istenteknek, de imé még-is nem*
 Jer. 31.31. *keményítette-meg fíveiteket, hanem meg-lágyította, és a' poenitentiára indított.*

iv. Némellyek ott laknak a' holott tellyességgel a' Sátánnak széke va-
 Apbc. 2.13. *gyon, és a' hol lakik. Te-is meg-érdemlenéd hogy olly helyen tartana*
 i. Cor. 3. *az Isten, de meg-fánt, és a' Szent Léleknek lako templomává tött tégedet.*

v. Volt olly kit az Isten a' bűnért testi betegséggel vert-meg, nem
 Acl. 12. *fánta-meg, hanem a' férgekkel étette-meg; Ti-is vétkezettetek Isten ellen, fok betegségekkel meg-látogatott ő felsége, de lám nem hagyott a' férgeknek meg-enni, hanem meg-fánt, és atyai-képpen meg-gyógyított. Gondollyátok-meg ha nem nagy könyörületessége ez az Istennek? Meg-könyörült hát ti rajtatok az Isten, azért el ne felekezsetek az ő irgalmaságárol.*

Az ő

Az ó pásztori legeltetését-is meg-köszöntőket.

i. Mert némelyek távolj járnak a' bűnnek pusztájában, és örökké el-is tévelyednek; te-is el-tévelyedtél vala a' te bűntévedéstől fogva a' kár- Pf. 119. 176. hozatnak pusztájára, de lám fel kerestél tégedet ez a' te pástorod, és az ó aklába bé-hozván, ma-is fűp kies lelki folyo-vizek mellett legeltet tégedet.

ii. Látod melly sokakat el-ragad ama' pokol-béli farkas, és meg *hís ártalmasb lelkekkel* foglallya-el magánál, a' bűnért. Te-is bűnös vagy jól tudod, még-is ihon a' te lelkednek pástora melly kegyessen legeltet tégedet a' fent ártatlan életre, hogy a' Sátánnak hatalma nem lehet te rajtad, hanem ő maga az Atya, a' Fiu, és a' Sz. Lélek lakozik te benned. Matt. 12. 45. Joh. 14. 23.

iii. Sokak a' bűnnek mérges sebei miatt kétségben estenek és el-vesz- tenek, mint *Judas, Simon Magus*, és többek: Te-is a' te bűneidnek mérgé- től meg-febeseztél lelkedben, jól tudod, de lám nem estél kétségben, nem vesztél-el; hanem ez a' hú pástor az ó szerelmes Fiának sebei-vel meg- gyogyított, és kebelében éleztet tégedet. Matth. 27. Act. 8. 1. Pet. 2. 24. Efa. 40. 11.

iv. Némely annyira vagyok, hogy a' kenyérben alig vagyok a' mivel éhező testét táplálná, koldulással kényszerített legeltetni; Tégedet ez a' te lelkednek pástora testedben-is a' földnek kővérvével, annak fűjával táplál, fűp vetett ártalokat terít elődben, és lelked vidámito itallal táplallja naponként. Gondoljátok-meg ha nem kösöltatta-e-meg veletek ez a' pástor az ó legeltetésének édeségét? Szomjuhozzátok hát, oh szomjuhozzátok a' ti pástorotoknak idvességes legeltetését, és álljatek úgy, hogy az ó pásztori kegyelmében maradgyatok-meg mind végig! Psal. 23. 5.

Talám itt így gondolkodol: Erzem én az Isten irgalmasságát, érzem az ó pástorságának édeségét, de ottan-ottan el-oltya bennem a' bűn annak emlékeztet-is.

Hallodé mutatok orvosságot erre, tsak vigyazz reá: Ha az Istennek irgalmasságát tsak kitsinnyé immár meg-érztetted, azon légy hogy naponként inkább inkább édesítsd hozzád azt a' te lelki pástorodat, melly így lehet meg: 1. A' minémű kitsiny kegyelmet adott Isten a' fent ártatlan életre, azt ne rejtse-el, hanem kereskedgyél véle, az az, gyakoroljád a' bűntelen való fent élettél, és fent gondolkodással. 2. A' kik veled laknak, veled társalkodnak, gyakorta beszélgetsz azok előtt az Istennek hoz-

zád való fok kegyelmességéről, mint a' Dávid azt mondgya az Isten-
 Pfal. 22. 23. nek; *Meg-beszéllem a' te nevedet az én atyámfiaimnak, a' gyülekezetnek közep-
 pörte ditsérlek tégedet.* 3. A' kik veled beszélgének edefítsd azokat az
 Pfal. 34. 9. Istennek irgalmasságához, mint Dávid: *Kostoljátok és látsátok meg, melly
 igen jólégyen az Ur, bődög ember a' ki ő benne bizik:* Te is azt mond azok-
 nak a' kikkel beszélgetz. 4. Ottan attan meg-emlekezzél rola mi vól-
 tál te, mitsodás rút vétkes ember vóltál, ihon mivé tót az Ur Isten, mikép-
 Ezech. 20. pen meg-könyörült rajtad a' maga nevéért. 5. Könyörögj azon-is gya-
 v. 43. korta, hogy immár naponként való gyarlóságidról ne emlekezzék-
 meg, hanem a' maga nevéért temesse-el örökké. Mint Dávidnál az Ec-
 Pfal. 79. 8. clefia ízol: *Ne emlekezzél meg mi ellenünk az előbbi bűneinkről, hamar vegye-
 nek elöl minket a' te irgalmasságid.*

Ezért tselekedd peng ezeket: 1. Ha gyakorlod azt a' kegyelmet mel-
 Matt. 25. 23. lyet vóttél, ez után több kegyelmességgel látogat Isten. 2. Ha gyakorta
 beszélgetz a' tiéiddel az Istennek irgalmasságáról, mikor nem-is tudnád
 Lüc. 24. 32. vární fel-gerjeszti Isten a' te bűvedet az ő irgalmasságának érzésével. 3.
 Ha másokat is edefítesz az Istennek irgalmasságához, tégedet is az Isten
 Pfal. 71. 17. egész vénségedig el nem hágy, hanem inkább edefít magához. 4. Ha
 ottan ottan meg-emlekezel rola ki vóltál te, és mit tselekedett veled I-
 Joh. 20. 16. ten, azt sem tudod mikor meg-mutattya tenéked Isten magát mint a' Má-
 riának. 5. Ha peng kéred ő felfegét, hog' régi gyarlóságodrol s' a' napon-
 ként valorol immár ne emlekezzék-meg; meg-halgattya Isten önnön
 Efa. 43. 25. magáért, *el-törli a' te bűneidet, és azokról soha többé meg nem emlekezik.* Így
 léfén ostán hogy tégedet a' Dáviddal együtt a' fent ártatlan életre igaz-
 gat, és ő véle amaz ártatlanlágnek örökké való jutalmával meg-koro-
 náz, Amen.

VII. P R E D I K A C I O.

Text. X. 4. *Még ha szintén az halálnak árnyékának völgyé-
 ben járok-is, nem félek a' gonosztól; mert te én velem vagy.*

Ezekben az igékben két dolog vagyon: 1. A' Dávid Királynak
 nagy lelki bátorsága, mikor azt mondgya: *Nem félek a' halál völ-
 gyé árnyékában-is.* 2. Annak oka; mikor azt mondgya: *Mert te
 vagy én velem.*

Az igéknek magyarázattya ez: Mit ért az halálnak völgyé árnyékán?
 Ezt

Ert minden fele halálós veszedelmet. Mit akar mikor azt mondgya: *Merte én velem vagy?* az az: Te jelen lévén én velem, engemet legeltetfz, örísz, oltalmaz minden fele veszedelemtől. A' honnan ilyen tanúság jó-ki.

T A N U S A G .

A' kiket az Isten legeltet, azoknak semmi halálós veszedelem nem árthat.

Ihon a' David mondgya maga felől: De vallyon miért botsáttya Isten az ő kedvesire a' veszedelmeket? 1. Azért hogy tanulnák a' békeséges türeft fenvedést, és az által az Istennek mennyei boldogságának kép igére- ^{Heb. 10. 36.} tit el-vennék. 2. Azért hogy naponként tanulnák a' lelki harczot, és az ^{2. Tim. 4. 7.} által győzedelmessen el-vehetnék az igazságnak koronáját, melyet ^{Apoc. 2. 17.} Isten a' győzedelmeknek ígér. 3. Mert ezek által mint egy fono lapát ^{Joh. 15. 19.} által el-változtattya Isten őket a' világnak fiai között. 4. Mert az Isten ez ^{3. Jók. 2.} három fele veszedelmek által addig hányattattya az őveit, hogy e' hitván ^{1. Jók. 2.} világot ugyan meg-unattya vélek, mint a' Jonás mondgya vala: ^{Jon. 4. 3.} *Vedd-el*

kérlek az én lelkemet, mert jobb ennékem az halál az életnél. 5. Mert az Isten ez három veszedelmek által sokta az ő fiait leányit arra. a' jora vinni, a' A' ^{Act. 14. 22.} mellyet nékiek akaradni. A' *Joseph* mi által vitte ama' nagy földi méltoságra? A' ^{Gen. 41.} békeséges türés által, és az ő atyafiaiinak halálós igyekezetek által. A' *Dávidot* mi által vitte olyan királyi méltoságra? A' ^{2. Sám. 10. 19.} békeséges türés által, az ő ellenségi ellen való sok harczai által, és azoknak mérges igyekezetek által, a' kiktől jót kell vala várni. A' *szent Pált* mi által vivé Isten ama' nagy kívánságra? ^{Phil. 1. 23.} *Kívánok meg-halni és a' Christussal együtt lenni.* A' békeséges türés által, és amaz ő sok rendben való harczai által, mellyeket *komoru* örömmel vámlál elő. Igaz hát a' tanúság.

H A S Z N A .

Oktattatástokra szolgál, hogy noha semmi halálós veszedelem nem árthat; de azért méltó, hogy azok ellen meg-erősítetek magatokat, hogy annál inkább ne árthassanak. Hogy jobb módgyával tudgyátok magatokat erősíteni, azt meg-értsétek hogy három rend-béli veszedelmek vadnak ellenünk:

1. A' testi veszedelmek
2. A' lelki veszedelmek
3. Ez világi szerentséinknek veszedelme.

I. A' testnek veszedelmi ezek.

2. Reg. 20. 1. 1. Mikor testedben nehéz betegségben vagy. 2. Mikor fiadat lea-
 2. Sā. 12. 15. nyodat látod előtted való nehéz betegségben mint Dávid. 3. Mikor
 2. Sam. 9. 2. testedben valami fogyatkozás, tsonkaság, bénaság vagy. 4. Mikor
 1. Reg. 22. 38. valami erőszak miatt meg-sebesszedik vagy törtettedik tested, *Ami azokat fog*
az Ezerben megsebesíték

- A' léleknek veszedelmi ezek*
 1. Mikor az Istennek ugyan bé-ajánlod életedet, hogy ez után ben-
 tül élj, azonban abban a' nagy indulatban meg-hidegülsz, miképpen
 a' Christus feddi vala az Ephesumbéli Ecclesiának angyalának hidegsé-
 gét: *Vagyon valami ellened való mondásom, mert a' te első szeretetedet el-*
hadtad. 2. Mikor várkezel, azonban sok ideig arról penitentiát nem
 tartasz, mint Dávid; nagy veszedelme a' léleknek; mert ha az údó alatt
 meg-halnál, mint járnál? A' vagy ha a' Sátán az údó alatt meg-tsalna, el-
 kárhoznál. 3. Mikor az Isten a' Sátánnak kezében enged hogy meg-
 Luc. 22. 31. rostállyon téged, nagy veszedelme ez is a' léleknek: mert avagy meg-
 Matth. 27. 3. győzetnél mint Judás, avagy tsak valami hitetlenségben esnél mint
 Joh. 20. 25. Thamás.

III. Ez világi szerentsékek veszedelmi ezek.

1. Mikor némellyek ugyan egyben esküsznek veszedelmedre, mint a'
 Act. 23. 12. Sz. Pál ellen negyvenen esküdtek vala egyben hogy elvesztenék. 2. Mi-
 Prov. 26. kor érdemed kívül titkon vermet ásnak melyben ejtsenek. 3. Mikor
 v. 17. vévén esekben némellyek, hogy az Isten náloknál feljebb akar emel-
 Joh. 11. ni tégedet, és azok nagy akadályokat igyekeznek berzeni. 4. Mikor
 v. 47. 48. a' kihez fiintén leg-inkább biznál az igyekezik romlásodra; mint *Ab-*
 2. Sam. 15. *solon Dávid* veszedelmére igyekezék. 5. Mikor méltatlan titkokat, fe-
 8. Sā. 16. 7. nyegetéseket, bofsontásokat hallasz, mint *Dávid Semeitől.* Ezek mind
 halálos veszedelmi az embereknek, de a' kiket az Isten legeltet, ezek sem-
 mit nem árthatnak azoknak; Így meg-értvén a' veszedelmeket, erősi-
 tsjuk meg magunkat azok ellen elsőben is

Reméj. Contra Primam testi betegséged veszedelme ellen ezt tselekedd.
malum.

1. Mig egészben vagy, ne itéld azt, hogy a' betegséggel ez után so-
 Mat. 24. 48. káig kélis az Isten, hanem mint ha előtted állana a' betegséget szerző
 Isten ugy gondolkodgyál; ne légy olyan mint ama' bolga, a' ki azt
 mondgya vala: későn jó az én Uram haza. Ebben pedig a' vétekből
 ejted magadat négy képpen:

1. Mikor látis valakit nehéz betegségben lenni nem bánakozol rajta,
 a' miné.

a' minémű vala a' Levita. 2. Mikor valami testében meg-nyomorodott Luc. 10. 32. embert az Isten ottan ottan femed eleiben fordít, s' még-is egy morfa segítséggel néki nem vagy, mint ama' gazdag. 3. Mikor látsz valamely Luc. 16. 19. beteget, s' olly ítéletben vagy felőle, hogy azt az ő bűnös voltáért bünteti Isten, mint a' Job felől ítélnék vala az ő baráti. 4. Mikor betegségedben Job. 4. 7. valami fent dolgot ígérő az Istennek, melyet ostán ha Isten meg-gyogyít nem tselekedel-meg, mint a' Pharaoh tselekedék; mikor ezeket tse- Exod. 9. 27. lekefítet ollyan az Isten előtt, mint ha azt gondolnátok, hogy fokáig nem hozza Isten én reám a' betegséget. Ha ezek benned vadnak így orvosold-meg:

1. Valakit látst betegnek lenni, legyetek irgalmasok, miképpen a' ti Luc. 6. 36. menyeyi Atyátok-is irgalmas, és bánakozzatok rajta. 2. Ne tsak bánakozzatok rajta, hanem valamivel az ő nyavalyáját enyhíteni tudgyátok a' Samaritánussal együtt, mindeneiket meg-tselekedgyetek. 3. Akar Luc. 10. 33. kit látst is hogy nehéz nyavalyában gyótródik, ne kárhoztasd őtet, hogy Isten őtet azzal méltán bünteti; hanem inkább jussen esedben az ember nemzethez nyomorult forsa, és fivedben azon, és magadon keseregi, mint a' Job baráti; sőt fivedben azt mondgyad: *Ne szálly ítéletben én velem szegény szolgálóddal, és ne fizessz ennékem az én álnokságim szerént.* Job. 2. 12. Psal. 143. 3. 4. Valaminémű fent ártatlan életet az Istennek betegségedben fogadsz, mihelt az Isten meg-gyogyít, azon légy hogy azt meg-telleyfíts, mint az Anna affony fogadást tött vala az ő keserűségében, hogy ha Isten néki fiu magzatot adna, ő néki bentelné örökké; Meg-halgará az Ur Isten, s'am nagy örömmel bé-bentelél az ő kedves fiát az Urnak házában. Ha ezeket tselekeded, meg-erősítet magadat a' testi veszedelmek ellen.

a' lelki veszedelmek ellen ezt tselekedd:

1. A' melly feretetet Istenedhez és felebarátodhoz el-kezdetrél, abban Mat. 24. 13. soha meg ne hidegűl, miképpen ezt némellyek felől Isten meg-jöendőlé. Ezt penig meg-fokotthidegűlni az emberekben: 1. Mikor az Istennek népe között élst, azonban olly vétkes dologban elegyítet magadat, 1. Cor. 8. 11. mellyel felebarátodat lelki-isméretiben meg-botrántoztatod. 2. Mikor te vétkes tselekedeteddel másokat azon vétkekre fel indítasz, mint Péter a' Barnabást. 3. Mikor valami infégedből imátkozásoddal meg-Gal. 2. 13. nyered hogy az Isten ki-fabadít, és az Istenhez nagy háládatlanlagodot Exod. 14. mutatod, vétkekkel ingerelvén Istent magad ellen, mint a' Sidok. & 32.

Ezeket

Ezeket így orvold-meg :

I. Ugy ély az Istennek népe között, hogy valakik lártják a' te bűnt
Matt. 5. 16. életedet, mindenek dicsőítsék a' te mennyei bűnt Atyádat. 2. Valamit
Heb. 3. 13. tudsz hogy véték, ne kívánd hogy a' te felebarátod abban társ legyen,
 hanem inkább íntsed azt a' bűnt ártatlan életre. 3. Ha az Isten valami
 keferőségéből meg-fabadit, ne légy háládatlan, hanem inkább sokkal
Psal. 50. 15. nagyobb buzgóssággal szolgálj ő felé, hogy nem mint annakelőtte
 szolgáltad, a' mint azt Isten ő maga kívánja. Ha ezeket tselekeded, azt
 nyered, hogy a' bűnt benned meg nem hidegül, hanem inkább neve-
 kedik naponként.

II. Meg-lásd hogy a' te bűneidről el ne felekedjél. Ezt pedig így
 vihedd végre : 1. Mindennap egyfő leg-alább meg-vizsgáld magad-
 ban, micsoda nagy károkat vallottál csak elmédben is a' te bűneid mi-
 att; micsoda nagy háborúid voltak lelki-isméretiben mindezek ideig.
 Hihető hogy erről elméledet a' Dávid, mikor azon eszezik : *Az én*
Psal. 25. 7. gyermekiségemnek útjairól ne emlékezzél-meg. 2. Arról-is elméledgyél,
1. Tim. 3. 7. hogy minden kis bűn alatt a' Sátánnak lelki-tőre vagyon, meg-fog mi-
 heltazt fivedben be-véshed. 3. Jusson eszedben a' Sirák mondása-is, hogy
Simile Eccl. 27. 10. a' bűn bűntön olyan, mint a' vadász oroszlán, nem tudod hol vetette-
 meg a' tört. 4. Azt-is meg-gondold, hogy gyakorta a' Sátán olly dol-
1. Ch. 21. 1. gokra indit tégedet, a' mellyeket nem ítélsz bűnnek lenni, és azokban
 kedvedre élsz. 5. Szüntelen gondolkodgyál arról-is, az Isten micsoda ke-
Psal. 77. 12. gyelmességét közlőtte veled mind ez ideig; mert így a' te Istenedről
 nem felekezél-el, és így bűneidről-is ottan ottan meg-emlekezel; Ha
 ezeket tselekeded, nem felekezél-el bűneidről, és a' lelki veszedelmet
 meg-előzheted.

III. Harmadkor azt tselekedd, hogy vigyázatlanfágban soha ne ta-
 lálatsál. Ezt így viheted végre : 1. A' bűnről úgy gondolkodgyál mint
Gen. 38. 15. a' Thamarrol; be-burittya magát a' bűn, és ott ejt-meg Isten ellen, a' hol
 meg-fer tudnád gondolni, vigyázz azért. 2. Meg-emlekezzél a' Judás
Joh. 13. 27. falat kenyéréről-is, valamikor a' kenyeret fádiban tévedt fohászdgyál
 Istenhez, hogy a' te falatoddal együtt a' bűnös Sátán beléd ne menyen.
 3. Valamit leg-inkább lásd hogy a' te testednek leg-kedvessebb, meg-
 lásd, vigyázz, hogy az alatt véték ne legyen, mert sokkal sokott gyá-
Matt. 26. 49. korta bűnre vinni a' Sátán, mint a' Judást. 4. Azt-is meg-gondold, a'
 Sátán

Sátán ha most el-távozott-is te tőled, csak báraz helyeken jár, keres magának nyugodalmat, nem tudod mikor csak meg-tér hozzád fókad magával, és ha vigyázatlanfágban talál el-foglal. 5. Emlekezzél-meg arról, hogy a' Sátán az égből le-vertetett ide alá a' földre, azért valahol jár a' földön, vigyázz, talám fintén ott vagy a' hol te jár, ülf: Ha ezeket tselekeded, nem találtatol vigyázatlanfágban, és a' lelki veszedelmet meg-előzheted.

E' világi szerentséidnek veszedelmi ellen ezekre vigyázz:

I. A' minémű ajándékival Isten meg-látogat, azokat bótstelenfágben ne tarts, hanem inkább meg-bótstöld.

Bótstelenfágban tartod penig három-képpen: 1. Mikor az Isten világi méltosággal mások fölött meg-áld, mindazáltal te testi kívánságért azt el-tseréled; mint Esaunak nagy méltoságot adott vala Isten a' Jácobon felyül, de ő azt valami kis eledel által el-tserélé. 2. Mikor az Isten téged bent bülék kebelében nevel-fel, bent istenes erköltsel ékefit, azonban te akarmi bünöfőknek semek előtt forgas, és azok miatt az Istentől vótt bép bent életedet vérkekkel meg-rutitod. Igy jára a' Jácob leánya a' Diná, a' kit bentül neveltenek-fel, és ő a' vérkeseknek semek előtt forogván, el-vesté bent istenes életét. 3. Mikor az Isten tégedet tutorfággal ékefit-fel, te azonban azt nem bótstüllöd, hanem a' kiket Isten tutorfágod alá adott, avagy magad meg-bántod, avagy ha magad nem bántod-is, másoknak nyomorgatások ellen nem oltalmazod. Ilyen vala a' Saul, a' kinem jól éle a' tütorsággal, azért el-vévé Isten tőle és a' Dávidra bizá. Ezek nem bótstülvén az Istennek ajándékit, világi szerentsejeknek veszedelmére érkeznek. Ma-is vadnak illyenek fókán, azért a' kik illyeknek vadtok, azt így orvosollyátok-meg:

1. Akar minémű fogvarkozott állapotallégy-is, de azon légy hogy az Istentől vótt ajándékkal élhesz az Istennek kedve berént, el-hívén azt, hogy ha ő felségének kedvét találod, mindenek meg-adattatnak tenéked, e' világi szerentsétlenségek ellen-is meg-oltalmaz az Isten. 2. Ha bent étellel az Isten meg-ajándékozott, mikor házadbol ki akarsz menni, kérjed az Istent hogy ki-meneteledben, otkin járásodban, és bé-jöreteledben légyen Isten ő felsége vezéred és óltalmad, hogy a' te bivedet a' bűntől meg-tudd óltalmazni; Illyet kíván vala a' Salamon az Istentől. 3. A' kire Isten közzületek tütorságot biz, mindnyájan azok

Stium Rindm

De maxit
mabili: jam
ingratum
De halat la
sny b. ham
koppa y 2
magad at.
Gen. 25. 33.

Gen. 34. 2.

1. Sā. 15. 28

1. Reg. 3. 7.

vadtok peng, főképpen a' méltóságban élők, azt gondolyátok-meg: hogy néktek-is tútorotok vagyon, az Isten; Ha te a' te tútorságod alatt valókat meg-nyomorítod, avagy másoknak nyomorgatásoktól nem óltalmazod; az Isten-is meg-nyomorgat téged, avagy mást bortsát rád hogy meg-nyomorgasson. Ha ezt meg-gondolod, nem véteb a' te tútorságod ellen; és így a' ferentsének veszedelmi ellen bátran maradhatfz.

Esa. 49. 23. valókat meg-nyomorítod, avagy másoknak nyomorgatásokról nem óltalmazod; az Isten-is meg-nyomorgat téged, avagy mást bocsát rád hogy meg-nyomorgasson. Ha ezt meg-gondolod, nem vétel a' te túrtorságod ellen; és így a' ferentsének veszedelmi ellen bátran maradhatfz.

II. *De Tercei* = II. Másodszor, ha a' berentsének veszedelmit el-akarod kerülni, a' vak-merőségtől meg-ódd magadat. Ez pedig három dologban áll:

1. Mikor valakit méltatlan meg-utálás a' kit az Isten bérer, és te el-hi-
tetvén magaddal, hogy ő ellene erőt vehets, bossu-állásra indulj el-le-

2.Sá. 17. 23. Igy jutsa a' berentsének veje delmében az Akitofel Dávid ellen, és el-vefe.

2. Mikor valaki felől el-hiteted magaddal, hogy az Isten el-hadta azt, azért titkon nyilván veszedelmére igyekezel; vak-merőség ez, és gyakorta a' berentsenek veszedelmében ejted magadat; Így jutának vesede-

Matth. 27. lemre a' Sidóknak vénei. 3. Mikor jó berentsével látogat Isten, azonban
v. 41-42. nem gondolkodván a' berentsének változó állapotjáról fel-fuvalko-

Jud. 13. 10 dol magadban; vak-merőség az, és gyakorta ezzel magadat a' berentsé-
 nek veszedelmében ejted. A' *Holofernes* így jutta a' veszedelemben.

Ha ezek bennetek vadnak így orvosfolytatók-meg: 1. Mikor valaki ellen bősü-állásra indul, gondold-meg ki fogja az, fel-találod hogy

Rom. 14. 4. Isten b'lgája, azért az Isten b'lgája ellen ne igyekezzél, mert meg-erősítheti Isten őtet te ellened. 2. Ne hitse'd-el magaddal hogy az Isten azt avagy amaszt el-hadta, nem tudod te azt, még a' kere'st-fán-is könyörül

Rom. 9. 15. Isten a' kin könyörülni akar. 3. Mikor jó berentsédnek napjaiban fel-
fualkodásra hajlando vagy, jusson eszedben ama' mondás: A' ki látta-

1. Cor. 10. 12. **Ne** tikk állani meg-láslla hogy el-ne efsék. Azt sem tudod melly orában ve-fedelmes változás érkezik reád.

III. Harmadszor, ezt tselekedd; A' kételkedéstől igen meg-ódd magadat.

A' kételkedésben így ejtéd magadat:

1. Mikor dolgoznak végre vitelére csak egy dolog vagyoni mellyhez bizhatol, és mikor abban meg-tsalatkozol, azonnal lsten ellen való

1 Sam 28 6. **É**lközökhöz nyul6, mint Saul az Istent meg-kérdvén, hogy nem felele

Gen. 4. 8. néki, a' búbájofokhoz folyamodék. 2. Mikor hallod hogy az Abelen
az ifcn-

istentelen hatalmat vött, és arra nézve magad felől így gondolkodol: Ha azon hatalmat vött a' berentsének veszedelme, én rajtam sokkal inkább: Mert ha a' nyers fán ez meg-történt, mi léhen hát nekem, a' ki csak mint a' meg-fáradott fának ágatskája vagyok. 3. Mikor hallod a' Dávidnak ama' panaszát: *En Istenem én Istenem miért hagyát-el engemet?* magad felől így gondolkodol: Haa a' Davidot a' jó berentsének idején el-hadta Isten, sokkal inkább el-hagy engem, a' ki nem vagyok olyan sive berént való embere az Istennek; az kételkedés. Ezeket így orvold-meg:

Pfal. 22. 3.
Dubia

I. Jo berentséinek idején soha magad egy dologra ne bíz, hanem ha egy dolog kezében szakad, azt gondold-meg: nem rövidült-meg az Istennek job karja, a' hol az emberi segítség meg-fogyatkozik, ott indul hozzád az Istennek segítése. Esa. 59. 1.

II. Mikor hallod hogy az igaz embert a' hamis el-nyomta, ne észél kétségben, hanem kettőt gondoly: 1. Az igazat csak az ember győzte, verte-meg, de az istentelen az Isten győzi, az Isten veri-meg, mint Cai. 2. Az igaz még ilyenkor-is úgy áldatik-meg, hogy az halálban-is véle vagyon az Isten, és bizik. Prov. 14. 32

III. Mikor a' Dávidot hallod hogy jó berentséjének idején el-hadta Isten; hármát gondoly: 1. Csak rostállya Isten az embert, de nem had-gya-el. 2. Probállya Isten az embert sokáig, de soha az ő kegyelmének orcáját vég-képpen el nem fordította ő tőle. 3. Az Istennek haragja egy sem-pillantásig tart az ővéin. Hadd nyomorgasson az istentelen te-gedet, hadd légyen jó berentséje, ezennel irgalmalságát fordította te hoz-zád, amarra pedig ki-önti az ő haragját mint a' tűzet. Luc. 22. 31.
Pfal. 22. 25.
Esa. 54. 7.
Pfal. 69. 25.

Ha ezeket tselekeded, veled lévén az Isten meg-győződ a' testi veszedelmet, meg-győződ a' lelki veszedelmet, meg-győződ e' világi berentséknek veszedelmét; és így a' bép győzelemmel bé-vísen Isten amaz ő ditsóságes országában, a' holott semminémű vesedelem nem ártván, örökké való jutalmat ad az Isten néked a' te győzedelmedért. Mellyre segéllyen ő Felfége mindnyájunkat, Amen.

VIII. P R E D I K A C I O.

Text. X. 4. *A te veszfzódés a' te botod vigasztalnak engemet.*

Ezekben az igékben három dolgok vadnak: 1. A' vigasztalás; mikor azt mondgya: *Vigasztalnak engemet.* 2. A' vigasztalásnak eskövé, a' mivel vigasztallya, mellyről azt mondgya hogy: *A' te vesztőd és a' te botod.* 3. Ki vessejees ki bottya, azt mondgya-meg: *A' te vesztőd és a' te botod.* Az igéknek magyarázatyában azt kell meg-látni, mit kell érteni az Isten bottyán és az Isten vesszején itt a' Davidnál.

A' vesszőn kell érteni az Istennek Atyai látogatását, ki, mikor el-tévelyedünk az igaz útról, meg-lát, hol bennünket, hogy meg-térjünk ő hozzá. De summa kérent mind a' boton mind a' vesszőn kell érteni az Istennek reánk való szerény vigyázását, gondgya-viseletét. Annakokáért in-nét ilyen tanulólag jó-ki.

T A N U S A G.

Az Istennek pástori gondviselése, még a' somoru igyekben-is meg-örvendeztetí az ő kedves fiait és leányit. Ihon a' David Király a' példa, a' ki azt mondgya: *A' te vessződ és a' te botod vigasztalnak engemet.*

I. Oka: Mert az Isten még az ő kedvesit-is meg-ostorozza a' bűn-
2. Sál. 7. 14. ért, sőt ugyan meg-rontya: de azért ugyan hozzájok tér, és meg-vi-
Pfal. 51. 10. gasztallya. Ezért könyörög a' Dávid: *Engedgyed hogy halljak örömet és vi-
gasságot, hogy örvendezzenek az én tetemim mellyeket te meg-rontottál.*

II. Oka: Mert az Isten láttya ugyan hogy bűnösök vagyunk mind-nyáján, de ingyen való kegyelméből meg-könyörül, a' mi bűneinket háta megé veti, és meg-örvendeztet bennünket. Halhadka mit mond
Esa. 38. 17. erről az Ezechias Király: *Imé a' békeségnek idején keserűségnek keserűségek én rajtam, de te a' te hozzám való szerelmedből meg-szabadítád az én életemet a' koporsóból: mert hátad megé vetéd minden én bűneimet.*

III. Oka: Mert az Isten olyan, hogy a' keserűségeknek örvényében bé engedi merülni az ő hiveit, de mikor ostant a' vigasztalásnak ideje el-jő, az ő vigasztalo femeit reájok fordittya, és meg-vigasztallya. Ezzel
Pfal. 34. 16. biztat minden Isten fiait a' Dávid, mikor azt mondgya: *Az urnak szemei az igazakon, és az ő fülei azoknak kiáltásokon.*

IV. Oka: Mert az Isten nem csak nézi az ő kedvesinek keserűségeket, nem csak reájok tekint vigasztalo sível, hanem ugyan rajtok tartya az ő vigasztalo femeit.

No a' kik Istennek kedvesi vadtok, meg-keserítetté az Isten? A' ti bűneitek miatt meg-keseredteteké? A' siralmas örvényben el-merülteteké?
A' hábo-

A' háborunak idején el-fordította-e fémeket rolatok? Jo reménységben le-
gyetek, éppen vagy on még az Istennek pástori vésése, és pástori bottya.

H A S Z N A..

Itt némelly emberek feddendők, azok, a' kik gonoful itélnek azok
felől, a' kikre Isten valami bomorufágot bortsát. Négy dolgot tselekef-
nek: 1. Azt itélik, hogy az Isten mindennémű vigasztalását meg-vonta
ő tőlök. Mint Christus Urunk felől mondgyák vala: *Szabadítsa-meg* Mat. 27. 43.
Isten mostan őtet ha akarja. 2. Mikor látták ezek, hogy az Istennek fia
bomoru sível vadnak, az ő bomorufákat, bősfontván őket, nevelik.
Mint Hágár bősfontya vala a' Sára asszonyt, és az ő bomorufát neveli Gen. 16. 4.
vala. 3. Az ő bomorufágnak idején titkon olálkodnak életek után;
miképpen arról panaszkodik a' Dávid: *Imé olálkodnak az én életem után.* Psa. 59. 4.
4. Ugyan el-hitetik magokkal, hogy immár az Isten őket kedvek be-
rént kezekben adgya az ő bomorufágnak közepette. Mint Saul azt. Sam. 24. 2.
mondgya vala a' Dávid felől: *Kezemben adta immár őtet az Isten.* Ezeket
tselekesik ezek azokkal, a' kik bomoru állapotban vadnak.

De ezeknek négy dolgot mondok:

1. Láttya az Isten a' ti ezek ellen valo gonofságotokat; s' nem-is fen-
vedi-el, hanem a' ti magatok gonofságát fejetekre önti az Isten. 2. Az Jer. 14. 16.
Isten nézi miképpen ingerkedel azokkal a' kik meg-keseredtenek, de
nem véssed esedben, hogy az Isten fel-deríti az ő örömlőknek napját, te-
gedet pedig ki-vettet Isten az ő népének serege között, mint jára a' Hágár. Gen. 21. 10.
3. Mikor azt itélnétek ti, hogy azok a' bomorufágnak közepette
meg-halnak, az Isten semetek láttára mint a' madaratskát a' törből ki- Psa. 12. 7.
szabadítja őket a' bomorufágból. 4. A' mi nagyobb, azt tselekesi az
Isten, hogy őket a' bomorufágból ki-menti, és tegedet ő helyettek bé-
vét a' bomorufában. Erről szól a' Salamon: *Az igaz meg-szabadul a' nyo-* Prov. 11. 8.
morufágból, az istentelen ő helyette belé-esik abban.

Az Isten pedig ezeket szokta tselekedni ezért: 1. Mert valaki az ő ked-
vét háborgattya, bintén ollyá tartya Isten, mint ha a' maga szemé fényét Zach. 12. 1.
háborgatná. 2. Mert olly figyelmetes az Isten az ő begényinek kiáltásokra, Psa. 34. 7.
hogy valamikor az ő nyomorufágból fel-kiáltanak, meg-halgattya és
meg-szabadítja. 3. Mert valakik ő benne biznak, az Isten azokon az ő
oltalmazó fémeket mindenkor rajtok tartya, s' oltalmazza. 4. Mert ám-
bár sok esztendőig nyomorgassa az istentelen az Isten fiait, de ugyan el-
jő an-

Apoc. 7. 17. jó annak vége, és az Isten minden ő könyhullatásokat el-törli. Meg-lásátok azért, kik ma-is a' meg-keseredtek ellen ingerkedtek, és ellenek törtók, mit tselekedtek; mert ma-is olyan igaz az Isten mint régen, ma-is bintén ugy fenn-áll az ítélet mint régen.

1. 2. Mikor valamelly vétkes embert látunk, hogy keserves állapatra jutott, nem kellé ugy itélnünk felőle hogy az Isten őtet el-hadta? nem kell.

Rationes. 1. Mert meg lehet az, hogy vétkezzék valamit az te előtted, de mit Rom. 7. 25. tudsz te benne, talám az ő elméjében bolygál ő az Istennek törvényének, és így kedves az Isten előtt. 2. Mit tudsz te benne, ha mikor vétkezik az

Gal. 5. 17. az ember, tellyes akaratból vétkeziké, a'vagy penig felette nagy tusakodással. 3. Mit tudsz te benne, ha az ilyen ember mikor vétkezik bűnieté

Rom. 7. 5. magát azért, avagy penig gyűlöli, és kárhoztartya. 4. Mit tudsz belé, mikor ő vétkezik bűnietésének idején, talám akkor-is a' belső emberre

Rom. 7. 22. nézve örül az Istennek törvényének? mert azt tsak az egy bűveknek

2. Tim. 2. 19. vizsgáló Istene tudhattya.

El-hitem én hogy, mikor a' bent Péter nem egyenes lábbal jár vala Gal. 2. 14. az Isten előtt, hogy még akkor-is nem bintén hadta vólt-el őtet az Isten.

El-hitem én hogy, mikor ő a' Christust meg-tagadta-is, nagy har-Mat. 26. 70. czot tört akkor ő benne a' lélek a' testi indulatok ellen.

Elhitem én hogy, mikor Dávid olly sokáig nem tarta poenitentiát 2. Sam. 12. amaz ő nagy esetről, hogy még akkor-is gyakorta az ő lelkében örvendezett ő az Istennek törvényének.

El-hitem én hogy, mikor Sára az Angyalnak feddődő szavát hallaná Gen. 18. 15. az ő mosolyodása ellen, hogy nagy bűnbéli keserúséget szenvedett magában.

El-hitem én hogy, mikor a' tanítványok el-rémülvén azt mondák: Uram tarts-meg minket el-veszünk, hogy még akkor-is nem fogyott Matt. 8. 25. vólt az ő bűvekből el minden bizodalom.

Meg-esnék ha emezt látnád, hogy testében való fogyatkozásért bormorkodni láttatik, s' még-is azt itélnéd hogy el-hadta az Isten; hová lenne hát Jákob, kit az Isten önnön maga sántita-meg? meg-esnék ha ellen-

ség előtt látnál valakit rettegni, s' mindgyárt azt itélnéd, hogy el-hadta Gen. 32. 25. az Isten; hová lenne hát az Abrahám, a' ki a' Pharaoh előtt igen meg-

rémült vala?

Meg-esnék ha látván valakit, hogy a' keserúségekben bintén el-mérült,

rült, mindgyárt azt mondanád, hogy el-hadta az Isten; hová lenne hát a' Jób? hová lenne hát a' Jónás? kiket a' keserves állapot csak nem meg-eméste.

Meg-esnék ha valakit látíz hogy vétkes életű, azonnal azt itélnéd, hogy attól már minden kegyelmét meg-vonta az Isten. Hová lenne hát a' Ráháb, a' Magdaléna, a' Publikánus és a' Szent Pál? Nem szabad így itélni. Mit tudt te benne kit feret Isten még az ő annyának méheben? Mit tudt te abban kit akar Isten a' sok keferúségek által bé-vinni az ő orfá-gában? Mit tudt te abban kit vét-el feme elől egy kevesé, hogy ob-tán nagy irgalmasággal vegye magához? Ki merült inkább a' siralmas állapotban az egész földön mint a' Jób? de ki volt az Istennek feme előtt igazabb mint ő volt? nem volt fenki. Ki jutott több keferúséggel a' Királyi méltoságra mint Dávid Király juta? De ki volt olly fiúve kérent való embere Istennek mint a' Dávid? nem volt fenki. Ki volt utálatosb bűnös mint a' Magdaléna, ki hét ördögöknek lako helye vala? De ki volt nagyobb buzgosággal az Affonyi-állatok között mint a' Magda-léna? kinek minden haja fála ége, amaz égő s' lobogo feretettel? Mit miveltek hát ti Sátánnak író-deaki? Mit ingerkedtek azokkal a' kik egy kevesé meg-šomorodnak, a' kik az ellenség előtt féllel kerengenek? a' kik bűnőkön el-rettentenek? Várjatok csak, fel-serken a' mi hajónk-ban el-šunnyado erős hatalmas Isten! meg-šolít a' forgó šelekből ama' keferúségekkel el-fáradtragnak Istene! meg-jelenik még ama' kertés ké-pében el-rejtezett irgalmas Király! Szűnnyetek-meg azért oh ti vak-merő, mérges itéletű gyilkosok, a' keserves lelkek felől való vétkes ité-lettől!

Hát ugyan nem szabad semmit gondolnunk azok felől, a' kiket lá-tunk hogy vétkesek, és šomorú állapotra jutatta az Isten? Mikor afféle meg-keferedett bűnőst látí, gondolkodhatol két-képpen: Előben ma-gadrol; másodszor arról.

Magadrol így gondolkodgyál: I. Mikor látí valakit az ő bűnös ide-jében a' keferúségekben, alázd-meg te magadat, és adgy hálát a' könyő-rülő Istennek, hogy noha te-is bűnös vagy, s' még-is az Isten te rajtad meg-könyörült, és hozzád kegyelemre tért, mint Szent Pál. II. Könyő-rőj az Ur Istennek, hogy a' te bűneidnek érdeme szerént ne botsásson te read ollyan keferúséget. III. Annak keferúségét látván, tanuly Szentül

Job. 1.
Jon. 2.

Nem hagy-
sának el.

Jofu. 2.
Luc. 7.

Luc. 18.

1. Tim. 1.

Gen. 25.

Akt. 14.

Esa. 54.

Job. 1. 8.

1. Sā. 13. 14.

Luc. 7. 38.

Matth. 8.

Job. 38. 1.

Joh. 20. 15.

2. 2.

X.

1. Tim. 1. 12.

Matt. 6. 13.

Gal. 6. 1.

élni,

1. *Thef. 5.* élni, hogy valamiképpen te-is hasonló kifizetben ne juss. *iv.* Segítsed
v. 14. őtet: 1. Biztato befédde. 2. Bánkodgyál véle egygyütt. 3. Oktassad
Rom. 12. miképpen menekedgyék-ki az ő bűneinek keferűségéből. 4. Magad-
Dñ. 4. 24. is imádkozzá az ő meg-fabadulásaért. Ha így gondolkodol nem vét-
346. 5. 16. kezel benne. Arra nézve pedig gondolkodgyál így:

I. Szomorkodik ez most, de ki tudgya mig tart, talám csak virrattig-
 is az ő somorúsága örömré fordul: mert vaj ki sokan somoru fivel érik
Psal. 30. 6. az estvét, de reggelig az ő somorúságokat örömré fordítja Isten.

II. Azt gondold felőle: noha most az somorúságban vagy, de ki
 tudgya, talám ő úgy tselekedik mint a' Dávid, hogy reggel, delben, este
Psal. 55. 18. nem búnik-meg az Isten előtt esedezni; miglen Isten őtet meg nem fa-
 badította az ő keferűségéből.

III. Jusson esedben az, hogy az Isten talám ez által a' keferűség által
 akarja ezt az embert magához téríteni; mert azt mondgya a' Dávid hogy:
Psal. 34. 19. A' töredelmes szívűekhez közel vagyok az Isten. Ha így gondolkodol nem
 vétkezel.

Igy semmi ítéletet nem tudok tenni a' fent életű embernek, és az
 istentelennek keferűsége között.

Nehezen igen: mert ez a' lelki ékesség belső, melyet az Isten lát egye-
 dül valóságosan. Mindazáltal, hogy tellyeséggel ítélet nélkül ez ilyen
 emberek mellől el ne menny, ilyen dolgokra vigyázz:

1. Mikor valakit látst somorúságban lenni, s' még-is előbbi vétkeiből
 nem akar ki-fefelni, nagy modod vagy benne, hogy el-hidd, hogy az
Act. 12. 23. Isten annak keferűségére nem néz Atyai szemekkel. Illyen vala *Herodes*.
 2. Mikor az Isten valakire keferűséget botsát, azonban egy kevesé mu-
 rattya, hogy vétkeit meg-fánta; de mihelt pihenést vehet, ki-mutattya
 hogy nem változott semmit. Ez illyen felől-is nem lehet jó ítéletben.
Exod. 9. 34. Illyen vala a' *Pharaho*. 3. Ha valakire az Isten keferűséget botsát, s' még-is
 azon keferűségben-is ő másokat keferget, nem lehet ez illyen felől-is jó
Gen. 27. 41. íteletb. Illyen vala az *Esau*, a' kire keferűséget botsáta az Isten, s' még-is az
 ő atyafiára feni fogát. 4. Ha valakit keferget az Isten, s' még-is ő benne
 semmi könyörületesség nem taláztatik, nem lehet ez illyen felől-is jó re-
Mat. 18. 30. ménységben. Illyen vala egy néminémű Királynak foglaja. Ha pedig
 a' keferűségnek idején látst valakit az ő régi bűneiből jobbulni, enge-
 delméségre és irgalomságra térni, jó reménységben lehet ez illyen fe-
 lől.

lól. Es el-hidd hogy a' Dávid Királlyal együtt azt mondhattya az Isten előtt: A' te vesszöd és botod meg-vigasztal engemet: mert minden kefe-rűségiben véle lében az Isten, meg-vigasztallya, és örökké valo öröm-mel meg-koronázza. Mellyre segillyen bennünket ő fellege, Amen.

IX. PREDIKACIO.

Text: *5. Asztalt szerzesz én előttem azok ellen, kik énné-kem ellenségim.*

EZekben az igékben két dolgok vadnak: 1. Az asztal szerzés, mi-kor azt mondgya: *Asztalt szerzesz én előttem.* 2. A' semélyek, a' kik ellen ferez asztalt, kik felől azt mondgya hogy: *Azok ellen kik énnékem ellenségim.* Mit ért az asztalon? Az Istennek bővőlködő áldását. A' holott summa berént azt akarja mondani hogy: Az Isten ötet az ő ellenséginek semek láttára bőféges áldásával meg-áldgya. Innen illyen tanuság következik.

TANUSAG.

Az Isten a' kiket legeltet, még az ellenségnek dühösége ellen-ük, minden jok-kal bővőlködökké teszi. Ithon a' Dávid mondgya maga felől: Az én ellen-ségim ellen asztalt szerzesz énnékem.

I. Oka: Mert akar-mint dühösködgyék az Isten népének ellensége, de az Istennek nevében meg-győzik az Istennek kedvesi mind azokat. *Pfal. 118. 10.*

II. Oka: Mert akar-mint semlélye titkon s' nyilván az Isten népét az ő lelki testi ellensége, és akar-mint keressé a' halálra, de az Ur nem hadgya az igaz embert a' hitetleneknek kezében. *Pfal. 37. 32.*

III. Oka: Mert akar lelki, s' akar testi ellenség legyen, a' ki dühös-kodik az ő népe ellen, de a' teremő Istent gyalázattal illeti; azért meg nem áll. *Prov. 14. 31.*

IV. Oka: Mert mikor az Isten népének ellensége dühösködik, nem vési esében hogy nyavalyában ejti magát, az Isten-felőnek penig még az halálban-is reménsege vagyon. Mit mivele a' Sátán a' Jobnak? Rette-netes fekélyekkel dühösködék ellene, de az Urnak nevében ugyan meg-győzé a' Sátánt, és az Urnak bőféges áldása áll a' Jobra. Mit mivele amaz nagy sereg őrdög ama' nyavalyás embernek? Sok ideig dühös-ködék ellene, és kénzá, de hasonlatlan, nem hagyá Isten azoknak kezék-ben,

Luc. 8.35. ben, hanem ki-fabadítá, és az Isten Fiának lábaihoz üle. Mit mivele a' Sátán a' Mihály Angyalnak és az ő Angyalinak? Eleget dühösködék el-
 Apoc. 12.7. lenek, de hacsontalan, meg-győzettek, és még helye sem találtaték-meg néki az égben. Meg-áll hát az, hogy az Isten a' kiket legeltet, az ő ellen-félinek dühösségek ellen-is bővölködőkke téfi.

H A S Z N A.

Szolgál e' tanúság az Isten fiainak vigasztalásokra, hogy akar-mint igyekezzék a' lelki ellenség nékiek lelki búkséget berzeni, de az Isten nem engedi: Tsak hogy ez a' vigasztalás tsak azokra tartozik, a' kik Dávid terméketűvek. *Műsodás volt a' Dávid?*

I. A' David olyan volt, hogy mikor a' pokol-béli Sátán ő ellene dühösködött, ő még akkor-is az Istennek nevérol gondolkodott.
 Pfal. 119.55.

II. Mikor az ő ellenségi azon tanátskoztak, miképpen ejtenék az ő lel-
 Pfal. 16.7. két törben, ő akkor-is arról tudakozott, miképpen kell az Istent félni és tisztelni.

III. Mikor a' Sátánnak feregi ő ellene erőt akartak venni, ő nagy buz-
 Pfal. 88.2. gosággal az Istennek nevé hitta segítségül.

IV. Mikor a' Sátánnak cskőzi minden gonofságot forraltanak ő el-
 Pfal. 119.55. lene, ő tellyes bível azon igyekezett, hogy minden életét az Istennek törvénye berént rendellye.

Lásátok immár, és ha kik közzületek ilyenek mint a' Dávid, a' Sátánnak dühössége ellen-is ne fellyen a' lelki búkségtól. Oka ez:

1. Mert valamikor te búkségednek idején az Istennek nevérol gon-
 Pfal. 77.8. dolkodol, meg-jelenti az Isten tenéked, hogy az ő kegyelmeisége nem fogyott még el te hozzád. 2. Ha búkségednek idején tanulod az Istent

Pfal. 34.10. félni, meg-ismérteti az Isten veled, hogy az őtet félőknek *soha semmi búkségek nem léssen.* 3. Ha a' te búkségednek idején az Istent buzgo sívből

Pfal. 71.20. segítségül hívod, meg-látod, hogy a' te borofs állapotodnak idején ki-vánságod berént meg-fabadit tégedet. 4. Ha mindennemű keserű-

Pfal. 8.17. ségednek idején életedet az Istennek törvényéhez fábod, az Isten még a' kősziklából-is folyo mézet ad tenéked.

Gondolkodgyatok immár, ha a' Sátánnak dühösködésének idején, elmékedteké az Istennek nevérol? Tanuljátoké félni a' mindenható Istent? Híjátoké az Urnak nevé segítségül? Es életeteket igyekezteteké az Istennek bentséges törvénye berént rendelni? Ha úgy vagyon, meg-
 segit az

segít az Isten, és a' Sátánnak dühösége ellen-is bővölködő kegyelem-mel látogat.

De itt négy rendbéli emberek vétkeznek:

I. Azok a' kik a' fűkségnek idején-is nem gondolkodnak a' minden-hat Istennek ditsóságes nevérol, hanem csak bintén a' magok nevének fel-magasztalásárol; maga ha meg-tekintenék, két nagy fűkségben ejtik magokat: 1. Az Isten ezeket ki-törli az ő emlékezetének könyvé- Exo 32.10.
ből, úgy hogy emlékezeti se maradgyon-meg. 2. Olly fűkségre jut-tattya az Isten, hogy sűrű kultásával-is egy tsep vizet nem nyerhet az Abrahámnak Istenétől, mellyel az ő kényyait meg-enyhihetné. Luc.16.24.

II. Vétkeznek azok, a' kiket akar mint fenyegeffen az Isten a' bűn-ért, de nem jobbulván meg-keményítik ő magokat. Noha ha meg- Exod 33.3.
gondolnák, ezek-is két nagy fűkségben ejtik magokat: 1. A' Sátánnak minden dühösködő seregir, az Isten azok ellen meg keményíti. 2. Ma-goknak hadgya őket, és meg-engedi hogy járjanak az ő meg-keményült Act. 14.16.
bíveknek után.

III. Vétkeznek azok, a' kiket akar mint biztasson az Ur Isten Atyai ígéretekkel, de ő csak forranak haborganak elméjekben, mint a' há- Esa. 57.20.
borgotenger. Ezek-is két nagy fűkségben ejtik magokat: 1. Nyugha-tatlanságnak lelkevel veri-meg az Isten, úgy hogy, elméjük nyugodal- Esa. 57.20.
mat nem talál. 2. Olly bánatot botsát az Isten reájok, melly miatt meg- Job. 15.20.
kelletik eméftetni.

IV. Vétkeznek azok, a' kiknek akar mint mutogassa Isten a' fűk öl-kódásnek jeleit, de ők ugyan csak az ő fokott vétkes életekben gyönyör- Prov. 2.14.
kódnak.

Ezek-is két nagy fűkségben ejtik ő magokat: 1. Nyilván az ő busulo haragját az Ur Isten ezek ellen ki-jelenti. 2. A' gyönyörűség Rom. 1.18.
helyett, olly siralmas napot virraft-fel az Ur Isten, mellynek soha vége Matt. 22.13.
nem léhen. Vigyázzatok azért magatokra, és álljetekek úgy, hogy vala-miképpen ezekre a' fűkségekre ne juttasson Isten benneteket.

Itt némelly embereket gyótri a' gondolkodás: mert némellyekben az Isten a' bővölködő kegyelmet el-kezdi; de kételkednek ha az Isten el-végezié avagy csak abban hadgya.

Itt kettőt gondoly-meg: Elsőben azt, hogy talám csak próbál az Isten, de nem fokára el-végezi. Másodszor azt gondold-meg, hogy

talám próbál az Isten, de úgy hogy magad menthetetlenné tégyen, és benned a' bővölködő kegyelmet el ne végezze. Ha csak próbál az Isten, s' a' végre vitelére kedve vagy, azért tselekefi :

2. Cor. 7. 1. Hogy meg-probállya ha ugyan tudfé údvösségeffen bánkodni a' fiúkségnek idején. 2. Ha kételkedél az Istennek bővölködő kegyelmében. 3. Ha tudodé hálá-adással benvedni a' fiúkségnek idejét. De az Isten ilyen állapottyában az embernek a' kit próbál, négy irgalmasságit mutattya-meg :

I. Biztató kegyelmet nemz az embernek fivében, hogy a' Dáviddal Psal. 42.6. így szollitsa-meg az ő bánatos lelkét : *Miért hadtad-el magadat oh én lelkem ? bizzál az Istenben, mert még én ő néki hálákat adok az ő meg-szabadításáért.*

II. Fel-serkenti lelked-isméretit, hogy meg-vísgáld, életedben tselekedtélé valami jot, a' mélyet az Isten eleiben merj állatni, mint az Eze-2. Reg. 20.3. chiás : *Emlekezzél-meg oh Uram, hogy tókélletes szível jártam te előtted.*

III. Az ő lelkének általa foháskodást indit fivedben, hogy a' bú irgalmu Istenhez foháskodgyál-fel a' te fiúkségnek idején, és a' te lelkedet az Anna affonnyal ki-ontanád az Ur előtt. 1. Sam. 1.3. Luc. 1.72.

IV. Jelt ad avagy csak fivednek indulattyában, hogy az Isten ő maga már a' fiúkségnek idején ki-támad melletted ; Mint régen mondgya vala Ex 14.14. a' Mozes a' fiúkségben lévő nyomorult népnek : *Az Ur hadakozik ti éretetek, ti legyetek vesztegségben.*

Biztat peniglen az Ur Isten ezért : 1. Mert ha méltatlanságodat meg-gondolod, méltatlannak találod magadat bűneid miatt, hogy az Isten csak akar mi kitsiny irgalmasságával-is a' te hazadban bé-fállyon, mint Matth. 8. a' Centurio, melly miatt az Istennek bővölködő kegyelmével nem tudnád magadat biztatni. 2. Mert ha életedet meg-gondolod, fel-találod Mat. 12.30. hogy tellyes életedben a' Sátánnak foglaltal, és az Isten ellen éltél, melly az Istennek bővölködő kegyelmétől ugyan el-rémit. 3. Mert ha Isten ellen valo tselekedetidet meg-fámlalod, meg-isméred hogy a' kegyelmes Istent majd minden tselekedetidben böffontottad, mellyel az Istent Heb. 3.9. a' bővölködő kegyelemmel ugyan el-idegenited tőled, mint régen a' Sídok. 4. Mert ha a' büntetésre valo érdemedet meg-tekinted, meg-tudod hogy az Isten a' büntetést sok esztendőktől fogván el-hallasztotta ; félsz hogy hertelenséggel el-érkezik az Istennek rettenetes büntetése, melly

melly miatt fived a' bővölködő kegyelem felől kételkedik. Azért 1. Thef. 5.3. hogy itt a' bővölködő kegyelem felől valami kis reménstéget vehets, meg-biztat ő felfege.

Lelked-isméretit pedig a' jonak gondolkodására fel-serkenti, ezért :

1. Mert tudod hogy sokak a' te bűneid, mellyek minden te indulati-dat ugy el-hatották, hogy ha az Isten lelked-isméretit nem serkengetné, Jer. 14. 7. semmi jot magadban fel nem találnál. 2. Mert esedben jut lelki meztelenféged, mellyet nemzett tenéked a' bűn, és a' félelem miatt arra vagon gondod, miképpen fedezgetnéd meztelenfégedet az Istennek fenei előtt az *Evával* egygyütt ; melly miatt a' jonak gondolkodása el-Gen. 3. 8. mulik róled. 3. Mert életednek ki-meneteliről gondolkodol, félvén azon hogy vétkei életedért e' világnak fenei előtt gyalázattal borít-el Jer. 12. 13. az Isten. 4. Mert tudod hogy életednek minden napjaiban nem az Istennek Lelkével mint a' fent Pál, hanem a' testtel és a' vérrel tanátskoztál, melly miatt lelked-isméreti a' jot benned fel nem találná. Azért hogy itt-is a' bővölködő kegyelem felől ne kételkednél, az Isten ónnón maga a' jonak gondolkodására lelked-isméretit fel-serkenti: Ezeket tselekefzi az Isten veled a' te lelki szűkségednek idején. Gal. 1. 16.

De itt még jobban meg kell próbálni, kitsodák azok, a' kikkel Isten a' bővölködő kegyelmet közli? 1. Azok a' kik az Istennek sok fenyegetését a' bűn ellen el-hisik. 2. Nem tsak azt hisik-el hogy igaz az Isten az ő fenyegetésében, hanem azt-is el-hisik, hogy ha a' bűnt el nem hadgyák sietve, el-hozza Isten az ő fenyegetését. 3. A' kik arra-is vigyáznak és félnek attól, hogy talám fíntén akkor jó reájok az Isten fenyegető haragja, mikor leg nagyobb békeséget ígérnek magoknak. 4. A' ki el-hisik magában, hogy az ő bűneiért az Istennek rettenetes fenyegető büntetésére méltó és meg-érdemli. 5. Nem tsak méltónak isméri magát arra a' büntetésre, de fel-is keresi magában, mitsodák azok a' vétkek a' mellyekért meg-érdemli az Isten büntetését. 6. Kik mikor fel-talállyák bűnőket, meg-lágyul évek lelkek a' jora, mint a' *Josias* Királynak. 1. Thef. 5. Lam. 3. 40. 2. Reg. 22. v. 19.

Ez pedig négy-képpen léfén: 1. Kegyefek minden ő tselekedetekben mindenekhez. 2. Kőnyörülők mindenekhez és mindennémű tselekedetekben. 3. Ha valaha valakit meg-fomorítottanak főllásokban vagy tselekedetekben, azon léfnek hogy minden tselekedetekkel vigasztalják azt. 4. Nem tsak el-végeznek magokban hogy így tselekefnek ez urán, Col. 3. 13. Eph. 4. 32.

1. Thef. 10. hanem meg-mutatják az emberek előtt-is, hogy legyenek azok-is bizonyfagi az Isten előtt az ő jora valo változásoknak.

Erre penig indulnak innét: 1. Mert tudják hogy ha ezeket nem tselekedik, soha az Isten ő hozzájuk a' bővölködő kegyelmet meg nem mutattya. 2. Néznek az Istenre, a' ki olly kegyelmes minden ő tselekedetiben, hogy a'val tellyes ez egész föld kerekége. 3. Mert látják hogy az Isten ő hozzájuk olly könyörülő, hogy egyetlen egy alázatos könyörgésekre rajtok meg-könyörül. 4. Mert tudják azt-is hogy az Isten őket az ő bűnökért meg-omorittya ugyan, de viszont hamarfággal hozzájuk tér és meg-vigasztallya.

Ha penig a' búkfégnek idején bűneidért az Isten ugyan el akar hadni, akar mint igyekezzél, de soha a' bővölködő kegyelemre nem juthatsz. Hogy ha penig az Isten ugyan el akaré hadni, esedben veheted innét: 1. Ha a' búkfégnek idején semmi vigasztalást magadnak nem talál, hanem a' bánat annyira erőt vésen rajtad, hogy halál gyanánt vagyon rajtad. Erről szól a' Job. 2. Ha lelked-isméreti nem talál el-múlt életedben semmi jót, hanem mind tsak Isten ellen valót, nagy gyanulág lehet elmédben, hogy az Isten búkfégnek idején el akar hadni. Így jára a' Judás. 3. Ha a' búkfégnek idején zugolodol, duls-fuls az Istennek ellene, nagy jele hogy az Isten el akar hadni. 4. Mikor a' búkfégnek idején semmi-jora valo indulatot magadban nem érzel, nagy jele hogy az Isten el akar hadni a' búkfégnek idején; mint Nabugodonozor Királyt. Vigyázzatok azért magatokra, mert ha ilyen dolgokat találtok bennetek, ne várjátok hogy az Isten a' ti ellenfegteknek dühóskódése ellen bővölködővé tégyen benneteket.

Hogy még-is ilyen állapotban kétségben ne essetek, tselekedgyétek ezeket:

I. Vigyázz búntelen az Istennek benned való munkálkodására, úgy Cant. 5. 2. hogy még mikor ágyadban el-nyugból is fived az Istenre vigyázzon.

II. Mikor ilyen dolgok útköznnek elmédben, hidd-el hogy az Istennek Fia zörget a' te fivednek ajtaján, és kénál tégedet a' bővölködő kegyelemmel. Cant. 5. 2.

III. Ezt vévén esedben, nyisd-meg a' te fivednek ajtaját, és vedd-bé a' bővölködő kegyelmet. Melly lében négy-képpen: 1. Buzgóságos imatkozásokat indíts fivedben. 2. A' porig alázd-meg magadat a' mindenható Istennek előtte. 3. Igaz fiui engedelmeséget mutatsz a' te Istennek nednek Apoc. 3.

nednek minden parantsolattyához. 4. Félelemmel és reszketéssel járj az Istennek előtte.

IV. Azon légy hogy édesítsed hozzád a' nagy kegyelmű Istent. Melly lében négy-képpen: 1. Tagadd-meg magad, az az: Ne légy ezután olyan vétkes életerű mint eddig. 2. Szánakozzál el-múlt életeden, hogy az Istennek bősűségára éltél mind ez ideig. 3. A' bűnt minden ő indulatival ha lehet belőled ki-tisztítsd. 4. Imátkozzál hogy az Istennek Fia maradjon a' te fivedben, és lakozzék veled örökké. Ha ezeket tselekeded, jó reménséged lehet, hogy az Isten bűkségednek idején meglátogat tégedet a' bővölködő kegyelemmel, és jóvendóban amaz örökké való örömben bé-vísen, a' holott vég nélkül uralkodol a' sok fámu fentekkel, Amen.

X. P R E D I K A C I O .

Textus. v. 5. *Meg-hizlalod olajjal az én fejemet, és megtöltöd az én poháromat bőségesen.*

Ezekben az igékben két dolgok vadnak: 1. A' hizlalás, mellyről azt mondgya: *Meg-hizlalod az én fejemet olajjal.* 2. A' pohár, mellyről azt mondgya: *Meg-töltöd az én poháromat bőségesen.*

Itt azt kell meg-látnunk, mit akar mikor azt mondgya: *Meg-hizlalod az én fejemet olajjal?* Azt érti hogy, az Isten bőséges áldással áldgya-meg őtet, de a' mellé tellyes örömmét is ad néki. A' pohárnak tellyes voltán is ugyan azt érti. Azért a' tanúság innen ez:

T A N U S Á G .

Az Isten az ő birveinek bőséges áldását adgya, és gyönyörűségét és örömmét is melléje adgya.

Ihon a' példa. A' Dávid azt mondgya hogy, nem meg-keni a' fejét olajjal, hanem meg-hizlallya; pohárát nem csak meg-tölti, hanem tellyesen tölti-meg. Itt mindgyárt az őtlik elődben hogy: Az Istennek bőséges áldása mindenkor örömmel vagyon.

De nem ugy vagyon, im meg-mutatom:

I. Bátor sok javai legyenek-is valakinek, de ha csak kevés vagyon azok között-is, a' mellyet nem igazán keresett, soha a' lelki-isméret azt örülni

örülni nem hadgya: mert ešében juttattya: 1. Hogy az Isten meg-kérdi valaha, miképpen jutott ahoz. 2. Ešében juttattya, hogy talám valaki azért az égre kiált az Istenhez. 3. Ešében juttattya, hogy az igaz ítélő biro igaz ítéletet tésen amaz ítélő napon, és a' mint birod ugy véšed jutalmát. Ezeket gondolván nem lehet öröm az emberek sívében.

A. 10.

II. Némellyeken bátor ugyan fok áldási legyenek Istennek; de ha bűnben él, mihelt ešében jut amaz mondása Christus Urunknak: Ez éj-jel meg-kéri a' te lelkesed. Soha öröme nem lehet.

Luc. 12.

III. Némelly fokat gyűjt ugyan, és még maga tselédtől-is kiméli; azonban ha ešében jut a' Salamonnak amaz mondása: Nem élhet vele, hanem idegenre marad, s' még-nem-is tudgya kire; Soha öröme nem lehet.

Ecel. 6. 2.

IV. Némelly fok üdökre valót gyűjt ő magának; azonban Isten ešében juttattya, hogy életének felén el-kéri az ő lelkét, és el kell mellő-le menni; Ez ilyen-is soha örömot nem talál magának. Ha kik azért közűletek tsak valamit birnak hamissan; ha kik fősvények; ha kik fok üdöket ígértek magoknak; soha tellyes örömot magatoknak az Isten áldása mellett-is nem ígérhettek. De az Isten az ő kedvesének az áldás mellé az örömot-is meg-adgya.

Jer. 17. 11.

Ezt így mutatom-meg: 1. Némellyeknek ad az Isten valami áldást, de olly istenes modokon valo áldást, hogy az ő háboruinak idején abban valo igaságát az Isten eleiben meri támaštani, és azt meri mondani: Ítély-meg Uram engemet az én igaságom szerént. Mi lehet ennél nagyobb öröm? 2. Némellynek sšp áldását adgya az Isten, de a' mellé sšnt életet ad, olly Isteni félelemmel adgya-meg, hogy az Isten amaz ítéletnek napján, amaz igaságnak coronáját adgya jutalmul néki. 3. Némellynek nem fok áldását adgya az Isten, de olly igen fél hogy az Istent meg ne bántsa, hogy ugyan esedezik az Istennek, hogy ne adgyon ő néki ollyat, mellyel az ő szent törvénye ellen élne. 4. Az Isten ad némellynek bőšéges áldást, de ugy el-öštogattya az Istennek árváira, a' nyomorultakra, sšgényekre, hogy az ő halálos keserűšégeknek idején seregenként állanak az Istennek eleiben, és ugy mutogattyák annak Istenes buzgofágát, és siránkozo sšmekkel esedeznek az ő meg-maradásaért. Ezeknek adta Isten az áldást, de bezzeg az örömet-is melléje adta ő felfšge.

Psal. 7. 9.

Prov. 15. 16.

Prov. 30.

v. 9. 9.

A. 1. 30.

Még penig ha mélyebben gondolkodol, nagyobb örömet-is talál:

1. Az Isten némelly emberben idvezítő hitet ád, melly nagy áldása az Istennek; de nézd-meg mitsoda örömet ád melléje: Mikor a' Sátán ostromollya annak az ő hitit, akkor az Istennek Fia maga imátkozik azért, Luc. 22. 31. hogy annak az ő hiti meg ne fogyatkoznék. Mit kívánnál ennél nagyobb örömet? 2. Némellyekért az Isten halálra adta az ő szerelmes fiát, melly bősféges áldás; de nézd-meg az örömet: Valamellyeket már a' te idvességedre meg tudnál gondolni, az ő szerelmes Fiával mindeneket meg ád teneked. Mi lehet ennél nagyobb öröm? 3. Némellyeknek az Isten az ő Szent Lelkét fivérekben bé-adgya mint egy zálogot, melly bősféges áldás; de nézd-meg az örömet: Azt tselekeſi Isten, hogy az ő Sz. Lelke azokat el ne hadgya, hanem mind örökké ő vélek maradjon. 4. Az Isten némellynek adgya az ő irgalomságát, melly bősféges áldás; de nézd-meg az örömet: Soha meg nem bánnya az Isten hogy neki adta, és soha az ő irgalomságát ő tőle el nem vésí. Mi lehet ennél nagyobb öröm? Láttátok mit tselekeſik Isten, hogy a' kinek bő áldását adgya, az örömet-is melléje adgya. Joh. 14. 15. 2. Sam. 7.

H A S Z N A .

Mivel Isten mikor minket bősféges áldásával látogat, örömet-is ád melléje, mi-is intettétünk hogy az Istentől vőtráldásokkal éljünk, úgy hogy ő felféje-is gyönyörködhesek a' mi életünkben.

I. Mert ha azt nem tselekeditek, nagy háladatlanságnak vétkebe ejtitek magatokat: Gondoljátok meg, az Isten adta nektek az életet, hogy e' földön gyönyörködnetek abban. Immár ha ti úgy élték, hogy ő felfégének semmi gyönyörűsége nem lehet a' ti életetekben, vallyon nem nagy háladatlanfágé? 1. Motiva. Act. 17.

Három dolgot kérdek itt tőled: 1. Kéred-e az Istentől hogy tégedet és az egész lako helyedet még-áldgya az Iste ígérati szerént? Hogy mered kérni, ha a' te életedben az Istennek semmi gyönyörűsége nintsen? 2. Imátkozol-e, hogy az Isten még életedet hoſſabítsa valami kevesé és boldogítsa? Hogy merſi azért imátkozni, ha ő felfégének semmi gyönyörűsége a' te életedben nintsen? 3. Mikor életedet sokféle nyomorúság éri, kívánodé hogy az Isten vigasztaljon-meg örvendetes napokkal? Hogy mered kívánni, ha az Istennek semmi gyönyörűsége nintsen a' te életedben? Ugy vagyon hogy még-is sokaknak házokat meg-áldgya az Isten, hoſſu életet ád nekik, és nyomorúságokban meg-vigasztalja: de háladatlan- Prov. 3. 13. Pſal. 21. 5. Pſal. 119. 28.

darlanságnak vétke marad a' fejeken örökké; és a' mi nehezebb; az Prov. 17. 13. Istennek a' joért gonoszt adtok, de soha az Istennek büntetése háza- tokról el nem távozik.

II. Motiva. II. Nagy vakmerőség töletek, ha az Istennek áldásával úgy nem él- tek, hogy ő felsége gyönyörködhesék életetekben. Itt is három dolgot kérdek töletek: 1. Kitsoda a' ki itben vagy mostan? Es kitsoda az a' ki ma vagy az éjjel el-veheti életedet tőled? Az Isten, ugye? Mitsoda vak- merőség hát tőled ha úgy nem élsz, hogy ő felsége gyönyörködhesék a' te életedben? 2. Azt kérdem: Félésé hogy mikor az Isten máfokra ör- vendetes napot virraft-fel, te reád akkor siralomnak napját virraft-fel? Félésé hogy valamiképpen amazok vigadnak az ő fivéreknek gyönyörű- ségében, te pedig a' te lelkednek keserűsége miatt jajgat? Ha félés attól, mitsoda vakmerőség tőled hogy úgy élsz az Isten áldásával, hogy az Isten semmit nem gyönyörködhetik a' te életedben? 3. Azt kérdem: Mit gondoltok az Istennek keserves panaşolkodása felől ti ellenetek? Azt itéledé hogy ha ti nem vigyáztok arra, hogy senki nem vigyáz? Ne itéld azt, mert vigyáznak arra.

Az Istennek panaşolkodására vigyáznak ezek: 1. A' ti bűneitek, Gen. 13. 21. melyek a' panaşolkodo Istent le-hozzák a' vároşokra az egekből, hogy meg-vişgállya kinek kinek bűneit. 2. A' magad lelke, a' ki a' panaşolkodo Isten előtt meg-rémit, hogy ezennel el-jó már rád a' bűnért valo büntetés. 3. A' körületted járo lakos emberek, a' kik a' panaşolkodo Pf. 109. 137. Istennek büntetést látván, azt kiáltják: *Igaz vagy Uram, és igazak a' te itéletid.* 4. A' te bűneidnek mértéke és határa; mert mihelt bűneidnek mértéke tellyes lében, a' panaşolkodo Istent a' büntetésre változhatatlanul reád vonnya. Gen. 15. 16.

Hogy az Isten titeket még ez ideig végű romlással meg nem büntet- tett, ettől vagy on: Mert a' ti bűneiteknek mértéke nem töltűfintén teli; de tellyek-meg tsak, meg-ládd hogy a' panaşolkodo Istent mindgyarást a' büntetésre indittya: Hogy még a' mi vároşunkra tsudálatos puştulást az Isten nem hozott, ettől vagy on: Mert még a' ti bűneitek a' panaşolkodo Istent nem hozták-le ide a' mi vároşunkba az itéletre; de ha a' vét- keknek fokűágatul meg nem bűntők, talám tsak holnap-is a' ti bűneitek a' panaşolkodo Istent le-hozzák a' mi vároşunkba, és reánk jó a' végű puştulás: Hogy még mostan vagy on valami kis reménségtek az Isten- nek ir-

nek irgalmassága felől, ettől vagy on: Mert még lelked-isméreti nem győzött bintén meg; de várjatok csak, ha úgy tovább mentek a' vétekeknek tselekedetiben, ki-kél lelked-isméreti, és a' panaszkodó Isten előtt meg győz, hogy már az ő irgalmasságát nem várhadd.

De vallyon honnan jönnek ezek mi belénk?

1. A' háládatlanság, 2. a' vak-merőség, és hogy az Isten panaszolódásával nem gondolunk.

1. A' háládatlanság belétek innét származik:

1. Mert a' minémű atyai indulattal volt az Isten ez előtt ti hozzátok, arról el-feltekztetek. 2. Mert sokszor nem hiszed-el, hogy az Isten 2. Cor. 6. 18. ma is bintén olyan jó-tévé atyádnéked mint az előtt. 3. Mert a' kik- Joh. 13. 1. nek elméjeket Isten hozzád hajtotta igaz fível, azokat meg-vetted, és a' kiknek elméjek távol járnak tőled, azokhoz vagy nagyobb indulattal, melly az Isten ellen nagy háládatlanság. Mint Joáb feddi vala a' Dávidot. 2. Sám. 19. 5. 4. Mert mikor Isten ellen vétés, és az ő haragját látod ellened, magadat mentegeted, hanem másokra hajtod a' bűnt, a' büntetésnek okát, mint Akáb. 1. Reg. 18. 17.

2. A' vak-merőség pedig innen származik:

1. Egy kevéssé az Isten az ő segítségét hálással, azonnal te is megfűnöl az Istenhez való buzgóságban, és más módokat gondolsz a' te segítségedben, mint Saul. 2. Mert mikor lelked-isméreti valami vétekeknek tselekedetiről int, biztatod magadat hogy nem jó még mostan rád az Istennek ostroma, és így meg-tselekeded a' véteket. 3. Mert noha istenes embernek tartod magadat, de mindeneknek-előtte abban vagy forgalmatos a' mi e' világi életedre tartozik, s' az után gondolkodol a' menyeyi dolgokról az Istennek parantsolattya ellen. 4. Mert félven a' rád jövő világi károktól, nem várod az Istentől rendeltetett határt, hanem vétkek dolgokkal is igyekezed meg-előzni a' te elméd bérént; mint Saul. Ezek mind nagy kuty-fejei a' vak-merőségnek. 1. Sam. 13. 1.

3. Hogy az Istennek panaszolódására nem vigyász, innét vagy on:

1. Mert noha az Isten nevelt-fel tégedet gyermekégedtől fogva, de te arról nem is tudsz gondolkodni, csak élsz a' mint a' te kedvednek tessék. 2. Mert az Isten a' ki tenéked adgya mind azt a' mi e' világi életedre tartozik, s' mind azt a' mi a' te kegyes életedre való, mindazáltal azokból nem élsz az Istennek, a' te gondolatidban, szálásidban, tselekedetiben 2. Pet. 1. 3.

deridben semmi kegyességet nem mutat. 3. Látrjátok naponként
 Jer. 34. 22. hogy az Isten egy embert le-vét méltóságából, s' mást állat helyében,
 egygyet meg-ól s' mást formál helyette, s' még-is ti úgy élték mint ha
 tsak a' berentsétől volnának azok. 4. Mert látrjátok azt-is, hogy a' kik
 Job 20. 5. ma nagy vig örömben élnek a' vétek között, holnap az Istennek itele-
 tiből keserves állapotra jutnak. Hát mit kell tselekedni? Orvosol-
 lyuk-meg ezeket.

T A' háládatlanságot orvosoljuk-meg így: *Quid in a. 3. v. 11.*

I. Emlkezzél-meg arról, hogy az Isten a' bűnért tsak ez el-múlt
 Luc. 12. étfaka-is e' világon sok ezer embert meg-ölt; te fíntén úgy meg-érdem-
 letted volna, hogy az Isten ez el-múlt éjjel a' te lelkedet el-vörte volna;
 de im éltet még; Nagy hálá-adásra indíthat tsak az-is, ha jól elmélke-
 del felőle. 2. Ha vagyon egy hete, egy holnapja, a' vagy e'rtendeje,
 hogy kívánságod berént való kegyelmét az Isten hozzád nem mutatta,
 jusson e'fedben hogy édes anyád az Isten, el-jó, meg-mutattya kegyel-
 mességét hozzád, nem mulat. Ez a' gondolkodás nagy háláadásra indít
 tégedet. 3. Ha valakit Isten elődben hoz, ki által valami nagy vétektől
 avagy romlástól meg-tartoztat, vedd jó neven, sőt az Istent dicsőítsd
 I. Sā. 25. 32. érette, miképpen tselekedék a' Dávid. 4. Ha valami o'f'orát látod az
 Istennek rajtad, ne másban keresd annak érdemlő okát, hanem te ma-
 gadban, és hadd bűnössé Isten előtt magadat. Ha ezeket tselekeded,
 2. Sam. 24. hálá-adó fia léshz az Ur Istennek, mint Dávid.

II A' vak-merőséget így orvosold-meg: *Quid in a. 3. v. 11.*

I. Mikor az Istenhez kiáltasz a' kegyelemért s' nem jó, ne bűnnýél-
 Pál 69. 4. meg, hanem ugyan el-fáradgyon a' torkod a' kiáltásban, míg meg nem
 halgat. 2. Ha ma még Isten bűneidért a' büntetést reád nem hozta,
 ne átalakodgyál-meg a' bűnben, hanem úgy nézz az Isten kezére, mint
 Eph. 5. 6. ha mihelt a' bünt meg-tselekeded, mindgyárt rád ontya Isten az ó ha-
 ragját. 3. Ha minden embert lát-is te hogy e' világi mulando-jokat ke-
 resik, ne keresd te, keressd te az Istent, keressd az Istennek or'fágát,
 Matth. 6. meg-adgya tenéked az után e' világnak javait-is. 4. Ha ládd hogy siet
 reád a' büntetés, ne kapdós tilalmas e'f'kőzőkhöz, bizzál a' reménség
 ellen-is, járj tsak a' te Istened előtt, veled léhen ő. Ha ezeket tselekeded
 Gen. 17. 1. a' vak-merőségtől meg-ohadd magadat.

III Hogy az Istennek panaszkodásával nem gondoltok, így orvosoljátok-meg:

Quid in a. 3. v. 11.

I. Gon-

I. Gondold-meg azt, hogy valamely fia az ő atyjának panaszolko-
do beszédét el-mulattyá, arra véletlen veszelem következik; azért va-
lamikor hallod az Istennek panaszolkodo beszédét, felly a' hertelen való
veszelemtől.

II. A' te lelkeddel, a' te testeddel, sőt magaddal süntelen befélgefsz
az Istennek dolgai felől, beféld-meg a' te lelkednek, minémű fok jókat
tselekedett az Ur Isten te veled életedben, mint *Dávid*.

Psal. 66. 16.

III. Gondold-meg az Isten miképpen ditséri az ő tőle függő hiveket;
Némellynek azt mondgya, hogy: Nintsen igazabb nálánál e' földön;
Nemellynek: Szive szerént való férfit; Némelly felől azt mondgya:
Valahová még veled lézlek, nem hadlak-el tégedet. Hogy te-is azokat
Istentől meg-nyerhesse, vigyázz a' te Istenednek minden ő panaszolko-
dására.

Psalm 137. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. Sam. 17.

Gen. 22.

IV. Az engedetleneknek, a' kik az ő panaszolkodását nem bősüllik, Num. 16.
büntetéseket nézd-meg: Némellyek elevenen fálnak a' pokolra; Némel- Lev. 10.
lyekre mennyei tűz fál; Némellyeket az Istennek Angyala vér-meg; Né- Act. 10.
mellyekre a' gonos lelkét bösáttya az Isten. Ha ezeket meg-gondolod, 1. Sam. 16.
meg-réműlsz, és vigyás az Istennek minden panaszolkodására. Es így léf
hogy a' te életedben gyönyörködik az Isten, és mind e' világi örömöt, s'
mind penig az örökké való gyönyörűséget meg-nyered Istentől, Amen.

XI. P R E D I K A C I O .

Textus. v. 6. *Sőt még bizonynal a' te jó-voltod és irgalmasfá-
god követnek engemet életemnek minden idejében.*

Ezekben az igékben három dolgok vadnak: 1. Az Istennek a'
Dávidhoz való jó volta és irgalmasfága. 2. Annak bizonyos vol-
ta, mikor azt mondgya: *Bizonynal követnek engemet.* 3. Annak
határa, ideje, meddig követik őtet az Isten jó volta és irgalmas-
fága; mellyről azt mondgya hogy: *Eletemnek minden idejében követnek
engemet.*

A' holott summa szerént azt akarja mondani a' Dávid: Az Isten el-kez-
dette én rajtam az ő jó voltát és irgalmasfágát; de el-hittem hogy vala-
mig élek nem vonnya-meg én tőlem az ő irgalmasfágát, nézvén az Isten- Efa. 14. 7. 8.
nek ígéretire. A' honnan ilyen tanúság jó-ki:

T A N U S A G.

Válaken Isten az ő irgalmaságát el-kezdi, teljes életében meg-érzi magán az Istennek irgalmaságát.

Itt az Istennek kedves fiai és leányi így gondolkodnak: En el-hittem hogy az Isten ennékem irgalmas Istenem, mellyet én meg-is érzettem; de sokszor meg-vonnya tőlem az ő irgalmaságát; Sőt két ellenkező munkáját érzem: 1. Retteget engemet gyakorta. 2. Gonofok az én napjaim a' mellyeket naponként érek. Itt azt vedd eszedben, hogy gyakorta ugy vagyon az; de még akkor-is veled vagyon az Istennek irgalmasága, csak hogy nem veled eszedben.

Előben mikor az Isten tégedet retteget, négy-képpen mutattya akkor-is hozzád irgalmaságát: 1. Mikor retteget magadban, akkor érzed te meg leg-inkább a' te bűneidnek terhes voltát; melly nagy irgalmasága az Istennek. 2. Akkor isméri-meg, hogy te bolondul tselekedté, hogy ilyen irgalmas Isten ellen vétettél, és a' rettegetést magadra vontad; melly az Istennek irgalmaságától vagyon. 3. Olyankor veled eszedben, hogy csak kicsiny bűn-is bűnt fűl, a' bűn az Istennek rémitő haragját vonnya reád; melly az Istennek irgalmaságából vagyon. 4. Akkor veled eszedben, hogy valaki a' bűnben eléb eléb mégyen, nagyobb nagyobb romlást és veszedelmet von magára; a' melly-is az Istennek irgalmaságából vagyon benned: Mert vallyon mitől vagyon, hogy az Isten némelly embert retteget, de ugyan nem isméri-meg az ő bűnének terhes voltát? Nem isméri-meg, hogy ő bolondul tselekedett Isten ellen? Hogy a' bűn az Istennek haragját vonnya az embernek fejére? Es hogy nagyobb nagyobb romlás reá következne? Te reád pedig mikor Isten az ő rettegetését bocsátta, isméri azonnal melly terhesek a' te bűneid; ettől vagyon, mert te benned még akkor-is irgalmaságával munkálkodik az Isten, de amabban nem. Sőt még ilyenkor négy nagy irgalmaságát érzed benned a' te Istenednek; mellyek az elsőből következnek.

1. Mikor érzed a' te bűneidnek terhes voltát, mindigárt meg-érsz hogy az Isten tégedet a' te bűneidnek terhe alól meg-könnyebít. Ezért mondgya Christus Urunk: *Jertek én hozzám mindnyájan, kik meg-vadtok terheltevé, én titeket meg-könnyebítlek.* 2. Mihelt veled eszedben, hogy a' rettegetést a' te magad bolonságával vontad magadra, lelki okosságot kezdés tanulni, és azon kezdéd az Istent kérni: Tanítson-meg tégedet

az ő utaira, mellyben végig meg-maradhatsz. 3. Mikor ebedben véted, Pfal. 119. 33. hogy csak kicsiny bűn-is bűnt es halált szül, azon vagy hogy még házadban-is veled együtt a' gonofságban élő embert el ne fényvedgyed, Pfal. 101. 7. mint Dávid. 4. Mikor véted ebedben, hogy mentül tovább élsz a' bűnben, annál közelebb hozod hozzád a' romlást; azon igyekezzél hogy ez ideig való gonof életedet meg-váltsd igazsággal, imátkozással, és alamifnálkodással: mint Daniel tanátsollja vala a' Nabúgodnezárnak. Ezek Dan. 4. pedig benned az Istennek irgalmasságától vadnak.

Ezt a' magad életének próbája mutatja meg, három-képpen:

I. Néha meg-érzed hogy vétkeztél az Isten ellen, és méltónak vallod magad a' büntetésre, mint Dávid. A' honnan nehéz dolgok szállanak el- 2. Sam. 24. médre: 1. El-ijetk hogy az Isten mindgyárt rád önti az ő büszkölésének of-
torát. 2. Arról gondolkodol, hogy az Isten tégedet meg nem halgat a' te Joh. 9. imátkozásidban. 3. El-ijetk, hogy ez után keresed a' te Christusedat, de Joh. 7. fel nem találod. De nézd-meg mit mivel veled az Istennek irgalmassága: 1. Olly indulatot önt a' te bűvedben, hogy csak azt mondod az Istennek előtte: Légyen Uram a' te akaratod. 2. Könyörgeks az Istennek, és re- Matth. 6. ménled, ki tudgya talám az Isten meg-fán, és meg- bocsátja bűneidet. Jon. 3. 9. 3. Ebedben juttattya a' Dávidnak ama' mondását: *A' mi atyáink te ben-* Pfal. 22. 5. *ned reménletek Uram, és meg-tartattanak, én-is te benned reménlek Uram, el-hittem hogy meg-tartatom.* Nézd-meg miképpen segít-meg az Istennek irgalmassága.

II. Néha ugyan mint ha fémeddel néznéd, miképpen jó rád az Istennek folyos ostroma. A' honnan gonofok ötlenek bűvedben. 1. Azt itéled, hogy az Isten a' menyorságnak titkait tellyesítséggel el-rejtette te előtted. Matth. 11. 2. Azt véled, hogy ez után már el-rejti a' te fémeid előtt az Isten a' te meg- Luc. 19. térésednek idejét. 3. Azt véled, hogy a' te gonofságod ez után semmi-némű áldozattal el nem törölthetetik. 1. Sam. 3.

De nézd-meg ilyenkor-is mit tselekedsz veled az Istennek irgalmassá-
ga: 1. Látván az Istennek reád jövő ostromát, meg- alázod magadat az Abrahámmal, mint a' por és a' hamu. 2. Aldozatokkal meg-töltöd a' te Gen. 18. lelket, úgy-mint: Istenes szép gondolkodásokkal, bűneiden való kefer-
gással, poenitentia tartással, és magadat mint egy áldozatra rendeltetett Rom. 12. állatot, úgy mutatod-bé a' te Istenednek. 3. Igéred magadat minden en-
gedelmességre, és az ártatlan életre; a' mellyeket látván az Isten benned,
el-for-

2.Sam.24. el-fordította rolad a' rád jövő ostorát ő felféje, mint Dávidrol. Nézzé-
tek miképpen segit-meg az Istennek irgalmasága.

Gal. 5.

III. Néha a' testnek és a' léleknek ellenkező tanátsi közzé vét az Isten.

A' mellyből három gonoszok követeznek reád: 1. A' következő vesé-
delmeknek borongatása. 2. Ugy tetfik mint ha látnád lelkedben mi-

Luc.21.26. képpen jó-el az Istennek Fia az ítéletre, nagy hatalommal és nagy ditsó-

Mat.24.30. léggel. 3. Rád jó a' kettős felelem, egyik a' te e' világi javaidnak nagy ká-
ra, másik a' te lelked-isméretinek vádolása.

De nézd-meg itt- is mit mivel veled az Istennek irgalmasága: 1. Olly
gondolkodást önt Isten a' te sívedben, hogy az Isten a' következendő
romlás előtt az ő kezének árnyékával bé-fedez tégedet. 2. Efedben
juttattya, hogy az ítélet napján-is fo-follod leszen tenéked az Istennek
Fia. 3. Efedben juttattya, hogy ha e' világon a' Sátán kezébe adgya-is a' te
testedet az Isten, de a' te lelkedet maga kezében tartya, hogy ne árthasson
a' te lelkednek a' Sátán, mint a' Job lelkét. Láttátoké miképpen érez-
teti-meg az Isten az ő hiveivel az ő irgalmaságát, még akkor-is mikor
azt ítélnétek, hogy meg-vonta Isten tőletek az ő irgalmaságát. Lászluk
már mi haszna vagyón ennek a' tanuságnak.

Esa 49.2.

1.Joh.2.

Job.1.

H A S Z N A.

Itt feddendők némelly emberek, a' kik sok irgalmaságát érzik az
Istennek, s' még-is az Isten irgalmaságához illendő életet nem élnek,
hanem az irgalmas Istent bánattal illetik.

Miképpen? 1. Ugy hogy, nintsen olly nap a' mellyen az Isten néktek
nem jelengetné, hogy e' világi életetekben ne légyen tinéktek semmi-
ben nagyobb gyönyörűségtek, mint az irgalmas Istenben; mint a'
Pfal.73.25. Dávid tselekedék. 2. Nints olly ora mellyben az Isten titeket nem in-
tene, hogy főbb gondotok e' világon az légyen, hogy ő hozzá orán-
ként inkább inkább közelgeffetek; mint Dávid tselekedék. 3. Nints
olly hely, a' hol az Isten tinéktek alkalmatosságot a' bűnből való meg-
Pfal.73.28. térésre nem mutatna; mint a' Zacheusnak. 4. Nints olly tselekedetek
Mat.18.20. Luc.19.5. mellyben az irgalmas Isten nem tanítana, hogy vigyázzatok lelketekre,
Pfal.59.5. mert ezren vadnak s' még többen, a' kik a' ti lelketek után leselked-
nek; mint jelenti a' Dávid.

Ezeket pedig az Isten azért tselekefszi veletek:

1. Mert ha tinéktek tellyes gyönyörűségtek az Istenben leszen, ő-is
napon-

naponként amaz örök életre örvendezettő Szent Lelkét meg-ujjítja a' ti bűneitekben. 2. Mert ha ti-is oránként inkább inkább közelgettek a' könyörülő Istenhez, az Isten-is az ő irgalomságával oránként közelget ti hozzátok. 3. Mert ha ti minden helyeken arról gondolkodtok, hogy bűneiteknek véget vetvén, az Istenhez meg-térjete, az Isten-is valahol jár sz arról gondolkodik, hogy nagy irgalomsággal térjen-meg ti hozzátok. 4. Mert ha szüntelen a' ti lelketeknek les-helyeire vigyáztok, az Isten az ő irgalomságával úgy vezérli a' ti lábaitokat, hogy a' lefeknek helyein-is az ő kegyes oltalmazásával meg-tart és meg-fzabadit. Ezekért tselekefzi Isten veletek azokat.

De ti közéttetek nem tselekefik sokan azokat, hanem ellenkező életet élnek: 1. Sokan közéttetek nem az Istenben, hanem abban örülnek, mikor a' testnek vétkecs indulatit kedvek ferént meg-tsekedhetik; melyről panaszkodik a' Salamon által az Istennek Lelke. 2. Sokan nem közelgettek az Istenhez, hanem inkább még mikor vér ő fellége a' bűnért, nem akarjátok meg-keresni a' könyörülő Istent. 3. Sokan nem hogy a' meg-térésnek alkalmatosságára vigyáznának, de minden helyeken egyik bűnt a' másikkal terézik. 4. Sokan nem hogy a' ti lelkeiteknek les-helyeire vigyáznátok, de sőt inkább magatok köteleket fer- zetek a' ti lelkeiteknek, melyeknek ferétségekben jutván meg-rémültök. Látsátok ti kik ilyenek vadtok, ha a' könyörülő Istent bánattal nem illettétek? Hisem nagy meg-vesétség ez! Eörülne az Isten, ha titeket szárnyai alá vehetne, s' ti azon örültök, hogy kedvetek ferént vétkezhettek e' világon. Kés ő minden orában kezeit ki-terjeszteni, és magához venni, ti pedig oránként ugyan el-fakadtok az Istennek ki-terjesztett kezeitől. Minden helyeken valahol vadtok, kés ő közéttetek lenni az ő irgalomságával, ti pedig a' hozzátok jövő Istent a' ti bűneiteknek fokságával el-űzitek tőletek. Kés volna ő titeket az ő Lelkével vezérteni a' lelki folyo-vizek mellett, hogy életre jutnátok, ti pedig a' bűnnek száraz helyein élvén, ferét kinoknak vermeit kerestek magatoknak, a' holott véghetetlen kinokra juttok. Oh meg-átalkodott nemzetség! Miképpen várhattátok hogy a' koporsóig rajtatok legyen az Istennek irgalomsága?

Nem mindnyájan olyanok vagyunk, ha némelyek olyanok:

Nem mondom én hogy mindnyájan olyanok volnátok, mindazáltal azt mondom: Hol vagyon közéttetek, a' ki látván mely igen el-fokasult

Psa. 136. kasult köztünk a' gonoszság, egyetlen egy tsep könyvet ejtene, hogy
 magát és a' bűnőföket siratná, mint Dávid? Hol vagy a' ki fületé-
 Heb. 3. 17. től fogván ennyi fok estendők alatt az irgalmas Istent nem kélérgetné
 Heb. 3. 10. bűnös életével? Hol közzületek a' ki még mikor itt halgattya az Isten-
 nek bánkodo beszédit, siveben még akkor-is nem vétkeznék? Hol va-
 gyon közzületek, a' kit ha Isten poenitentia tartáfra hi-is, az ő bűvét meg
 nem keményitené? Nem tudom én, mondgya-meg az Isten s' a' maga-
 Psa. 81. 12. rok lelketek-isméreti. Igaz ma az Istennek ama' keserves mondása: *Nem*
halgattá az én népem az én beszédemet, és az Izrael nem engede ennékem. Mit
 kell hát tselekednünk, hogy az Isten irgalmaságát tellyesféggel meg ne
 vonnya mi tőlünk?

Irgalma irgalm.

Im röviden elótökben adom; de elsőben meg-jelentem mitso-
 das kegyes természetű az Isten azokhoz, a' kik az ő irgalmaságához il-
 Gen. 22. 7. lendő életet élnek. 1. Ugyan magára esküszik a' könyörülő Isten, hogy
 16. 17. azokat meg-áldván meg-aldgya. 2. Olly az Isten, hogy ha tsak ma kez-
 Rom. 9. 5. ded-is el az ő kedve szerént való életet, azonnal élő Istennek fiának, és be-
 25. 26. relmes népének hi tégedet az Isten. 3. Ollyan az Isten, hogy ha te az Isten-
 nek irgalmasága szerént éls, egyedül a' te kedvedért, a' te imákozáso-
 Exod. 32. ra, egy városon-is meg-könyörül az Isten; mint Mozes kedvéért. 4. Ol-
 7. 9. 10. 11. lyan az Isten, hogy a' kik az ő irgalmasága szerént élnek, azokhoz ezer
 Exod. 20. 6. iziglen irgalmaságát mutatja ő felfege. Hall' ok Istennek fiai és leá-
 nyi, melly bőszeges irgalmu Istentek vagyon nektek, a' kik az ő irgal-
 masága szerént éltek. Kitsoda hát közzületek olly meg-átalkodott a'
 gonoszságban, hogy avagy tsak ma bűneit el nem hadná, és a' könyörü-
 ló Istennek rendelné életét? Gondollyátok-meg a' régi bűnteket: Egy-
 Gen. 12. 1. ber mondá az Abrahámnak az Isten: Kely-fel és meny-el a' te nemzet-
 ségednek földéről, s' mindgyarást engedelmes lón. Egyber mondá a' Já-
 Gen. 36. 1. kobnak: Kely-fel és tsinály oltárt a' te Istenednek a' ki tenéked meg-
 jelent, s' mindgyárt engedelmes lón. Egyber mondá a' bűnt Máthénak:
 Matth. 9. 9. Kővefs engemet, azonnal fel-kele és követé őtet. Egyber mondá a' Zá-
 Luc. 19. 5. cheusnak: Szály-le hamar a' fárol; mert nálad léfek ma, s' azonnal ha-
 marlással le-fáll, és bé-fogadá őtet.

Istennek fiai és leányi, a' vétkekben örülő társaság között élteké? A'
 lelki oltár nélkül élteké? A' vétkeknek békiben ültöké? A' bűnnek az
 2. Cor. 6. ő magos halmain állotoké? Hallyátok-meg: Ihon a' könyörülő Isten
 szól:

Sól: Mennyetek-ki a' vétekben örülő társaság közzül. Ma mondgya 2. Cor. 6. az Isten: Aldozzatok igaságnak áldozattyával ő felsége előtt. Ma Psal. 4. 6. mondgya az Isten: Kővess engemet, és lében kintsed az egekben. Ma Mat. 9. 21. mondgya az Isten: Ha ki meg-nyitgya az ő fivének ajtaját, bé-mé-Apoc. 3. 20. gyen ő hozzá, és vatsorálék ő véle.

Mit halogattyátok hát bűnös emberek? Mennyetek-ki a' vétkes életnek társaságából; nőba áldozzatok igaságnak áldozattyát az Isten előtt; nőba kővessétek az ártatlan Jēsus Christust; nőba nyútsátok-meg bűnös fiveteket, s' fogadgyátok-bé az irgalmas Ur Isten.

Erre pedig ily utat mutatok: 1. Ha az Isten meg-eskűsík néked, hogy irgalmas atyád leszen, eskűdgy-el-meg te-is, hogy tellyes tehetségedből az ő irgalmaságához illendő életet igyekezel élni. 2. Azon légy, hogy ha meg-eskűsöl az irgalmaság berént való életre, meg-lásd azon légy hogy tellyes életedben meg ne változtasd. 3. Tellyes életedben azon efédezzél az Istennek, hogy a' te iffjúlágodnak bűneiről, és a' te fok vétkeidről ne emlekezzék-meg ő felsége. 4. Járj az Isten előtt, légy tókélletes minden te utaidban. 5. Utálljad tellyes életedben a' vétket, és a' vétkeknek tselekedőit. 6. Minden napon várjad az Istent, mint ha az ő szabadításával mindgyárt bé-fállana házadban, és várván bentül éll. Ha ezeket tseleked, az Istennek irgalmaságához illendő életet él, az Isten-is életednek minden idejében meg-tartya te rajta az ő irgalmaságát. Mellyre segéllyen benneteket az irgalmaságnak Istene, Amen.

Psalm. 23. XII. PREDIKACIO.

Text. 5. 6. *Es lakozom az Urnak házában hofszu ideiglen.*

Ezekben az igékben a' Dávid háró dolgot forgat: 1. A' lakozást; mikor azt mondgya: *Es lakozom.* 2. A' lakozáinak helyét, melly felől azt mondgya: *Lakozom az Urnak házában.* 3. A' lakozásnak idejét mondgya-meg; meddig lakozik; Mellyről az mondgya: *Hofszu ideiglen lakozom az Urnak házában.*

Az Urnak házán érti az Isten népének bent seregét. Hofszu ideiglen, az az, mind a' koporfoig. Summa szerént azt akarja mondani a' Dávid: En mig élek, az Urnak szentséges serege között lakozom. Innen ilyen tanuság jó-ki,

T A N U S A G.

Valakik az Istennek pásztorsága alatt vadnak, azon igyekeznek, hogy az Isten-

nek szent serege között legyen lakások életeknek fottáig.

Ihon a' példa, Dávid az Istennek paftorfága alatt vólt, azért azt mondgya: Es lakozom az Urnak házában hofőú ideiglen.

I. Oka: Mert boldog ember az, valaki azt meg-nyerheti, hogy az Pfal. 84. 4. Istennek fent serege között lakhatik mind haláláiglan.

II. Oka: Mert valaki azt meg-nyergeti, olly indulatot ad Ifté a'ban, Pfal. 84. 3. hog'ának five teffe, tsak meg né eméftetik az Istenhez való menetelben.

III. Oka: Mert valaki ott lakozhatik, az Isten azt az embert meg Col. 1. 13. fábadiotta a' feterésgnek hatalmából, és az ő Fiának orfágába által vitte.

IV. Oka: Mert valaki azt meg-nyerheti, azért az Istennek Fia az ő Actor. 20. ártatlan vérét ki-ontotta, ugy hogy fe a' bűnnek, fe a' halálnak, fe a' pokolnak már azon semmi ereje nem lehet. Nem tsuda hát, ha valaki tellyes fivel igyekezik azon, hogy élete fottáig az Istennek fent serege között lcheffen lakása.

H A S Z N A.

Sokan az emberek itt meg-tsallyák magokat, kik azt itélik hogy ók az Istennek fent serege között lakoznak, azonban távol járnak tőle. Hogy azért azt eletekben vehetsétek, ha vadtoké az Istennek fent serege között, meg-kell tudni honnan ismérjük azt meg? Azt abbol tudhadd-meg; hogy valaki az Istennek serege között vagyon, abban lelki bátorfág vagyon, melly három dologbol áll:

1. El-hífi az, hogy ő rajta az Isten hofőú-állásának haragját meg nem mutattya. 2. El-hífi az, hogy ő az Istennek irgalmasságát immáron meg-nyerte. 3. El-hífi az, hogy ő az Istennek kedvéből vég-képpen ki nem esik. Hogy ezekben magunkat meg-probálhassuk, meg kell visgálnunk, ha nem tsallyuké meg magunkat.

Hogy az Isten valakin bofu-állo haragját meg nem mutattya, ugy hiheti-el ha eme' dolgok meg-találatnak benne: 1. Valámit Isten akar a' testiben akara' lelkiben kegyelméből adott, a'val jo lelki-ismérettel meg-elégfik. 2. Az soha semmit meg-tselekedik vakmerőképpen, hanem meg-visgállya, ha nintsené lelki-isméreti ellen, és nintsené az Istennek fent-féges törvénye ellen. 3. Az meg nézi világi javaiban való kárát, hanem még életének kárával-is kés az Istenért mindent meg-tselekedni. 4. Az olly tsendes elmét visel, hogy senkire bofu-állásnak tűzével meg-gerjedez. 5. Az fájával felebaráttjának ollyat meg-igekezik mondani, mellyben

Luc. 3.

Efa. 5.

Actor. 21.

Rom. 12.

ben az Istent és az ő lelki-isméretit bizonyásául nem merné hini. Rom. 9.

No látsátok, ha az Isten a' mit adott, meg-elégesztéké a'val? A' mit tselekestek, meg-vigfallyátoké elsőben az Istennek törvényéből? Világi károttal nem gondoltoké? Nem gerjedezteké boffu-állásnak tüzével? Es fived haddal mindenkoron egyyeze? Mitsoda hát annak az oka, hogy némellyek mások javainak kívánsága miatt ugyan meg-^{1. Reg. 21. 4.} betegednek? Mitsoda annak az oka, hogy némellyek tsak testeknek ^{Lev. 10.} kedvét találhassák, nem vigafgallyák-meg az Istennek törvényéből tselekedeteket? Miért hogy némellyek világi károokra nevezve lelkek-isméreti ellen az igazságot-is üldőzik kergetik? Miért hogy némellyek fűntelen halálos boffu-állással gerjedeznek? Miért hogy némellyek fájokbá ^{1. Sam. 24.} édes mézet vífelnek, ^{Gen. 27.} sivek penig rakva halálos méreggel? Valakikbő ezek ^{2. Sam. 3.} vadnak, az Istennek boffu-állo haragjáról bátorságban nem lehetnek, és itélvén hogy az Istennek seregében vólnának, meg-tsallyák magokat.

Ha az Istennek kedvéből valaki el-hísi hogy ki nem esik, ezek talál-tatnak benne: 1. Az egyedül tsak az Istené, nem e' világé, sem a' Sátáné. 2. Abban semmi rése nintsen a' Sátánnak, hanem éppenséggel Isten bol-gája. 3. Az, az ő dolgaiban való bółtselkedésé egyedül tsak az Isten-ben keresi. 4. Az lelki testi dolgaiban való tanátskozást egyedül tsak a' felséges Istenre bizza. 5. Az, az ő Isten előtt való tőkelletes meg-maradását tsak az Istenben helyhezteti. ^{Matth. 22.} ^{Prov. 8. 14.} ^{Prov. 8. 14.} ^{ibid.}

No látsátok; a' mit a' Sátán s' e' világ kíván, nem tselekesteké? Sziv-ednek gondolatiban nintseneké olyak, melyeket a' Sátán nemzett volna oda? Vallyon világi boldogságodért nem bółtselkedelék a' felséges Isten ellen? Vallyon dolgaidban való tanátsidat nem bizodé Isten ellen való es-kőzőkre? Vallyon hogy Isten előtt tőkelletesen meg-maradhass, nem mégyé-el az Istennek kegyelme mellől? Ha így vagy, nem vagy egyedül tsak az Istené; nagy részét sivednek a' Sátánnak adtad; s' állapotodat, magadat e' világnak hijában-valóságára biztad; Es így nem lehetfz bá-tor, hogy az Istennek kedvéből soha ki nem esnél!

A' kik penig el-hísi, hogy Isten előtt immár irgalmaságot nyertenek, azokban ilyen dolgok találtnak: 1. Az a' ki irgalmaságot nyert, tel-lyes bizodalommal mindenkor azt mondhattya: *En Istenem vagy te enné-^{Osé. 2. 23.} kem.* 2. Az tellyes sívől vallást téfen az Isten előtt, hogy az Isten irgal-maságából néki minden bűneit el-tórlotte, és azokról soha meg nem

emlekezik. 3. Olly bizodalomban vagy on azonban az ilyen ember, hogy mikor éri, hogy az Isten az ő irgalmas orczáját el-fordította rola, el-hiteti magával, hogy nem mind örökké léfen az, hanem még irgalmaságának orczájával hozzá fordul. 4. A' ki irgalmaságot nyert, megtekinti életét, meg-isméri hogy méltó a' rettenetes ítéletre, mindazáltal a' Szent Léleknek bátorításából el-hiteti magával, hogy még amaz utolsó ítéletnek idején is irgalmaságot talál az örök életre.

Ha tsak egygyetlen egy pillantással kedvek-is a' Sátánnak, nem mondhatod tellyes szívöl az Isten előtt, hogy: *én Istené vagy te*. Ha tsak egy oráig jár-is kemény nyakkal az Isten befede ellen, magadtól soha meg nem ísmérheted, hogy néked minden bűneidet meg-bocsátotta az Isten. Ha tsak ma hallod-is, hogy az Isten tégedet hi a' meg-térésre, te még-is holnapra hallasod, nem remélhadd hogy az Isten az ő irgalmaságának orczáját hozzád fordítsa. Ha naprol napra ingerled vétkeiddel a' seregeknek Istennét, az utolsó ítéletben nem várhadd az Istennek irgalmaságát. Immár gondollyatok-meg, mellyitek az a' ki életében mind két femeivel nem gyönyörködött-e volna az utálatos Sátánt? mellyitek a' ki sok órákban az Isten befede ellen kemény nyakat nem viselt volna? mellyitek az a' ki még márol-is a' könyörölő Istenhez valo meg-térését holnapra nem hallastaná? mellyitek az, a' ki az Istennek igaz ítéletit az ő régi vétkeivel még ma-is magára nem gerjesztené? nintsen senki. Mert mondgyad ma valamelly rút bűnös embernek: *A' ki az égbe lakik meg-tsufol tégedet*; vallyon meg-fűnik-e a' vétektől? nem fűnik. Mondgyad valamelly földhöz ragat embernek: Az Isten az egekben vagy on, néz ide a' földre mit mivelnek az embereknek fiai; vallyon s' el-fakad-e a' földiektől, és az egekben lakozo Isten felől gondolkodik? nem. Mondgyad e' világi forgalmatoskodóknak: *O bolond ez éjel meg-kéri a' e' telkedet*; vallyon meg-fűnik-e a' forgalmatoskodástól? nem. Mondgyad az ételben italban tobzodóknak: *Tenéked a' te hasad Istened*; vallyon meg-téré a' sent jogan életre? nem. Mondgyad e' világ ditsóságén kapdoso embernek: *E' világ el-mulik, és annak minden ékesége hirtelen el-röpül*. Vallyon s' meg-fűnik-e a' világ ditsóságének kereségében? nem. Mondgyad a' főlsvénynek: *A' ti javaitoknak rosdái lesznek bizonyságul ti ellenetek az ítéletnek napján*. Vallyon s' meg-fűnik-e a' főlsvénytől? nem. Mondgyad a' testi bujaságban élőnek: *A' föld sir, gyásol, és ugyan nyög az Istennek előtte*

a' te buja életed miatt; vallyon meg-bűniké az ő buja életétől? nem. Mondgyad a' minden fele vétekben élők: A' te bűneid el-forditják az Istennek orczáját te tőled; hogy nyomorúságodnak idején mikor ő hozzá kiáltás, meg ne halgasson. Vallyon a' véteknek tselekedetiről meg-bűniké? nem. Miképpen mondhatátok hát buzgo szívól az Istennek: *En Istenem vagy te ennékem.* Miképpé tehetnétek vallást: Minden én bűnemet meg-botsátotta ennékem az Isten? Miképpen remélhetnétek, hogy nem mind örökké haragfik az Ur ti ellenetek? Miképpen várhatátok, hogy az ítéletnek idején irgalmaságot nyertek a' ti Istenek előtt? Nem tudom én; Es így nem tudom én, kitsoda közzúletek a' ki el-hihetné, hogy ő az Istennek seregében lakozik mind örökké.

Esa. 59.

Osee 2. 23.

Hát ha még a' károkatitt meg-gondolod. E' világi életedben való káraid ezek: 1. Valamig élsz, a' lelked-isméretinek vádolása léssen rajtad, és gyótór. 2. Szüntelen retteg azoknak a' gonoskoknak várokozások miatt, mellyek ezennel el-borittyák e' világot. 3. Bűneidnek vádolása miatt mind a' koporsoig titkon való fájdalmat és gyötrelmet szenved. 4. A' kétségben való esés, hogy az Isten nintsen veled, el-hagyott. Nem félték ezekről a' gonoskoktól?

Rom. 2. 15.

Luc. 21. 26.

1. Sam. 8.

Hát ha meg-gondoljátok a' jövendő életnek kárit: 1. Mikor az Istennek serege kenyeret esik az Atyának asztalánál az örökké való di-tsóságban; ti akkor kívül lészetek, és örökké való éhség miatt kinlód-tok. 2. Mikor az Istennek serege a' fényes felhőben el-radadtatik az hal-hatatlanságra; a' kor ti a' kárhozott lelkekkel ama' kénköves tóba küldet-tek, melly a' második halál. 3. Mikor az Istennek serege bé-mégyen az ő urának örömeiben, akkor a' meg-haragutt Isten mint a' víz-özönt úgy önti ti reátok az ő busulását. 4. Mikor az Istennek seregének minden firalmát és könyhullát el-törli az Isten; akkoron kezdetik a' ti sirá-ftok, rivástok, mellyen soha vége nem lészen. Hallyátoké oh bűnös emberek, e' világi és a' jövendő életnek el-viselhetetlen kárit. Illyen azoknak dolgok, a' kik e' világon az Istennek sent serege között nintsenek.

Luc. 14.

Apoc. 21.

1. Theff. 4.

Apoc. 21. 8.

Matth. 25.

Osc. 5. 10.

Apoc. 7.

Matth. 22.

Hát mi mit várharunk mar a' kik még ez ideig vétekben élünk, és az ő sent seregében nem voltunk? Vallyon immár nem leheté nekünk semmi reménfégünk? Lehet még; mert sen vagyon még az irgalmas-fágnak napja, ma-is kés a' kegyelmes Ur Isten az ő sent seregében bé-venni bennünket; tsak hogy vigyázzatok magatokra: mert sent Pál sok

Act. 9.

elzen.

Jof. 2.

Matth. 15.

Matth. 3. 2.

Luc. 21. 28.

Esa. 58. 10.

Apoc. 3.

Ezech. 18.

Rom. 2. 15.

Matth. 4.

Rom. 5. 1.

Rom. 3. 25.

Joh. 10.

Esa. 5.

Joh. 14.

1 Joh. 1. 7.

Hebr. 12.

1 Cor. 15. 28.

1 Thcf. 4.

Y. 17.

estendeig ilyen vétkes társaságban éle, de el-jöve az idő, nyavalyás bűnös voltát meg-isméré, és a' könyörülő Istenhez meg-tére, s' bé-vévé ő felsege az ő Szent seregében. A' Ráhab sok estendeig a' vétkes életűeknek seregében éle, de el-jöve az idő, meg-isméré vétkes életét, a' könyörülő Istenhez meg-tére, s' bé-állá az Istennek Szent seregében. A' Cananea asszonyi állat sok estendeig a' vétkeseknek seregében éle, de el-jöve az idő, meg-tére a' könyörülő Istenhez, s' bé-állá az Istennek bent seregében. No elnélkedgyetek vétkeiteknek sokságáról, s' elnélkedgyetek hogy ma-is jelen vagyon az idő, hogy ismérjétek-meg a' könyörülő Istér.

Hogy pedig jelen légyen az idő, meg-tetűk: 1. Mert még ma-is azt mond-

gya néktek az Istennek szent Lelke: *Tartsatok penitentiát, mert el-közelget a' mennyeknek országa.* 2. Még ma-is azt mondgya az Isten: *Emelyletek fel a' ti fejeiteket, és tekintsetek fel, mert el-közelget a' ti meg-váltások.* 3. Még ma-is ideje vagyon annak, a' mit mond az Isten: *Fel-támad a' fetérségben a' te világosságod, és a' te homályosságod olyan leszén mint a' dél.* 4. Még ma-is zörgeti az Istennek Fia a' bűnösöknek biveket, hogy megnyílsák, és az ő bivekben bé-kállyon. 5. Mert még ma-is azt mondgya az Isten: *Valamikor a' bűnös ember meg-tér az ő bűneiből, soha az ő bűneiről meg nem emlekezik.* Ha azért közzületek vadnak olyak, a' kik se a' poenitentiára nem hajolnak, se az ő váltságokra az ég felé nem tekintnek, se a' világosságra nem akarnak nézni, se penig a' bűn botsánatot nem o-hajtyák, fellyenek; mert nem tudgyák mely orában el-érkezzen reájok mind e' világi s' mind ama' jövendő életnek kárai: Ellenben penig ha tsak e' máinapon a' bűnből a' poenitentiára hajoltok, ezek a' jók kőverkeznek.

1. A' ti lelketek-isméréti az utolsó itéletnek napján meg-ment titeket az itelő birónak előtte. 2. Még mikor a' fetérségben ülsz-is, az Isten az ő Lelkének általa meg-mutattyá tenéked ama' világosságot, mely az örök világ. 3. A' meg-haragut Isten le-téfi haragját, meg-békéllik veled, és a' kéké való frigyebe bé-fogad. 4. Még a' bűnnek pusztaájában-is fel-keresi a' te i, s' bé-hoz az ő szent seregében. 5. Az ő kegyelmével tégedet környül-vészen. 6. Az ő lélkével tégedet vezérel. 7. A' te bűneidből tégedet meg-mofogat. 8. Az Isten veled lakozik, s' te az Istennek seregében lakozol életednek föttáig, jövendőben penig fel-víszén amaz első szülötteknek seregében. a' holott az Isten leszén minden mindenkben, és mindenkoron az Urral lesztek. Mellyet engedgyen a' könyörülő Isten minden meg-térő bűnösöknek, szerelmes Fiáért az Ur Jესus Christusért, A.

